

Спільнота Подружжів у Кризі «Сихар»

«Що Бог поєднав, людина хай не розлучає» (Мт 19,6)

Мета діяльності членів Спільноти Подружжів у Кризі «Сихар» – це напрямок до зцілення Сакраментального Подружжя, яке переживає кризу. **Активно співпрацюючи з Господом Ісусом Христом**, у будь-якій ситуації, навіть з людської точки зору – безнадійній, відродження подружжя є можливим. Адже для Бога не існує неможливих речей. Правда про силу Таїнства Подружжя означає, що навіть, якщо чоловік і дружина не можуть бути одне з одним, починають мешкати окремо, то їхній шлюб – **Сакраментальний Союз з Богом** – триває надалі. **Вони залишаються чоловіком та дружиною** і саме такими стануть перед Богом.

Таїнство Подружжя – це дар Бога, який дає одруженим силу відновлювати свою подружню спільноту у кожній ситуації.

Запрошуємо відвідати сайти (польською):

Спільнота Сихар
www.sychar.org

Форум Допомоги
www.kryzys.org

Рух Вірних Сердечь
www.rws.sychar.org

Програма «Нарешті жити»
www.12krow.sychar.org

Кожне подружжя у кризі можна врятувати

Розмова Ісуса Христа з Самарянкою

Отож, прибув він до одного міста в Самарії, яке називається Сихар, неподалеку поля, наданого Яковом синові своєму Йосифові. Там і криниця Якова була. Натомився з дороги Ісус, тож і присів біля криниці; було ж під шосту годину. Надходить же жінка з Самарії води взяти. Ісус до неї каже: «Дай мені напиться.» Учні ж його пішли були до міста харчів купити. Отож каже до нього жінка самарянка: – «Юдей еси, а просиш напиться в мене, жінки самарянки?» Не мають бо зносин юдеї з самарянами. Ісус у відповідь сказав до неї: – «Була б ти відала про дар Божий, і хто той, що каже тобі: Дай мені напиться, то попросила б сама в нього, а він дав би тобі води живої.» Мовить до нього жінка: – «Ти й зачерпнути не маєш чим, пане, а й криниця глибока, – то звідкіля б у тебе вода жива? Чи більший ти за батька нашого Якова, що дав нам криницю оцю, і сам пив з неї, а й сини його ще й товар його?» А Ісус їй у відповідь: – «Кожен, хто оту воду п'є,

знову захоче пити. Той же, хто нап'ється води, якої дам йому я, – не матиме спраги повіки. Вода бо, що дам йому я, стане в ньому джерелом такої води, яка струмує в життя вічне.» Говорить до нього жінка: – «То дай мені, пане, тієї води, щоб не мала я більше вже спраги та й не ходила сюди

черпати.» «Піди ж, – мовить до неї, – позви чоловіка свого та й повертайся сюди.» Озвалася жінка та й каже йому: «Нема в мене чоловіка.» «Добре еси мовила – відрік їй, – Не маю чоловіка! П'ятох бо мала еси чоловіків, та й той, що тепер у тебе, – не чоловік він тобі. Правду мовила еси.»

Євангелія від Святого Йоана 4, 5-18.

Зміст

2. Розмова Ісуса Христа з Самарянкою
4. Кожне вінчане подружжя у кризі можна врятувати!
18. Вчення Ісуса Христа – Бога про нерозривність шлюбу
22. Свідोцтво Йоана Хрестителя
23. Чи дозволяє Євангеліє розлучення?
29. Чи можна католику погодитися на розлучення?
34. Присягаю тобі ... вірність
42. Антирозлучна ментальність – свідотства
46. Шлюби без розлучень
48. Для тих, які люблять – пропозиція відповіді на позов про розлучення
50. Гімн любові
51. Благодать таїнства Подружжя, навіть після розлучення
59. Душпастирство розлучених осіб, що живуть у нових зв'язках
65. Наслідки подружньої присяги
70. Зміна у лексиці про сакраментальний шлюб після розлучення – від ментальної евтаназії до мови Євангелія
78. Надія – чому є такою важливою у нашому житті?
80. Бог розлучає подружжя тільки через смерть
83. Душпастирство подружжів у кризі
88. Вірна перелюбниця
89. Прощення – єдиний шлях
91. Розлучення чи примирення?
93. Блудний чоловік (Лк 15, 13)
97. Молитва за чоловіка
98. Молитва за дружину
99. Свідоцтво Христофора: «Поклади меч, Петро!»
103. Свідоцтво Божени: «Як любити позашлюбну дитину?»
105. Свідоцтво Ані і Андрія: «Любов, розлука і любов заново»
110. Навіщо я живу?
113. Основа подружжя
115. Семінар Духовного розвитку «Нарешті жити – 12 кроків до повноти життя»
116. Інформація для тих, хто проводить зустрічі
122. Любов все вистійть....
128. Рух вірних сердець (РВС)
131. Декларація вірності – приналежності до Руху Вірних Сердець
132. Молитви членів РВС, рекомендовані до щоденного відмовлення
135. Інші молитви для одружених.
139. Цілюща сила прощення
141. Тільки для жінок
145. Тільки для чоловіків
147. Основні форми поведінки під час розмов
149. Бібліотека Сихар
150. Преамбула вимог для засновника, лідера, ведучого й духовного опікуна «Вогнища СИХАР»
151. Як заснувати Вогнище Спільноти подружжів у кризі «Сихар»
152. Вказівки для ведучих зустрічі у спільнотах «Вогнищ Сихар»
154. Інформатор «Сихар»

Кожне вінчане подружжя у кризі можна врятувати!

„Для Бога бо немає нічого неможливого” (Лк 1, 37)

Спільнота Подружжів у Кризі «Сихар (Sychar)» – народилася з вінчаних подружжів, які перед обличчям кризи свого власного подружжя, прагнуть витривати у любові, вірності та у зобов’язаннях, які випливають з їхньої подружньої присяги. Спільнота повстала у 2003 році у Варшавській парафії отців Палльотинів. Її заснували одружені чоловіки та жінки, подружжя котрих, в очах людей, вже розпалися. Попри це вони самі вирішили залишитись вірними своїй подружній присязі: бути разом ув горі і в радості, укладеній ними перед Богом. І саме в Католицькій Церкві, в якій укладали своє Таїнство Подружжя, вони шукають підтримки і допомоги для себе, оскільки прагнуть попри розлуку чи покинутість, надалі залишатись у своїх подружжях. І це прагнення стало першим кроком до виникнення Спільноти Подружжів у Кризі «Сихар». Її співзасновником є о. Ян Палига (SAC). У березні 2012 р. Конференція Єпископату Польщі призначила регіональним душпастирем Спільноти о. Павла Дубовіка.

Харизма Спільноти

Харизмою Спільноти Подружжів у Кризі є прагнення її членів до зцілення сакраментального подружжя, яке переживає кризу. **Якщо співпрацювати з Господом Ісусом Христом**, у будь-якій ситуації, навіть з людської точки зору – безнадійній, відродження подружжя є можливим. Адже для Бога не існує неможливих речей. Правда про силу Таїнства Подружжя означає, що навіть, якщо чоловік і дружина не можуть бути одне з одним, починають мешкати окремо, то їхній шлюб – **Сакраментальний Союз з Богом** – триває надалі. Вони залишаються чоловіком та дружиною і саме такими стануть перед Богом. Таїнство Подружжя – це

дар Бога, який дає одруженим силу відновлювати свою подружню спільноту у кожній ситуації. Спільнота Подружжів у Кризі «Сихар» – це Спільнота Вірної Подружньої Любові, що вказує дорогу до святості.

Чому «Сихар»?

Основним мотивом для нашої Спільноти стали слова Ісуса Христа, сказані до самаритянки біля криниці Якова, неподалік місцевості Сихар: *«Той же, хто нап'ється води, якої дам йому я, – не матиме спраги повіки. Вода бо, що дам йому я, стане в ньому джерелом такої води, яка струмує в життя вічне.»* (Йн 4, 14). Ісус Христос підніс подружжя до гідності Таїнства, у якому чоловіки та жінки стали зміцнені та освячені для того, щоб прийняти обов'язки та гідність свого стану. Це Таїнство є джерелом життєдайної і цілющої сили, з якого можуть і повинні черпати всі подружні пари. Особливо ті, які переживають труднощі чи особисті драми. Віримо, що кожне подружжя у кризі має шанс на зцілення, завдяки благодаті, яка впливає з сили цього Таїнства. У цьому реченні увесь зміст харизми нашої Спільноти. Таїнство Подружжя – це Дар Бога, який дає подружжю силу відновлювати єдність між собою у будь-якій ситуації, навіть у тій, що з людської точки зору – безнадійна. Адже для Бога немає нічого неможливого. Кожний, хто активно співпрацює з Господом, може посприяти зціленню подружнього зв'язку.

Любов, яка зміцнюється благодаттю Таїнства Подружжя, – сильніша від будь-яких слабкостей і криз, через які часто проходять наші родини. Доказом цього є ті щасливі подружжя, які вже пережили кризу і належать до нашої Спільноти. Вони діляться власним досвідом зцілення їхнього шлюбу і дією благодаті у їхньому житті. Тим самим дають іншим надію на те, що навіть у дуже важких ситуаціях: після зради, залишенні чи навіть розлученні й у випадку появи позашлюбних дітей, можливо відбудувати подружжя.

Особливо важливою у ситуації подружньої кризи є підтримка зі сторони оточення, яке дуже часто не бачить виходу із да-

ної ситуації і радить розлучення. Члени Спільноти Подружжів у Кризі «Сихар» твердо протистоять менталітету розлучень і є прихильниками порятунку подружжя. Наша мета – нести допомогу подружнім парам, які переживають кризу на кожному її етапі, також після розлучення і тоді, коли чоловік чи дружина вплетані у позашлюбний зв'язок.

Члени Спільноти прагнуть різними способами допомагати всім одруженим, які хочуть залишатись у вірності попри проблеми, які часто здаються невіршальними, наприклад, коли зраджують, чоловік або дружина залишає сім'ю, мають новий зв'язок.

Як діє благодать Таїнства Подружжя?

Відкритість, принаймні одного з одружених, на дію благодаті Таїнства Подружжя розпочинає процес оздоровлення шлюбу. Господь Бог зцілює спочатку самих чоловіка та дружину. Запрошує їх повернутися до цієї первісної любові*, котра їх поєднала для виконання завдання, отриманого від Нього у Таїнстві Подружжя. Приводить їх до Себе, а потім знову єднає одне з одним. Так діє благодать Таїнства Подружжя.

Вірна любов не погоджується на розлучення

«Розлучення завдає образи спасенному Союзові людини з Богом, знаком якого є Таїнство Подружжя». (ККЦ 2384).

«Якими є найтяжчі гріхи проти Таїнства Подружжя? Це перелюб; полігамія – оскільки заперечує рівній подружній гідності і любові, яка є єдиною і винятковою; відкинення плідності – яке позбавляє подружнє життя дитини, найпрекраснішого дару шлюбу; розлучення – яке противиться нерозривності». (Компендіум ККЦ 347).

Любов ніколи не допомагає у поганому! Саме тому Церква у жодній ситуації не пропонує скривдженій стороні розлучення, тому що нікому не можна пропонувати порушувати присягу, складену перед Богом і людиною. На жаль, часто можна

почути, що якщо чоловік чи дружина зрадили, хочуть покинути сім'ю і укласти новий цивільний шлюб, то покинута сторона, погоджуючись на розлучення, не чинить гріха. Одні аргументують, що чоловік вже чинить перелюб і цивільне розлучення мало що тут змінює, інші ж, що усна чи писемна згода на зло (розлучення), у духовній реальності нічого не змінює. Багато осіб не береуть до уваги суспільних наслідків розлучень. Цивільне розлучення, яке є гріхом згіршення, незалежно від мотивів чоловіка та дружини, які розлучаються, сприяє зростанню розлучень. Тому особи, які розлучаються, несуть співвідповідальність за поширення цього зла. Катехизм Католицької Церкви у параграфі 2384 ясно і конкретно говорить про цю справу: „Розлучення завдає образи спасенному Союзові людини з Богом, знаком якого є Таїнство Подружжя”. Людина віри, яка хоче бути вірною Господу Ісусу і прагне Його наслідувати, буде такою, як і сам Господь – однозначною у своєму мисленні, своїх словах та вчинках.

Розлучення – не єдиний спосіб захисту від бідності і насилля

Відмінності між розлученням і сепарацією	Сепарація	Розлучення
Розділення майна	☒ / ☐ ¹	☒
Обов'язок сплати аліментів на утримання дітей	☒ ²	☒
Можливість аліментів на утримання чоловіка чи дружини	☒ ³	☒
Повернення дошлюбного прізвища	☐	☒
Можливість укладення нового цивільного шлюбу	☐	☒
Необмежений період сплати аліментів своєму чоловікові чи дружині	☒	☐
Обов'язок чоловіка і дружини до взаємної допомоги	☒	☐
Можливість встановлення контактів з дітьми, умови щодо батьківських повноважень.	☒	☒
Можливість установлення провини в розриві шлюбу	☒	☒
Усунення від прав на спадщину	☐ ⁴	☒

Відсутність певності щодо походження дитини	☒ ⁵	☒
Рішення щодо спільного користування помешканням	☒	☒
Можливість розділення майна у кінцевому судовому рішенні	☒	☒
Майно, набуте після сепарації чи розлучення, не є спільним	☒	☒
Можливість повернення до подружжя (відміна юридичних наслідків сепарації/розлучення)	☒ ⁶	☐ ⁷

«Відокремлення чоловіка й дружини, із збереженням їх шлюбного зв'язку, може у деяких випадках вважатися законним і передбаченим канонічним правом. Якщо цивільне розлучення являється єдиним способом, що забезпечує захист дітей і майнових прав, то його можна толерувати і не вважати моральною провинною». (ККЦ 2383)

1 Якщо подружжя до встановлення режиму окремого проживання не поділило спільне сумісне майно, придбане в шлюбі, до встановлення режиму окремого проживання, то воно залишається і при окремому проживанні спільним майном подружжя. Право користування, володіння і розпорядження цим майном є рівним для подружжя, ніхто з них немає права одноособово розпоряджатися ним (продавати, дарувати, міняти, віддавати в заставу тощо), тобто правовий режим цього майна окреслений статтею 65 СК для обох членів подружжя і він є для них обов'язковим.

2 Лише за рішенням суду. Аліменти сплачуються тому з батьків, з ким мешкає дитина.

3 Лише за рішенням суду, якщо існує така потреба.

4 Під час сепарації чоловік чи дружина залишаються надалі спадкоємцями з першої черги.

5 Як під час цивільного розлучення так і сепарації, дитина, яка народилася після спливу 10 місяців, не вважається такою, яка походить від батька.

6 Позов до суду про припинення сепарації

4 Необхідний повторний шлюб у **РАЦСі**.

Автор книги «Християнське Подружжя. Підручник теології шлюбу і родини» Августо Сарменто, написав:

«Там, де церковне рішення не спричиняє цивільних наслідків – сигналізує зобов'язуюча Церковна дисципліна у випадку сепарації – або якщо передбачається, що цивільний вирок не буде суперечити Божому Праву, дієцезіальний єпископ того регіону, де проживають одружені, після роздумів над особливими обставинами, може дати дозвіл на звернення до світського суду». (ККП 1692). Повноваження, надане дієцезіальним єпископом, є обов'язковим засобом обережності, що дозволяє уникнути початку процесів, вирок яких порушували б вимоги Божого Права, що при цьому спричиняють шкоду подружжю та викликають небезпеку згіршення вірних. Проблема виникає тоді, коли цивільне законодавство не передбачає можливості сепарації, а лише можливість розлучення. Оскільки, у такому випадку, одночасно з рішенням про розлучення, подружній вузол був би визнаний розв'язаним, хоча згаданий вирок мав би лише цивільні наслідки; у такій ситуації примирення залишилося б дуже важким, адже, щоб до нього допровадити потрібний був би новий цивільний шлюб. У будь-якому разі, з практичної точки зору, потрібно чинити згідно з наступними принципами:

- **Якщо цивільне законодавство допускає можливість розлучення і сепарації, вірні не можуть просити про розлучення.** У такому випадку сприятливим є лише звернення про сепарацію. Крім того, розлучення зробило б дуже важким укладення повторного подружнього шлюбу, до якого чоловік і жінка були б зобов'язані. Після вияснення причин сепарації – прохання про розлучення викликало б теж серйозне згіршення.
- У випадку, коли цивільне законодавство передбачає тільки можливість розлучення, справедливим могло б виявитися прохання про цивільне розлучення. Але лише у випадках виняткової необхідності та після виконання низки умов, які вимагають «моралісти» для позитивної оцінки дій з подвійними наслідками. „Якщо цивільне розлучення є єдиним можливим

способом, що забезпечує захист дітей і майнових прав, то його можна толерувати і не вважати моральною провинною”. (ККЦ 2383).

А якщо конкретно, то було б слушним звернутися до цивільного процесу розлучення за наступних умов:

а) якщо після отримання вироку про канонічну сепарацію, (або принаймні після невдалих спроб отримати його і за неотриманні з приводу чиєїсь недбалості), не існує іншого способу досягнути цивільних наслідків сепарації;

б) якщо існує виразна воля не укласти нового шлюбу, (який був би недійсним, адже цивільне розлучення не розв’язує подружнього союзу, і тоді немає згоди на розлучення як такого);

в) якщо існують відповідні пропорції між цивільними наслідками, які прагнемо досягнути, і шкодою, яка впливає з цивільного розлучення, особливо згіршення, яке воно може викликати.

З цієї причини, слід вживати відповідних засобів, аби не дійти до таких крайнощів. У в будь-якому випадку необхідним буде прийняття відповідної позиції, з метою уникнення згіршення. Найкращим для цього способом буде виразне підтвердження доктрини про нерозривність подружжя і пояснення, що у цьому конкретному випадку – це був єдиний шлях досягнути добродійств сепарації. **Цей випадок – подружжя сепарація – є єдиною можливістю для укладеного і доповненого шлюбу»** (Августо Сарменто, *«Християнське Подружжя. Підручник теології подружжя та родини»*, Wydawnictwo M, Kraków 2002, s. 310-311).

Часом можна почути такий хибний аргумент, що у виняткових ситуаціях розлучення – це єдиний захист від бідності, насилля та інших патологій. Це не правда, адже існують інші правові інституції і суб’єкти, котрі надають захист, не гірший за розлучення.⁸

8 Українське законодавство (Сімейний кодекс України, стаття 119), за постановою рішення суду, передбачає можливість сепарації, тобто «встановлення режиму окремого проживання подружжя». Згідно правових наслідків, встановлення режиму окремого проживання не припиняє прав та обов’язків подружжя, які встановлені Сімейним кодексом України, і які дружина та чоловік мали до встановлення цього-

Що говорить Біблія про розлучення?

У Старому Завіті особливо гостро засуджує розлучення пророк Малахія (2, 13-16)**, посилаючись при цьому на Авраама, який не покинув безплідної Сари, незважаючи на те, що дуже прагнув мати свого власного сина і спадкоємця. У Новому Завіті Ісус Христос, у повній мірі, оголошує прообраз і вимогу нерозривності подружжя: «Що Бог поєднав, людина хай не розлучає» (Мт 19, 6).

Суспільні наслідки розлучення

Дослідження соціологів показують, що розлучення є заразними. Якщо, наприклад, розлучається хтось з працівників підприємства, то ймовірно, що його співпрацівники підуть тим самим шляхом. Розлучення дає багатьом людям дозвіл на явне обожнювання чоловіка чи дружини – є „вільним/вільною”, отже можна. Просячи про розлучення або ж виражаючи згоду на нього, даємо сигнал, що погоджуємося і на це. У цьому контексті, ті по-

го режиму, а також прав та обов'язків, які встановлені шлюбним договором (СКУ ст. 120). Оскільки польське (також українське – *примітка редактора*) законодавство не визнає церковних вироків недійсності шлюбу ані папських рішень про розв'язання уз (ст. 10, п. 3-5 конкордату з 1993 р.), законним (поль: *godziwym jest*), є звернення у таких ситуаціях про цивільне розлучення, з метою врегулювання цивільно-правових питань (Cf. W. Góralski, W. Adamczewski, *Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską*, 28 lipca 1993, Płock 1994, 63 -68; J. Dudziak, *Zharmonizowanie kanonicznego prawa małżeńskiego i polskiego prawa rodzinnego w Konkordacie*, w: *Rola i znaczenie Konkordatu 1993 r.*, red. J. Dyduch, Kraków 1994, s. 15–118 [przyp. red.]).

Як засіб забезпечення опіки над дітьми або захист майна, існує також судове знесення співвласності майна, нотаріальне укладення майнового подружнього договору, що ліквідує/обмежує спільність майна, обов'язок аліментів і, у виняткових ситуаціях, режим «окремого проживання подружжя» (сепарацію) – церковну (рідко застосовувану) і цивільну, яка забезпечує права одружених не краще, ніж розлучення, а навіть, у сфері аліментів і смерті чоловіка чи дружини, сепарація є корисніша.

дружжя, які просять про розлучення, як і ті, що погоджуються на цивільне розлучення, сприяють зростанню хвилі розлучень, заражаючи цим вірусом інші подружжя, які переживають труднощі, і, таким чином, несуть у своєму сумлінні відповідальність за поширення цього зла.

Що говорить психологія про вплив наших вчинків на інших?

У психології існує **принцип суспільного доказу правдивості**, який говорить, що «[...] ми вважаємо якусь поведінку правильною у даній ситуації настільки, наскільки бачимо інших, що теж так само поведуться». Ця цитата взята з книги Роберта Чальдіні (Robert Cialdini) «Здійснення впливу на людей», яка є основною літературою для студентів психології. Хочемо ми того чи ні, але цей принцип має вплив і на нас, навіть, якщо голосно це заперечуємо. Це так само, як з рекламою. Спеціалісти досконало знають, що також всі ті, які протестують проти реклами, мовляв, вона є безглуздою, підсвідомо піддаються її впливу. І так чи інакше, а продаж зростає.

Принцип суспільної фасилітації⁹ полягає у тому, що коли ти один чекаєш перед пішохідним переходом, то навряд чи перейдеш на червоне світло, ніж тоді, коли б ти чекав з іншими, і вони почали переходити.

Рішення інших полегшують можливість зробити свій власний, подібний вибір. Найяскравішим прикладом дії цього правила є **ефект Вертера** «[...] після кожного самогубства, яке публікується потім на перших сторінках газет, несподівано зростає кількість суїцидів в тих регіонах, в яких про це самогубство було повідомлено. [...] Дізнаючись про чиєсь самогубство, дуже велика кількість людей стверджує, що у їхній особистій ситуації, це також є єдиним рішенням.» (Роберт Ціалдіні).

Допомога подружжям

Ця допомога має різні форми, і найпростіша з них – вислухати

9 від англ. facilitate — допомагати, полегшувати, сприяти.

і сказати добре слово. Наступне – супроводжувати і скеровувати до Бога та допомагати нав'язати особисті відносини з Господом Ісусом, тобто Тим, який уділяє сакраментальних благодатей. Отже, усвідомлюємо собі, що Той, кому найбільше залежить на зціленні таїнства подружжя і Хто є його найважливішим свідком і захисником – сам Ісус Христос-Бог. Оскільки саме від Нього походить сила Святого Духа, яка наповнює подружжя, що переживає кризу, здібністю перебувати у вірності та надії, здібністю духовно та емоційно зростати, долати труднощі та прикладати максимальні зусилля для досягнення повноти життя і щастя.

Ми вже маємо свій перший досвід зустрічей з сімейними консультантами. Вже проходять перші чергування членів «Сихару» у сімейних консультаціях та перші зустрічі – конференції, організовані для священиків.

Діяльність вірної подружньої любові.

Спільнота існує з 2003 року. З того часу було дуже багато зроблено. Відтак, засвідчено допомогу подружнім парам, які перебували у кризі. Основою діяльності Спільноти є зустрічі одружених чоловіків та жінок у Вогнищах Сихару, так званих **Вогнищах Вірної Подружньої Любові**.

На даний момент члени Сихару можуть зустрічатись, оточені душпастирською опікою у 47 Вогнищах: у Варшаві (Прага), Познані, Жорах, Зеленій Гурі, у Бонні – при польській Католицькій Місії у Німеччині, Ополю, Горшові Велькопольським, Кракові (при Санктуарії Божого Милосердя у Лагевніках і костелі св. Варвари), Гданську, Жешові, Чикаго (США), Бидгощі, Вроцлаві, Любліні, Ридультовах, Пулавах, Марках, Плоцьку, Легниці, Скерневіцах, Рихвальді, Катовіцах, Радомську, Семятинцях, Валбржиху, Кельцах, Кендежинє-Козлі, Білостоку, Лодзі, Лукові, Кошаліне, Шидловцу, Клучборку, Варшаві (Урсинов), Тарнові, Вроцлавку, Голдарі, Струменю, Картузах, Пясечному, Ходишеві, Ломжі, Щеціні, Острові Мазовецькому і Гдині. Майже всі Вогнища (локальні спільноти) виникли самостійно як ініціатива самих одружених,

котрі потрапили до нашої спільноти завдяки Інтернет **Форуму Допомоги** (www.kryzys.org). На цьому форумі майбутні лідери, які отримували допомогу та самі надавали підтримку, дозрівали до цього рішення, щоб організувати таке Вогнище у своїй місцевості. Цьому рішенню передувала спільна молитовна дев'ятиця усієї спільноти. Зустрічі у Вогнищах мають характер самопомоги. Учасники підтримують один одного, моляться, діляться своїм досвідом, отримують різні форми допомоги.

У 2004 році виник **сайт Спільноти** (www.sychar.alleluja.pl і його нова версія: www.sychar.org), на якому розміщено документи і матеріали на тему Таїнства Подружжя і родини, у тому числі праці Святішого Отця Йоана Павла II, а також свідоцтва зцілень подружніх пар, цінні аудіозаписи, конференції, присвячені подружжю та справам віри і актуальні новини Спільноти.

У тому ж році виник **Інтернет Форум Допомоги** (www.kryzys.org), де, окрім обміну досвідом і порадами, також спільно молимося на Святому Розарії за наші сім'ї. Засновано шість Кіл Живого Розарія, духовним опікуном і модератором яких є о. Єжи Карпінський SJ (духовний опікун Вогнища у Чикаго).

Чотири рази на рік (навесні та восени) Спільнота зустрічається на **загальнопольських реколекціях** (www.rekolekcje.sychar.org). Перші відбулися у жовтні 2006 року у Санктуарії Матері Божої у Лесньові. Також раз на рік організовуються зустрічі лідерів Вогнищ, модераторів і духовних опікунів. Влітку в горах і на морі проводимо реколекції з відпочинком для подружжів у кризі та їхніх дітей під гаслом **«Канікули зі Спільнотою «Сихар»**. Більше того, деякі Вогнища окремо для себе організовують реколекції Сихар.

У 2007 році було засновано **Товариство Подружжів у Кризі «СИХАР»** (www.stowarzyszenie.sychar.org), у якому більшість учасників, у 2008 році, склало акт апостольської участі у справі Святого Вікентія Паллотті, тобто у Об'єднанні Католицького Апостольства (ОКА). Ця участь пов'язана з реалізацією харизми засновника цього Об'єднання, яка полягає на оживленні віри, про-

будженні свідомості покликання до апостольства та розпаленні любові серед людей.

Товариство – це починання Спільноти Подружжів у Кризі СИХАР, і добро цієї спільноти є основною метою його діяльності. Метою Товариства, передусім, є підтримка Вогнищ Вірної Подружньої Любові, реколекції, Інтернет Форум Допомоги, рекламування Семінарів 12 Кроків для християн та Руху Вірних Сердець

У травні 2008 року, на основі Спільноти Подружжів у Кризі «СИХАР», та у співпраці з двотижневиком «Любіть Один Другого» виник **Рух Вірних Сердець** (РВС – www.rws.sychar.org), покровителькою якого є Мати Божа Гільдельська. Рух Вірних Сердець є однією з діяльностей Спільноти, яка приймає заявки нових членів, веде Книгу Вірних Сердець, а також публікує свідоцтва та статті із заохоченням перебування у вірності та подолання кризи, згідно з Божою волею. Харизмою Руху Вірних Сердець є перебування у єдності з Богом на дорозі перебування у стані освячуючої благодаті, завдяки частому прийняттю Святого Причастя, витривалій молитві та читанню Святого Писання. Окрім того, це прагнення подолати подружню кризу виключно у єдності з Біблією і Вченням Церкви та збереженням вірності чоловікові або дружині у сакраментальному шлюбі. Натомість у ситуації зради, або, коли він пішов (вона пішла), надалі відповідально турбуватися про спільне спасіння (прощення, молитва про навернення невірного чоловіка і його коханки чи невірної дружини та її коханця, напоумлення і заохочення до примирення).

У той же час, у травні 2008 року, повсталала інша справа Спільноти: семінари, реалізовані на основі програми духовного та емоційного розвитку для християн **«Нарешті жити – 12 кроків до повноти життя»** (www.12krow.sychar.org). Вони призначені для будь-якої особи, яка прагне змінити своє життя на краще, а їхня програма, в своїй основі, є евангелізаційною та служить персональному розвитку людини для досягнення повноти життя і щастя. Ця програма є дуже цінним інструментом для зміцнен-

ня зраних чоловіків та дружин, вона допомагає пізнати самого себе і прагнути до більшого емоційного та духовного дозрівання. Ця програма представляє, орієнтовану на Біблію, школу життя, що допомагає віднайти рівновагу і веде до психічного зцілення і відновлення відносин з Богом. Праця з програмою «Нарешті жити» включає в себе особисту працю над 12 кроками, за допомогою формаційних матеріалів та щотижневу працю у групах. На сьогоднішній день, семінари, за цією програмою, проводяться у кількох Вогнищах Спільноти. Не менш плідними є інтернет-семінари на Форумі Допомоги, які проводяться від 2010 року. В них бере/брало участь 30 груп учасників.

Свого письмового благословення уділили нашій Спільноті та її починанням, а також дали дозвіл на діяльність на території дієцезій (окремих єпархій): кард. С. Дзівіш (Краків), архиєп. Г. Гозер (Варшава-Прага), архиєп. С. Глодзь (Гданськ), архиєп. С. Будзік (Люблін), архиєп. С. Гандецький (Познань), архиєп. В. Скворц (Катовіце), єп. А. Чая (Ополе), єп. С. Регмунт (Зелена Гура – Горшов), єп. П. Лібера (Плоцьк), єп. Т. Ракочи (Бельсько-Живец), єп. А. Дзюба (Ловіч), єп. А. Випих (Чікаго), єп. К. Ричан (Кельце), Т. Пікус (Варшава), архиєп. В. Депо (Ченстохова). Під час 357-го пленарного зібрання Конференції Єпископату Польщі, 14 березня 2012 року, єпископи, на наше прохання, призначили регіонального душпастиря Спільноти. Ним став о. Павло Дубовік (духовний опікун Вогнища в Ополю).

22 листопада 2014 року наша Спільнота була прийнята до Загальнопольської Ради Католицьких Рухів.

Натхнення до реалізації всіх цих справ члени Спільноти черпають з вчення св. Йоана Павла II. Особливо близькими для нас є його слова, сказані під час Св. Меси з канонізацією княгині Кінги у Старому Сончу, 16 червня 1999 року:

„Свята Кінга вчить, що подружжя рівно як і дівоцтво, якщо переживається у єдності з Христом, може стати дорогою до святості. Вона сьогодні стоїть на варті цих цінностей. Нагадує нам, що за жодних обставин цінність подружжя – цей нерозривний зв'язок любові чоловіка та дружини – не можна піддавати

під жодний сумнів. Які б не виникали труднощі, не можна відступати від захисту цієї первинної любові, яка поєднала двох людей, і яку Бог невтомно благословить. Подружжя є дорогою до святості навіть тоді, коли стає хресною дорогою”.

«Будь вірний аж до смерті, і дам тобі вінець життя» (Од 2, 10)

Вірна любов рахується також з можливістю недотримання присяги одним з членів подружжя. Проте, таке порушення присяги однією зі сторін не звільняє від збереження вірності іншу сторону, навіть через життя у самотності та уникненні наступних зв'язків. Вірна любов після зради чи залишення – це любов, що будується на пробаченні і постійній готовності до примирення, з відкритістю на Любов. Немає такого гріха чи кризи, з якого не було би дороги назад. Кожне sacramентальне подружжя, яке переживає кризу, має шанс бути зціленим. Трапляються відродження sacramентальних подружжів, у яких чоловік або жінка повертаються один до одного із позашлюбних зв'язків, в які були вплетані, і навіть народжена у цьому несacramентальному зв'язку дитина не становила перешкоди до примирення і відбудування їхньої подружньої єдності. Навіть у таких, особливо важких, випадках Бог, котрий є Любов'ю, показує відповідне рішення.

Блудний син (чоловік)

«Був мертвий, і ожив, пропав був, і знайшовся» (Лк 15, 24).

Приписи:

* «Але ж маю проти тебе, що любов свою першу покинув. То згадай, звідки ти впав, і покайся, і перші діла роби; а якщо ні – прийду до тебе, і здвигну світильник твій з місця його, – якщо не покаєшся» (Од 2, 4-5).

** «Бо мені осоружний розвід, – говорить Господь, Бог Ізраїля, – і той, хто насильством покриває свою одіж, – говорить Господь сил. Майте ж до вашого життя пошану, і не поведіться зрадливо» (Мл 2, 16).

Джерела:

Переклад Святого Письма І. Хоменка ЧСВВ. Катехизм Католицької Церкви.

Компендіум Катехизму Католицької Церкви.

Опрацював: Андрій Щепаняк. Оновлено: 1 лютого 2017 року.

Вчення Ісуса Христа – Бога про нерозривність шлюбу

Старий Завіт

«Так то полишає чоловік свого батька й матір і пристає до своєї жінки, і **стануть вони одним тілом**». (Бут 2, 24).

Новий Завіт

«Кожний, хто відпускає свою жінку й одружується з іншою, чинить перелюб; і той, хто одружується з розведеною з чоловіком, чинить перелюб». (Лк 16, 18).

«Одруженим же наказую не я, але Господь: Жінка нехай не розлучається від свого чоловіка. (11) Коли ж розлучиться, нехай зостанеться незаміжня, або нехай помириться з чоловіком, – а чоловік нехай не відпускає жінки». (I Кор 7, 10-11).

«Чи ж не знаєте, що несправедні царства Божого не успадкують? Не обманюйте себе! Ані розпусники, ані ідолопоклонники, ані перелюбники, ані розгнзудані, ані мужоложники (10), ані злодії, ані зажерливі, ані п'яниці, ані злоріки, ані грабіжники – царства Божого не успадкують». (I Кор 6, 9-10).

«Говорить до нього жінка: «То дай мені, пане, тієї води, щоб не мала я більше вже спраги та й не ходила сюди черпати». (16) «Піди ж, – мовить до неї, – позви чоловіка свого та й повертайся сюди». (17) Озвалася жінка та й каже йому: «Нема в мене чоловіка.» «Добре еси мовила – відрік їй, – Не маю чоловіка! (18) П'я-тьох бо мала еси чоловіків, та й той, що тепер у тебе, – не чоловік він тобі. Правду мовила еси». (19) А жінка й каже до нього: «Бачу, пане, – пророк Ти». (Йн 4, 15-19).

«Вийшовши звідти, Ісус приходить у Юдейську землю та по той бік Йордану. І знову сходяться до нього люди, і він, своїм

звичаєм, знову навчає їх. (2) Приступили фарисеї і, спокушаючи його, питали: «Чи можна чоловікові відпустити жінку?» (3) А він у відповідь сказав їм: «Що заповів вам Мойсей?» (4). Вони сказали: «Мойсей дозволив написати грамоту розлуки та й відпустити.» (5) «То з-за серця вашого запеклого, – сказав Ісус їм, – написав він вам отой припис. (6) А на початку створення Бог створив їх чоловіком та жінкою. **(7). Ось чому чоловік покине свого батька – матір і пристане до жінки своєї, (8). й обоє будуть одним тілом; тому вже не двоє, лише – одне тіло. (9). Що, отже, злучить Бог, людина хай не розлучає.**» (10) Удома ж учні знов його про те запитали. (11) А він сказав їм: «Хто відпускає свою жінку й бере другу, чужоложить з нею. (12) І коли жінка покине свого чоловіка й вийде за іншого, – чужоложить». (Мк 10, 1-12).

«І коли Ісус скінчив слова ці, покинув Галілею і прибув у сторони Юдеї, що за Йорданом. (2) Сила народу йшла за ним, і він їх оздоровив там. (3) І підійшли до нього фарисеї і, спокушаючи його, запитали: «Чи можна чоловікові відпустити свою жінку з якої будь причини?» (4) Він відповів їм: «Хіба ви не читали, що Творець від початку створив їх чоловіком і жінкою, (5) і мовив: Тому покине чоловік батька й матір і пристане до своєї жінки, і будуть вони двоє одним тілом, **(6) так що вони не будуть більше двоє, лиш одне тіло. Що, отже, Бог получив, людина хай не розлучає.**» (7) Кажуть вони до нього: «Чому ж тоді Мойсей звелів дати розвідний лист і відпустити її?». (8) А він сказав їм: «Задля жорстокості сердець ваших Мойсей дозволив вам відпускати жінок ваших; спочатку ж не було так. (9) А я кажу вам: Хто відпускає свою жінку – за винятком розпусти (*) – і оженився з іншою, той чинить перелюб; і хто оженився з розвідкою, чинить перелюб». (Мт 19, 1-9).

«Ви чули, що було сказано: Не чини перелюбу. (28) А я кажу вам, що кожний, хто дивиться на жінку з пожаданням, той вже вчинив перелюб з нею в своїм серці. (29) І коли твоє праве око тебе спокушає, вирви його й кинь геть від себе: ліпше тобі, щоб один твій член загинув, аніж щоб усе твоє тіло кинуто в пекло.

(30) І коли твоя правиця тебе спокушає, відітни її і кинь геть від себе: ліпше тобі, щоб один твій член загинув, аніж щоб усе твоє тіло пішло в пекло. (31) Сказано теж: Хто відпускає свою жінку, хай дасть їй лист розвідний. (32) А я кажу вам: Хто відпускає свою жінку, – хіба у випадку розпусти (*), – той робить з неї перелюбку; і хто взяв би розведену, чинить перелюб». (Мт 27-32).

«Коріться один одному у Христовім остраху. (22) Жінки нехай коряться своїм чоловікам, як Господові, (23) бо чоловік голова жінки, як і Христос голова Церкви, свого тіла, якого він Спаситель. (24) А як Церква кориться Христові, так у всьому й жінки – своїм чоловікам. (25) Чоловіки, любіть своїх жінок, як і Христос полюбив Церкву й видав себе за неї, (26) щоб її освятити, очистивши купіллю води зо словом, (27) щоб появити собі Церкву славу, без плями чи зморшки або чогось подібного, але щоб була свята й непорочна. (28) Так і чоловіки повинні любити своїх жінок, як свої тіла; бо хто любить свою жінку, себе самого любить. (29) Ніхто ж ніколи не ненавидів свого тіла, навпаки, він його годує і піклується ним, як і Христос Церквою, (30) бо ми – члени тіла його. **(31) Тим то покине чоловік свого батька і свою матір, і пристане до своєї жінки, і вони обоє будуть одне тіло.** (32) Це велика тайна, а я говорю про Христа і Церкву. (33) Нехай же кожний з вас зокрема любить свою жінку так, як себе самого, а жінка нехай поважає чоловіка». (Еф 5, 21-33)

«Подавсь Ісус на Оливну гору. (2) Та вдосвіта знову прибув до храму, й усі люди посходились до нього; він же, сівши, навчав їх. (3) І привели тоді книжники і фарисеї до нього жінку, спійману на перелюбі, поставили її посередині, (4) кажуть до нього: «Учителю, жінку оцю спіймано саме на перелюбнім вчинку. (5) Камінувати отаких приписав нам Мойсей у законі. Що ж ти на те?» (6). Испитували вони його, кажучи так, – щоб мати чим оскаржити його. А Ісус нахилився додолу і писав пальцем по землі. (7) А що вони наполягали та допитувалися в нього, то він підвівсь і каже до них: «Хто з вас без гріха, – нехай перший кидає у неї камінь!». (8) І знову нахилившись, писав по землі. (9) Почувши таке, поча-

ли вони виходити один по одному, почавши з щонайстарших аж до останніх. І залишилися тільки Ісус та жінка, що стояла посередині. (10) Підвівсь Ісус, а нікого, крім жінки, не побачивши, мовить до неї: «Де ж вони, жінко, оті твої обвинувачі? Ніхто не осудив тебе?» (11) «Ніхто, Господи», – відповіла. Тоді Ісус до неї: «То і я тебе не осуджую. Йди та вже віднині не гріши». (Йн 8, 1-11)

«Подружжя хай у всіх буде в пошані й ложе хай буде без плями, бо Бог буде судити блудників та перелюбців». (Євр 13, 4)

«Йоан же казав Іродові: «Не личить тобі мати жінку брата твого» (Мк 6, 18).

У коментарях до фрагменту Євангелії від святого Матвія (5, 32) у Біблії Тисячоліття вказано:

«З усіх трьох синоптичних Євангелій стає однозначно зрозуміло, що Ісус повернув первісну нерозривність шлюбу і не дозволив на розлучення (Мт 19, 6-9; Мк 10, 2-12; Лк 16, 18; див. 1 Кор 7, 10). Виняток про який йде мова в цьому уривку та у М 19, 9 – напевно варто розуміти не як дійсний законно укладений шлюб. Співжиття двох осіб поза шлюбом завжди є розпустою. Використаний тут грецький термін *gune* означає як дружину, так і жінку загалом. Тільки Євангеліє від Матвія бере до уваги равинські дискусії».

Джерело: *Святе письмо у перекладі І. Хоменка.*

(*) Вжиту фразу «за винятком розпусти» пояснив о. проф. Яцек Салій ОР у своїй статті «Чи Євангеліє дозволяє розлучення?» на ст. 12

Свідोцтво Йоана Хрестителя

«Того часу чутка про Ісуса дійшла до Ірода четверовласника, (2) і він сказав до своїх слуг: «Це Йоан Хреститель! Це він воскрес із мертвих і тому чудодійні сили діють у ньому!». (3) Бо Ірод був схопив Йоана, зв'язав його і кинув у темницю – через Іродіяду, жінку брата свого Филипа; (4) Йоан бо говорив до нього: «Не можна тобі її мати». (5) Він хотів його вбити, та боявся народу, бо його мали за пророка. (6) Коли настав день народження Ірода, дочка Іродіяди танцювала перед усіма й догодила Іродові; (7) ото ж, клянучись, обіцяв їй дати, чого тільки попросить. (8) Та, під намовою матері своєї, сказала йому: «Дай мені тут на полумиску голову Йоана Хрестителя». (9) І засмутився цар, але задля клятви і тих, що разом за столом сиділи, звелів дати, – (10) тож послав стягти голову Йоанові в темниці. (11) Принесли, отже, на полумиску його голову й дали дівчині, а та піднесла своїй матері. (12) І прийшли його учні, взяли тіло й поховали його; і пішли та сповістили про те Ісуса». (Мт 14, 1-12)

«Бо той Ірод послав був схопити Йоана і зв'язав його в темниці з-за Іродіяди, жінки Филипа, свого брата, – бо оженився був з нею. (18) Йоан же казав Іродові: «Не личить тобі мати жінку брата твого». (19) Іродіяда ж лютилась на нього й убити його бажала, та не могла, (20) бо Ірод боявся Йоана, знаючи, що чоловік він був справедливий і святий, тож і беріг його. Слухаючи його, непокоївся він дуже, однак слухав його охоче. (21). Як же настав сприятливий день, коли то Ірод на день своїх народин споряджав бенкет для своїх вельмож, тисячників та знатних галілейських, (22) увійшла дочка тієї Іродіяди, танцювала й догодила Іродові та гостям. Цар сказав дівчині: «Проси в мене чого бажаєш, – я дам тобі!». (23) Ще й присягнув їй: «Чого б ти тільки в мене просила, – дам тобі, хоч би й половину мого царства». (24) Вийшла вона та й до своєї матері каже: «Чого маю просити?» Вона ж відповіла: «Голову Йоана Хрестителя!» (25) І негайно, увійшовши притомом

до царя, попросила дівчина: «Хочу, щоб ти мені дав зараз же на полумиску голову Йоана Хрестителя». (26) Вельми засмутився цар, та з-за присяги та з огляду на гостей не хотів їй відмовити. (27). Тож послав цар відразу прибічника, наказавши йому принести голову Йоана. Пішов той, стяв його у в'язниці, (28) приніс його голову на полумиску й подав її дівчині, а дівчина дала її матері своїй. (29) Учні ж його, довідавшись про те, прийшли й узяли його тіло та поклали його у гробі». (Мк 6, 17-29).

Чи дозволяє Євангеліє розлучення?

Заборона розлучень, проголошена Ісусом Христом, має один особливий виняток, ту відому умову: «за винятком розпусти». Наскільки мені відомо, у Католицькій Церкві навіть подружжя зрада не дає право невинній стороні на розлучення та новий шлюб. Я наївно, але рішуче запитую: «Ті слова: «за винятком розпусти», – все ж таки знаходяться у Євангелії, а отже, мусять щось означати. Отож, не можна інтерпретувати їх в такому значенні ніби вони нічого не означають. Запитую: «Якщо ці слова не дають дозвіл на розлучення у тому особливому випадку, то що ж вони у такому разі означають?»

Почнемо від початку. Як відомо, П'ятикнижжя Мойсея дозволяє розлучення: «Якщо чоловік візьме жінку й оженився з нею, а вона не знайде милості в його очах, бо він помітив би в неї що-небудь негоже, то напише їй розвідний лист і, вручивши їй, відпустить зі свого дому». (Вт 24, 1).

Та варто собі усвідомити, що в тих часах певні обставини полегшували розлучення. Тоді воно не означало розпаду сім'ї. Навіть якщо шлюб був моногамний (бо практикувалось також і багатоженство), основна сім'я була лише частиною великої родини, і тому ймовірно розлучення ніко-

го не залишало без родини взагалі. Крім того, треба пам'ятати, що при тодішньому патріархаті жінка була скоріше служницею чоловіка, ніж його подругою.

Як відомо, Ісус чітко контсатував, що старозавітній дозвіл на розлучення був лише необхідним меншим злом. Згідно Його вчення, немає таких обставин у яких розлучення не суперечило би гідності шлюбу. Подружжя за своєю природою і з волі Божої повинно бути нерозривним. «Задля жорстокості сердець ваших Мойсей дозволив вам відпускати жінок ваших; спочатку ж не було так». (Мт 19, 8).

Однак, і це я хотів би особливо підкреслити, вже у Старому Завіті ми спостерігаємо все більше наближення до ідеалу нерозривності подружжя. У Книзі Приповідок знаходимо по-спражньому еротичний текст, що вихваляє подружню вірність і наказує «втішайся дружиною твоєї юності». (Прип 5, 15-20). Подібний заклик знайдемо й у Когелета: «Живи собі весело з жінкою, що її любиш, усі дні життя марноти твоєї». (Проп 9, 9). Особливо гостро засуджує розлучення пророк Малахія, посилаючись на Авраама, який не залишив безплідну Сару, хоча так прагнув мати власного сина і спадкоємця: «Ви ще й таке робите: ви покриваєте сльозами жертovníк Господній, - риданням та стогнанням, бо він не хоче

більш дивитись на приноси, приймати їх радо з рук ваших. А ви ще й кажете: Чому? Та тому, що Господь був свідком між тобою та жінкою твого юнацтва, яку ти зрадив, дарма, що то твоя подруга й твоя законна жінка. Хіба він не створив їх як одну істоту, що має тіло й дух у собі? Чого ж шукає ця одна істота? – Потомства від Бога. Майте ж до вашого життя пошану, і нехай ніхто не зраджує жінки юнацтва свого». (Мал 2, 13-15).

І ось приходять на цей світ Христос, Божий Син і Спаситель людського роду. Всім його проповідям проти розлучення товаришують твердження, що новий закон є радикально новим по відношенню до старозавітного закону: «Сказано теж: хто відпускає свою жінку, хай дасть їй лист розвідний. А я кажу вам: Хто відпускає свою жінку, – хіба у випадку розпусти, – той робить з неї перелюбку; і хто взяв би розведених, чинить перелюб». (Мт 5, 31-32; пор. 19, 39).

Ми ж повинні знати, що неповне півстоліття перед тим у Палестині великий равві Шаммай категорично забороняв розлучення, за одним винятком: побожний єврей може розлучитися зі своєю дружиною, якщо та здійснила перелюб. Отже, якщо Ісус лише повторює вчення равві Шаммая, то його подружній закон не є аж настільки радикально новим, як це подає Євангелія.

Врешті решт як це є, чи Ісус Христос висловлюється за Шаммаєм, чи теж «навчає їх як повновладний, а не як книжники їхні»? (Мт 7, 29). Щоби відповісти на це питання, необхідно помислити, **що означає вислів «за винятком розпусти»**. Безперечно, Господь має рацію, що ті слова щось означають, а отже, їх не можна ігнорувати.

Таким чином, згідно одвічної практики Католицької Церкви, ця клаузула відноситься до двох конкретних ситуацій. По-перше, **Ісус Христос допускає, навіть заохочує розійтися чоловікові і жінці, якщо вони живуть як подружжя, але так на справді ним не є. Йшлося би тут про такий зв'язок, про який Христос згадував у розмові з самаритянкою «Той, що тепер у тебе, – не чоловік він тобі».** (Йн 5, 18). По-друге, у цих словах Церква вбачає обов'язки безкомпромісної незгоди на зраду іншої половини. Не можна християнину толерантно ставитися до подружнього трикутника: якщо невинна сторона не може змінити ситуацію, то повинна, імовірно, залишити свого чоловіка або дружину і у молитві та покуті очікувати на його чи її навернення, аніж погодитися на збезчещення Таїнства шлюбу.

Прошу уважно прочитати обидва тексти Євангелія св. Маттея і думаю, що ви самі визнаєте:

саме така інтерпретація відповідає духові обох висловлювань Ісуса Христа. **Вишукування у словах «поза винятком перелюбу» приводу до розлучення несумісне з підставовим сенсом Христового вчення про подружжя.** Христос виразно стверджує, що відновлює ту первісну чистоту подружнього права, а коли протиставляє старий закон новому, дає однозначно зрозуміти, що Йому ідеться про істотну реформу, а не тільки про якесь підправлення старозавітних звичаїв. Отже, Христос вчить нас чогось набагато більшого і глибшого, ніж побожний равві Шаммай.

Зрештою, подивімося, що на цю тему говорять апостольські послання і найстарші християнські свідоцтва. Тут слова зрозумілі та далекі від пом'якшуючої казуїстики: «Одруженим же наказую не я, але Господь: Жінка нехай не розлучається від свого чоловіка; коли ж розлучиться, нехай zostanie незаміжня, або нехай помириться з чоловіком, – а чоловік нехай не відпускає жінки». (1 Кор 7, 10-11). Можна час від часу зустрітися з твердженням, що євреї за часів Христа не знали такого поняття, як сепарація (тобто окремого проживання чоловіка від дружини, яке не дає право до укладання наступного шлюбу, а скоріше є очікуванням на повернення одне до одного). Не знаю, можливо інституція сепарації

була і невідома тодішнім євреям, але з вищевказаного тексту виходить, що, безсумнівно, св. Павло знав про неї (теж про її існування свідчить уривок з тексту II століття, який подається нижче).

Або про що б говорили ось ці тексти, якби розлучення при певних обставинах було дозволено християнам? «Жінка – прив'язана до свого чоловіка, скільки віку його. Коли ж чоловік умре, вона вільна; за кого вона хоче, може вийти заміж, аби лише у Господі це було». (1 Кор 7, 39). А у посланні до Римлян: «Отак і заміжня жінка, поки живе чоловік, зв'язана (з ним) законом; а коли помре чоловік, вона звільняється від закону чоловіка. Тим то, поки живе чоловік, вона буде вважатися перелюбницею, якщо стане (жінкою) іншому чоловікові; коли ж чоловік помре, вона вільна від закону і не буде перелюбницею, якщо стане (жінкою) іншому чоловікові». (Рим 7, 2-3).

Суспільство тисне на Католицьку Церкву, щоб розлучення були, принаймні у деяких випадках, дозволені, нині так сильно, що вона вчинила б це вже давно, якби це було у її повноваженнях. Якщо Церква не погоджується на розлучення, то лише тому що не може – навчання Божого Слова на цю тему надзвичайно чітке.

Варто тут привести одне дуже старе свідоцтво, що походить десь зі 150-го року, як перші хри-

стіяни розуміли покинення свого чоловіка/своєї дружини, «у випадку перелюбу». Автором тексту є Герма, його ж праця - Пастир – це одне з найважливіших старохристиянських джерел:

«Господи, – сказав я, – якщо хтось має віруючу в Господа дружину і дізнається що вона вчинила перелюб, то чи згрішить цей чоловік якщо і надалі житиме разом з нею?»

І відповів він мені: «Поки чоловік не знає про гріх своєї дружини, він не грішить, якщо живе з нею. Якщо ж дізнається про її гріх, а вона не кається і триває у своєму гріху, а чоловік і надалі живе з нею разом, то стає він співвинний у її гріху і бере участь у її перелюбі».

«Що тоді має зробити чоловік, – спитав я, – якщо жінка й надалі триває у своїй пристрасі?»

«Нехай відпустить її, – відповів, – а сам нехай живе у самотності. Якщо ж, коли відпустить свою жінку – візьме іншу, то і він чинить перелюб».

«А що ж, Господи, – спитав я, – якщо жінка, яку відпустили, покається і захоче повернутися до свого чоловіка, то чи повинен він її прийняти?»

«З певністю! Якщо ж не приймає її чоловік, – відповів він мені, – то чинить великий гріх і бере на себе велику провину. Ви повинні прийняти того, хто згрішив, але кається. Тому

заради цього покаяння не повинен чоловік, відпустивши свою дружину, брати іншу. Так, отже, належить поводитися чоловікові і дружині!» (Пастир Герми, IV заповідь).¹⁰

Можна би ще вказати на, напевно, так треба це назвати, абсурди, які викликає ствердження, що перелюб розв'язує нерозривний за своєю природою подружній зв'язок. На них коротко і точно вказав св. Августин у своїй праці «Про подружжя перелюбників» (кн. 2, гл. 4): «Поглянь, що це був би за абсурд. Хтось тому не був би перелюбником, бо одружився з перелюбницею. І що викликає ще більшу огиду: ця жінка, тому що вчинила перелюб, не була би вже перелюбницею: бо для наступного чоловіка не була б вже чужою дружиною, але його власною... Якби перелюб розв'язував подружній зв'язок, що означали би слова Апостола: «Тим то, поки живе чоловік, вона буде вважатися перелюбницею, якщо стане (жінкою) іншому чоловікові; коли ж чоловік помре, вона вільна від закону і не буде перелюбницею, якщо стане (жінкою) іншому чоловікові?» (Рим 7, 3).

Або ще пригадаю явище «готельного перелюбу», що практи-

кувався колись в протестанських країнах, котрий «полягає на тому, що у змові зі своєю дружиною, чоловік проводить ніч у товаристві іншої жінки, а дружина на цій підставі подає на розлучення».¹¹

Ми ж, передусім, пам'ятаємо про те, що вчення Христа про абсолютну нерозривність подружжя є важким. Напевно, маємо рацію, але теж визнаємо, що наше бачення тут однобічне: бо вчення Христа на тему подружжя та його нерозривність, в першу чергу, захоплює своєю глибокою мудрістю і красою. Воно опирається на вірі в людину та вірі в людську любов. У крайньому разі може так статися, що чоловік/дружина виявиться кимось примітивним і аморальним, або навіть якщо це порядна та добра людина, вона може бути дуже важкою у спільному житті. Це ті випадки, коли величне християнське вчення про те, що кожна людина, навіть ворог, варта любові, розкриває свою важкість і навіть (з точки зору людей) неможливість. Але, по суті, це чудове вчення: що кожний з нас створений на образ Божий, і навіть у людині, яка здається повністю зіпсутою та безнадійною, знаходиться щось варте пошани. Легко співати в пісні: «кожна людина – це мій брат», і тільки в різних важких ситуаці-

10 Hermas, *Pasterz*, Przykazanie 4, 1, 4-8 (*Pisma Ojców Apostolskich*, tłum. A. Lisiecki, Poznań 1924, ss. 320n).

11 *Państwo i prawo*, 1963, s. 508.

ях (хтось має ліниву і нерозумну жінку, хтось чоловіка п'яницю і хама, інший недружного сусіда або шефа, який грає на нервах) стає очевидним, чи насправді ми віримо в те, що «кожна людина – це мій брат».

У вченні Христа про нерозривність подружжя знаходиться також заклик до віри в несокрушимість подружньої любові. Ми, священники, на жаль, часто робимо тут помилку, бо говоримо це людям тільки тоді, коли їх шлюб вже розпадається. Тим часом, треба говорити про це всім подружнім парам. Також тим, любов котрих ще свіжа і палка, які мають суб'єктивне почуття її вічності. На жаль, все людське підлягає знеціненню та смерті, і навіть така любов, у несокрушимості якої люди впевнені, може вмерти, а отрута, що виникає з її розкладу, буде отруювати співжиття. Християнська віра у несокрушимість подружньої любові опирається на Бога, адже тільки Господь може зробити нас здатними до того, щоб

наша любов була вічно живою.

Проте, люди запитують: Що нам робити, якщо любов вже померла? Ми, напевно, були невірними Богу, – кажуть вони, – але тепер цього не вдасться вже повернути: Що ж нам робити зараз? Відповідь Церкви зрозуміла, хоча й важка: Якщо ваша невірність Богу викликала це зло, то треба його виправити своєю вірністю. Не можна до старої невірності додавати нову невірність, таким чином, людина тільки зійде на ще більші бездоріжжя. Отже, якщо люди обирають шлях вірності Божим заповідям, то часто виявляється, що їхня любов ще не померла, вона лише важко хвора. А як відомо, не кожна хвороба закінчується смертю, особливо якщо хворий дуже хоче стати здоровим.

о. проф. Яцек Салій ОР,

Szukającym drogi

http://www.opoka.org.pl/biblioteka/T/TD/szukajacym_drogi/rozwod.html

Аліція, чия вірність подружжя зазнала випробувань, так свідчить про свої розмови зі священниками: «Мені було б легше захищатись від спокуси, якби почула від священників, що для Бога я залишаюсь дружиною свого чоловіка, і так буде завжди, незалежно від того, що зроблю я або зробить мій чоловік, що мій роман був перелюбом, і ще, що для Бога немає нічого неможливого, а отже, він зможе вилікувати мене, мого чоловіка і наше подружжя».

Małgorzata Zagórska, Co to jest Sychar?, „Pastores” 69(4)2015, s. 149

<http://www.pastores.pl/2015/6942015/939-magorzata-zagorska-co-to-jest-sychar>

Чи можна католику погодитися на розлучення?

Чи можна католику погодитися на розлучення? Мова йде про ситуацію: дружина мене покинула і переїхала до іншого. Про укладення іншого шлюбу я навіть і не думаю. Дружині ж дуже залежить отримати розлучення, щоб узаконити свою нову ситуацію. Відсутність моєї згоди ускладнить отримання розлучення, але водночас буде сприйматися як помста зраненого у своїй чоловічій гордості оленя, як пуста та нікому непотрібна злосливість. З одного боку, я маю бажання погодитися на розлучення, щоб вже раз і назавжди покінчити з цією справою, а з іншого боку, маю чимало внутрішніх опорів. Живе в мені (скоріше ірраціональна) надія, що дружина до мене ще повернеться; і я маю (мабуть, егоїстичний) страх перед ворушінням моїх болючих ран на судовому засіданні.

Прошу з розумінням прийняти моє пояснення, яке не буде безпосередньою відповіддю на Ваш лист, а скоріше загальним представленням цієї проблеми. Про Вас та про Ваше нещастя знаю лише з листа. Може більш конкретну пораду зміг би дати під час безпосередньої розмови. У розмові чимало можна прояснити якимось питанням, легше розпізнати влучність або не влучність поради, можна порадити не лише словом, але й мовчанням, присутністю, обіцянкою молитви. Також, та обставина, що відповідь на Ваш лист буде опублікована, підказує мені підійти до цього більш загально. Одним словом: прошу про розуміння, та одночасно маю краплину надії, що все написане у цій відповіді, хоч трохи Вам допоможе.

Почну з банального твердження важко зустріти людину, яка була б переконаною, що розлучення – це щось добре. Прихильники законодавства про розлучення завжди дуже голосно підкреслюють, що переймаються тривалістю подружніх зв'язків, що

розлучення – це завжди щось погане, і його допущення вимагається лише в тих випадках, коли воно, як переконували, є меншим злом. Саме ця аргументація слугує тому, що розлучення не вистачить просто зареєструвати в РАГСі, остаточно все вирішується в суді.

Отже, до цього банального твердження: «розлучення є завжди чимось поганим», додаймо інше не менш банальне твердження: «зло, зазвичай, починається у наших думках». Спробуймо поміркувати, наскільки наша думка щодо прийнятності розлучень є однією з основних причин, через які розлучення настільки звичні для нас.

В розлученнях, подібно як і в кожних інших суспільних лихах: коло винних сягає далеко за межі безпосередніх жертв цього нещастя. Візьмімо як приклад лихо алкоголізму. Дуже багато людей підтримує погляд, що такі чи інші події або якісь успіхи завжди треба «обмити»; ми масово підтримуємо стереотипні способи примусу до купівлі чи розпиття алкоголю; повторюємо як папури надзвичайно немудрі погляди, що пиття горілки є мірою мужності або доброзичливості до свого друга і тому подібне. Лише деякі з тих, хто поводяться таким чином, закінчують у канаві, але провину за те, що вони спилися, у дуже реальному сенсі несемо всі ми. Якби у нашому суспільстві не було б атмосфери, яка сприяє алкоголізму, чимало з сьогоднішніх пияків жили би чудово і змістовно.

Чи помітні у нашому суспільстві якісь такі погляди або стереотипи поведінки, які збільшують кількість розлучень? Отже, сама ця думка, що розлучення є допустимим вирішенням подружньої кризи, вже працює на користь розлучення! Скільки ж то розбитих пар могли б до сьогодні бути цілком щасливими подружжями, якби в періоді кризи вони взагалі не розглядали розлучення як рішення проблеми. Зовсім по іншому підходить до навчання учень, котрому навіть до голови не приходить думка, що він міг би не закінчити школу, аніж його товариш, якому тільки трохи залежить на отриманні атестату. Цей другий об'єктивно має на-

багато менші шанси закінчити школу. Бо йому не дуже на цьому залежить, а отже, звідки ж він візьме енергію і витривалість у моментах коли треба повністю змобілізуватися, для того щоб впоратись з якимось важким предметом або наздогнати пропущене?

Існує щось таке, як моральна уява. Вона може бути не розвинутою або ж заціпенілою, коли, наприклад, мого сусіда спіткає якесь нещастя, а мені навіть на думку не прийде, що я повинен йому допомогти або в якійсь мірі бути поруч.

Однак, ця моральна уява може бути також і хворою, якщо, коли підсовує мені погані рішення, додатково ускладнює і без того нелегку дорогу до добра. Також, моральної уяви цілих суспільств можуть доторкатись отупіння чи дегенерація, прикладів цього історія подає чимало. Цілі суспільства можуть в якійсь сфері (вживемо вираз з Книги Буття) «знати добро і зло».

Може здаватися, що краще знати і добро, і зло, ніж знати тільки саме добро. Але ж ні. Якщо знаємо також і зло, це означає що недостатньо пізнали добро. Якщо би ми більше знали добро, тоді зло взагалі б не з'являлося у нашій уяві як реальна альтернатива. Якби ми краще розуміли чим є і чим повинно бути подружжя, тоді навіть думка нам не приходила б про можливість розлучення, ми більше думали би про способи рятування загрозливої спільноти життя. У нашому суспільстві не діяло б стільки механізмів, що прискорюють розлучення, а навпаки, з'явилося би більше механізмів противних цьому.

Св. Йоан Павло сказав в Лімерік у Ірландії: «Вже сама можливість отримання розлучення в сфері цивільного законодавства чинить тривале і стабільне подружжя труднішим для кожного». Ситуація ще важча, якщо право на розлучення отримало живу суспільну підтримку. Тому що подружжю, яке переживає якісь проблеми, важко відмахнутися від доброзичливих родичів та друзів, котрі підказують, що немає сенсу так мучитись протягом цілого життя. Буває ще гірше: чоловік з дружиною навіть не пробують відмовитися від такої доброзичливості, бо і самі не думають інакше.

Кожне розлучення має у собі щось з вбивства. Розлучення – це вбивство любові, зазвичай хворої, часто навіть дуже хворої, а інколи, з точки зору людини, – безнадійно хворої. Очевидно, що вбивство хворого було б найпростішим і найефективнішим способом усунення хвороби – тільки чи найкращим? Чи взагалі добрим? Навіть якщо немає надії (знову ж тільки з точки зору людини, тому що Господь Бог в справах, які так глибоко торкаються нашого духовного добра охоче чинить чудеса, якщо тільки про них просимо) на повне видужання, то чи це означає, що лікування немає сенсу? А отже, не поспішаймо говорити, навіть про дуже посварене подружжя, що їхня любов вже померла. Любов – це щось духовне, тому вона не вмирає так легко, остаточно гине тільки у пеклі.

Чи можна католику погодитися на розлучення? До цього часу я говорив тільки про те, що католик (і взагалі жодна людина) навіть не думав про розлучення. Але ж може так статися (як це на жаль сталося у Вашому подружжі), що хтось насправді ніколи не думав про розлучення, але з такою пропозицією виступила інша сторона. Що тоді робити?

Перш за все, хотів би застерегти від певного різновиду недоброї толерантності. Уявімо собі, що хтось каже чоловікові чи дружині приблизно таке: «Мені дуже шкода, що так сталося. Якщо хочеш впорядкувати своє життя якимось інакше, я – культурна людина, і не буду тобі перешкоджати». Ця модель поведінки у деяких середовищах є обов'язковою. Немовби була це єдина контрпропозиція для процесу розлучення у залі суду.

Звичайно, у певному сенсі навіть по відношенню до зла треба бути толерантним, тобто краще вже толерувати зло, ніж застосовувати проти нього аморальні засоби. Але ж у описаній вище ситуації існує цілий ряд засобів, які не тільки морально допустимі, а навіть по всіх міркам бажані, за допомогою котрих можна було б ще врятувати шлюб (у будь-якому випадку треба спробувати!). Фальшива толеранція провадить до морального роззброєння. Якщо, наприклад, дружина прагне зруйнувати шлюб, то немає

такого морального права, яке б забороняло мені сигналізувати їй, що я відчуваю себе зраненим її діями, що мені дуже залежить на відбудові нашого шлюбу, що я готовий до ґрунтові ревізії своєї власної поведінки, що можна одне одному пробачити у такий спосіб, щоб прийняття прощення не було якимось принизливим і т. д., і т. д.. Це ніяка не толерантність, це лише її карикатура, якщо вона забороняє людям навіть виявляти свій подив зі скоєного зла, якщо примушує вдавати, що зло було чимось вартісним, як і добром.

І тільки тепер спробую сказати декілька слів безпосередньо на тему Вашої ситуації. Колись на цю тему мене багато чому навчила одна жінка, котру залишив чоловік, вісім років перед нашою розмовою. Перший позов на розлучення суд відхилив через її спротив. Коли вона прийшла до мене, справа була у суді вже вдруге. Її опір не мав би вже практичного значення, так як важко було сподіватися, щоб суд відмовив легалізувати ситуацію, котра фактично так довго тривала. Її опір, і так неефективний, відібрав би у неї спокій, ускладнив би працю судові, зрозуміли б його виключно як злість чи опір фанатичної віруючої.

І уявіть собі, що вона у цій ситуації, незважаючи на все, не виразила згоди на розлучення. «Не можу погодитися, – сказала мені, – **для мого чоловіка визнання розлучення – це ніби розгрішення**. Він хотів би собі врешті-решт сказати: «Тепер вже все в порядку!» Але ж не все в порядку: наш син немає батька, я маю змарноване життя. Якщо він отримає розлучення, не дивлячись на мій спротив, то можливо легше до нього колись дійде така думка, що не в все ще в порядку, що йому ще потрібне справжнє розгрішення».

Думаю, що така точка зору варта Вашої уваги. Якщо ж я погодився публічно відповісти на Ваш лист, то в основному, через надію, що читачі «W drodze» помоляться за Вас.

о. проф. Яцек Салій ОР, *Szukającym drogi*

http://www.opoka.org.pl/biblioteka/T/TD/szukajacym_drogi/zgoda_rozwod.html

Любов ніколи не допомагає у злому! Саме тому Церква в жодній ситуації не пропонує скривдженній стороні розлучення, бо нікому не можна пропонувати порушення присяги, складеної Богу і людині.

о. Марек Джевецький.

Часто теж трапляються випадки, коли не отримавши у Церкві законного визнання шлюбу недійсним, подружжя пара звертається до цивільних судів і отримує там розлучення, щоби мати змогу укласти у цивільній формі, новий подружній зв'язок. Для Церкви такий зв'язок є повністю недійсним і навіть більш гріховним ніж звичайний конкубат, бо несе в собі зневаження Божого права, і до того ж створює цивільні зобов'язання, які можуть бути перешкодою у поверненні до давніх подружніх обов'язків.

о. Jacek Woroniecki OP, Katolicka Etyka Wychowawcza II/2, Redakcja Wydawnictw KUL 1995, s. 224.

Присягаю тобі ... вірність

Чимось злим являється не лише подання позову на розлучення, але й згода на нього, спонукання до розлучення, тенденційне свідчення у суді на користь розлучення (у нас є великою проблемою свідчення у процесі розлучення фальшивих свідків!), переконування що немає нічого злого в розлученні, що це тільки правова формальність, котра у духовному житті нічого не змінює.

Відомі нагадування останніх Римських Пап

«Людям певного менталітету, дуже поширеного сьогодні, – говорив св. Йоан Павло II під час своєї зустрічі із працівниками

Римської Роти, 1 лютого 2001р. – важко зрозуміти, що може існувати правдиве подружжя, хоча і невдале. Також і шлюб підлягає логіці Христового хреста, який вимагає зусилля та посвячення, пов'язаний з болем й стражданням, однак не становить перешкоди, за умови прийняття Божої волі, для повної і автентичної самореалізації, яка приносить мир і піднесення духа».

Римська Рота – це папський апеляційний суд проти вироків дієцезіальних єпископів. Традиційно Римські Папи кожного року зустрічаються з її працівниками, зазвичай виголошуючи важливі доктринальні та душпастирські зауваження на тему шлюбу. Адже Рота займається передусім апеляціями проти вироків у справах про визнання недійсності шлюбів. Як св. Йоан Павло II так і Бенедикт XVI пропонували конкретні пропозиції цивільним судам, щоб ті не піддавалися «розповсюдженому сьогодні менталітету розлучень»:

«Спеціалісти у сфері цивільного права повинні уникати особистої участі у будь-чому, що може втягнути у співпрацю на користь розлучення, – говорив Йоан Павло II, 28 січня 2002 р. – Особливо адвокати повинні завжди відмовлятися використовувати свою спеціальність з метою протилежній справедливості, якою є розлучення; можуть співпрацювати у такій діяльності лише тоді, коли відповідно до намірів клієнта ця діяльність не направлена на розрив подружжя, але має на меті інші правові наслідки, яких в нашому законодавстві можна досягнути лише на дорозі судового розгляду. У такий спосіб, коли надають допомогу особам, котрі переживають подружню кризу, і провадять їх до поєднання – адвокати правдиво служать правам людини і не стають звичайними виконавцями на службі якогось інтересу».

До цієї теми повернувся Бенедикт XVI, у промові до Роти 29 січня 2009 р.: «Усі діячі у сфері права, кожний згідно своєї функції, повинні керуватися справедливістю. Маю на думці особливо адвокатів, які повинні не лише докладати усіх зусиль для того щоб вшанувати правду аргументів, але також старанно відмежовуватися як правові порадики, від справ, які згідно з їхнім сумлінням, не можна об'єктивно захистити».

Не буду навіть намагатися перерахувати всіх тем, що стосуються подружжя, які в своїх промовах до Роти піднімали Папи. Але не можна не згадати про дві з них. У промові 5 лютого 1987 р., св. Йоан Павло II рішуче нагадав церковним судам, щоб не видавали занадто легких вироків про недійсність шлюбів, «спираючись на недозрілість чи психічну слабкість партнерів». Натомість Бенедикт XVI, у цитованій вище промові від 29 січня 2009 р., звернув увагу на абсурдність такого антропологічного песимізму, який гадає, що майже ніхто не дозрів достатньо для укладення дійсного шлюбу.

Двома роками раніше, 27 січня 2007 року, Бенедикт XVI досить критично оцінив постулати, що з'являлися у Церкві, щоби католиків, котрі живуть у несакраментальних зв'язках з більшою легкістю допускати до Сповіді та Святого Причастя: «В деяких церковних середовищах поширене переконання, що з душпастирської точки зору, добро тих осіб, що живуть у неврегульованих подружніх ситуаціях вимагає якогось канонічного урегулювання, незалежно від дійсності чи недійсності їхнього шлюбу, а отже, незалежно від правди про їхню особисту ситуацію. Процес, що веде до недійсності шлюбу сприймається у своїй сутності як правове знаряддя, що дозволяє досягнути саме цю мету, згідно з логікою, згідно якої право стає формалізацією суб'єктивних домагань».

До цієї теми Папа Бенедикт XVI повернувся двома роками пізніше, у вже цитованій тут промові: «Потрібно остерігатися псевдодушпастирських рішень, де враховується тільки заспокоєння суб'єктивних прагнень, щоби за будь-яку ціну отримати вирок недійсності подружжя та, між іншим, подолати перешкоди для користування з таїнств Покаяння і Євхаристії. Натомість, найвище добро допущення знову до Причастя, після сакраментального примирення, вимагає взяти під увагу автентичне добро осіб, нерозривно пов'язане з правдою про їх канонічну ситуацію. Було б фальшивим добром і тяжким порушенням справедливості та любові, відкривати їм, незважаючи на все, шляхи до прийняття

Таїнств, і створювати небезпеку, що будуть жити в об'єктивному протиріччі з правдою про свій особистий стан».

Спільнота Подружжів у кризі

Пригадування Божого вчення має величезне значення теж тоді, коли його відкидають, а з проповідника насміхаються. Досить прочитати пояснення, яке колись почув пророк Єзекиїль: «До синів із безсоромним лицем і запеклим серцем, – до них я тебе посилаю. Ти скажеш їм: Так говорить Господь Бог: Чи слухатимуть вони, чи не слухатимуть с це бо дім бунтівників, – та нехай знають, що був пророк між ними» (Єз 2, 4-5).

Прихильникам «нової» моральності, яка не переймається Божими заповідями у моментах, коли це важко, дуже перешкоджає те свідоцтво, яке Церква на чолі із Папою та єпископами, дає через нагадування, що поєднане Богом, людина хай не розлучає, також через безкомпромісний опір абортам, евтаназії, стерилізації чи заплідненню *in vitro*. Якби моральне вчення Церкви було б насправді так безнадійно безглуздим, непрактичним, стародавнім, тільки теоретичним і т.д., як це намагаються показати її противники – тоді їхня шалена критика і насміхання були би зовсім незрозумілими.

У наш час, коли принцип подружньої вірності аж до смерті поставлений під сумнів значною частиною суспільства, Дух Святий кличе щораз більше нових свідків цієї вірності. Скажу тут кілька слів про тих, котрих Боже Провидіння дозволило мені пізнати і захопитися ними особисто. Це всі ті подружжя, які творять рух СИХАР. З основною ідеєю руху легко познайомитися, а ті, хто шукає поради у своїх особистих подружніх проблемах, можуть самі нав'язати контакт з Сихаром, бо цей рух має декілька власних сайтів.

Спільноту Подружжів у кризі складають чоловіки та жінки, зв'язок яких опинився у кризі, а інколи вже й розпався, проте які вірять, що їхній шлюб можна врятувати, навіть якщо вже було офіційно ухвалене розлучення, а навіть і тоді, коли чоловік чи

дружина знаходяться в якомусь несакраментальному зв'язку. До цієї надії їх схилиє віра в благодать Таїнства шлюбу, на яку одружені можуть розраховувати навіть у ситуаціях, коли майбутнє їхнього зв'язку видається цілком безнадійним.

Нещодавно я провадив реколекції для кількох десятків чоловіків та жінок, пов'язаних з цим рухом. Для мене це був важливий і дуже корисний досвід, особливо, коли мав нагоду чути їхні роздуми та дискусії на тему різних форм активності Сихару. Не помітив у тих людях (як хтось сторонній міг би неслухно сподіватися) ані сліду егоцентричного зосередження на отриманих кривдах та недозрілих мріях про те, що справи їхнього шлюбу мають перебігати згідно їхнього плану.

Звичайно, під час наших дискусій з'являлося декілька фраз, сказаних з великим переконанням, що у Бога немає нічого неможливого, але ж це – правдою. Хтось з великою радістю поділився новиною, що відсутня на тих реколекціях подруга, шлюбу якої видався повністю втраченим, тепер разом з чоловіком очікують на дитину.

У той же час ці люди дуже переконливо, зміцнені власним життєвим досвідом, підкреслюють, що вірність невірній подружній стороні має великий сенс навіть тоді, коли на цій землі ніколи не дійшло б до примирення. Сам факт, що одна зі сторін береже вірність, прагне примирення та не чинить жодних дій, що посилювали б розпад подружжя (не шукаючи собі іншого партнера, не погоджуючись на розлучення і т.д., і т.п.), становить реальний знак для невірної сторони, і, можливо, колись вона цей знак помітить і доцінить. Більше цього, коли тільки одна сторона хотіла розлучитися і до цього doprowadила, інша має можливість давати свідоцтво, що подружжя завжди, навіть у дуже несприятливих обставинах, повинно керуватися Божим законом.

Давно знаю вчення *Катехизису Католицької Церкви* на тему розлучень (пункти 2382-2386). Але коли люди пов'язані з Сихарем, цитували з нього деякі речення під час наших розмов, то вони звучали для мене ніби чув їх уперше. Це дивовижна таєм-

ниця правди, що коли приймаємо її навіть тоді, коли болить, вона набирає великої сили. Уважно прочитаймо хоча б пункт 2384, мабуть, найчастіше зачитуваний фрагмент Катехизму під час Сихарових дискусій:

«Розлучення є великим злочином проти природного права. Воно намагається розірвати угоду, добровільно укладену подружньою парою, щоб жити разом аж до смерті. Розлучення завдає образи спасенному Союзові людини з Богом, знаком якого є таїнство Подружжя. Факт укладення нового союзу, навіть якщо він визнаний цивільним законом, збільшує тяжкість розриву: наново одружений член подружжя перебуває у стані публічного і тривалого перелюбу».

Принцип подвійного наслідку

Під час наших розмов з'явилася теоретична проблема: Компендіум Катехизму Католицької Церкви до найважчих гріхів проти таїнства подружжя відносить «розлучення, що є запереченням нерозривності шлюбу» (347).

З іншої ж сторони, подружнє право у багатьох країнах побудоване так, як це було у Польщі перед 1999 роком, коли суди не могли оголошувати сепарації, що якщо хочеш ефективно захистити себе та дітей від агресії чоловіка/дружини, отримати гарантований законом доступ до власних дітей або захиститися від економічної безвідповідальності чоловіка/дружини, то повинен розлучитись. Як дилеми такого роду розв'язуються у навчанні Церкви?

Передусім необхідно зауважити, що інколи одна зі сторін стає невинною жертвою розлучення, особливо, коли щиро намагалася врятувати свій шлюб, не хотіла і не погоджувалася на розлучення, та не дивлячись на це, розлучення все одно було ухвалене. Про такі ситуації говорить параграф 2386 Катехизму Католицької Церкви: «Може трапитися так, що один із подружньої пари є невинною жертвою розлучення, ухваленого цивільним

законом; тоді він не порушує моралі подружжя. Існує значна відмінність між тим членом подружжя, який щиро намагався бути вірним таїнству Подружжя і був несправедливо покинутий, і тим, який своєю тяжкою провиною руйнує канонічне чинне подружжя».

Але повернімося до нашого питання. Як саме розуміти, що розлучення є одним з найважчих гріхів, який руйнує Таїнство шлюбу? Ясна річ, що цю тезу слід розуміти у тому сенсі, що гріхом, і це одним з найтяжчих, який нищить Таїнство Шлюбу є активне сприяння розлученню. Метою розлучення завжди, і, здається, без винятків є розірвання шлюбу, а отже, розлучення це завжди щось погане. **Чимось поганим виявляється не лише подання позову про розлучення, але й згода на нього, спонукання до нього, тенденційне свідчення у суді на користь розлучення (у нас є цілою проблемою свідчення у судах фальшивих свідків!), переконування, що немає нічого поганого в розлученні, що це тільки правова формальність, яка у духовному житті нічого не змінює, тощо.**

У яких ситуаціях подання позову про розлучення або згода на розлучення видається чимось морально допустимим? Напевно, немає таких ситуацій, у котрих добра мета виправдовувала би погані засоби. Розлучення не освячує, ані не виправдовує жодні добрі цілі, які ми сподіваємося досягнути завдяки ньому. Іншими словами, розлучення ніколи не можна вважати поганим засобом для доброї мети.

Однак, часто одружена пара, втративши надію, подає позов на розлучення, щоби захистити якесь надзвичайно важливе добро своєї сім'ї та одночасно мають у серці прагнення зберегти вірність подружній присязі. Наприклад: хтось з подружньої пари став залежним від азартних ігор або не сплатив взятого кредиту, а законодавство даної країни не допускає окремої фінансової відповідальності між одруженими чоловіком та жінкою, тоді інша сторона, щоб врятувати сім'ю від бідності і ще більших боргів, намагається отримати розділення майна, погоджуючись на

розлучення. Але ж тут метою його дій є не розлучення. Він просто хоче отримати розділення майна, яке в цій країні не можна отримати іншим способом окрім розлучення.

У моральній теології це називається використанням принципу подвійного наслідку. Ідеться про те, що дії, які одночасно провадять до якогось добра і якогось зла, інколи морально допустимі, але за певних умов. Передусім, за умови, що це не запровадження принципу бічних дверей, ніби добра мета виправдовує погані методи, насправді ж, поганий наслідок не є метою цих дій, от тільки його не вдасться уникнути.

Більше цього: повинна виникнути досить серйозна обставина, щоб погодитися на дії, що викличуть цей небажаний у своїй сутності злий наслідок. Наприклад, чи насправді потрібне розлучення для того, щоб утихомирити агресивного чоловіка чи жінку? Часто вистачить лише викликати поліцію. За крайньої необхідності отримання сепарації захищає від агресії так само ефективно як і розлучення.

Отже, якщо ми визнаємо, що розлучення є чимось поганим, не намагаймося його виправдати принципом подвійного наслідку. Таким чином, сепарація робить можливим забезпечення опіки над дітьми і захист майна не гірше ніж розлучення, а відрізняється від розлучення тим, що не дає іншій стороні права до наступних зв'язків і цим полегшує їх можливе примирення.

Подружжя – настільки велике добро, що і сепереції також потрібно домагатися лише у дуже виняткових ситуаціях. Тільки тоді, коли це визначає канонічне право, канон 1153: «Якщо один з одружених становить джерело серйозної небезпеки для душі чи тіла іншої сторони або для потомства, або у інший спосіб робить занадто важким спільне життя».

Скористаюсь нагодою, щоб на конкретному прикладі показати, як сильно ментальність розлучень вдерлася до нашого мислення, мислення католиків, не включаючи священників. Досить поширена думка, що звичайним способом радикального закрит-

тя глибоких подружніх конфліктів є розлучення, натомість сепарація – це форма життя окремо допустима для католиків, котрим розлучення заборонене.

Отож, єдність і нерозривність – це добро всіх шлюбів, і невіруючих пар також. Їхні діти, точно так само як і діти католиків, потребують обох батьків, а примирення батьків після сварки зазвичай робить їх щасливими. Коротше кажучи, мені здається, що також і для невіруючих подружжів сепарація була б кращим розв'язанням, ніж розлучення.

«Розлучення є великим злочином проти природного права» – це речення з Катехизму я вже тут згадував. Відповіно, якщо це правда, то тоді таким злочином теж є, коли на цей крок погоджуються і невіруючі подружжя.

о. проф. Яцек Салій ОР

Szukającym drogi, miesięcznik „W drodze”, nr 9/2012

http://miesiecznik.wdrodze.pl/index.php?mod=archiwumtekst&id=14698#.VHMisdKG_To

*** СВДОЦТВО * СВДОЦТВО * СВДОЦТВО ***

АНТИРОЗЛУЧНА МЕНТАЛЬНІСТЬ

Свідок Мажени – соціального працівника

«Ніколи не радила розлучення»

Вже протягом п'яти років працюю в службі соціальної допомоги, зустрічаюся з найважчими випадками, оскільки займаюся сім'ями в яких присутнє домашнє насильство. Моїм обов'язком є передати ретельну інформацію про те, які чоловік/дружина має можливості, щоб забезпечити своє благо і благо дітей, пояснити чим відрізняється розлучення від сепарації, коли є необхідність юридичного врегулювання ситуації подружжя. До цього часу не можу назвати жодну ситуацію, де розлучення було б кращим рішенням або надавало ліпший захист перед стороною, що проявляє насилля.

Тут хотіла б поділитися цікавим досвідом. Отже, у 2012 році у всіх 17-ти подібних ситуаціях в котрих було насилля (блакитна карта) у 100% одружені пари після отримання повної інформації погоджувалися на сепарацію, хоча спочатку у більшості випадків планували подати на розлучення. В одній ситуації жінка, що зазнала насилля, після розмови зі мною погодилася на сепарацію, а незадовго до судового засідання змінила своє рішення на користь розлучення, бо так порадив їй куратор (Навіщо Вам сепарація? Не краще відразу взяти розлучення?), тому в тому випадку дійшло до трагедії. Її чоловік, втративши будь-яку надію, вчинив самогубство.

Я помітила, що така моя позиція у роботі має значний вплив на інших співпрацівників, котрі також у складних ситуаціях показують одруженим парам, котрі потребують допомоги, що сепарація дає не гірше розв'язання. Коли п'ять років тому я розпочинала працювати у Центрі Суспільної Допомоги, тоді взагалі не говорилося про сепарацію, а найчастіше до уваги брали лише розлучення.

Мажена.

Свідоцтво Вальдека – юриста

«Не допомагаю при розлученні»

Як юрист взагалі не беруся вести справи про розлучення, за винятком таких справ коли у гру входить захист сакраментального подружжя. У таких ситуаціях представляю та підтримую ту сторону, яка не погоджується на розлучення або яка, у крайньому разі, прагне сепарації.

Перекоаний, що розлучення не дозволяє по-справжньому розв'язати проблеми одружених, але їх поглиблює, приносячи з собою чимало інших негативних наслідків, яких не було б, якби не розлучення. Мій досвід показує що занадто часто «рішення»

про розлучення приймається без будь-яких спроб врятувати шлюб. А вже коли триває процес, під впливом сильних емоцій та тиску, який приносить з собою ця ситуація, особа, що прагне розлучення, усіма способами намагається виправдати свої дії і будь-якою ціною отримати очікуваний результат.

Вальдек.

Свідोцтво Дороти

«Не можу погодитися на розлучення»

Мала можливість розмовляти зі священником-екзорцистом і отримала від нього такі поради:

- Не можу погодитися на розлучення.
- Маю боротися за нього як людина, так як можу (тут мова йде не про боротьбу такого типу: «я тобі зараз покажу», тільки в такий спосіб, щоб під час слухань виявляти помилки нерозуміння та брехні).
- Маю і надалі молитися за свого чоловіка.
- Маю на нього чекати і бути готовою на його повернення.

Священник-екзорцист на моє питання про те, що всі говорять мені: «Людина має вільну волю», відповів: «Так, кожна людина має вільну волю, але твій чоловік вже не має «вільної волі», адже не таку волю давав йому Бог». Тому також констатував, що я мушу боротися за цю його вільну волю і про те, щоб повернувся до вільної волі яку дав йому Бог. Боротися за чоловіка не означає знищити його, а – просити інших людей доброї волі, щоби мудро допомогли йому у його наверненні.

У той самий час мала можливість розмовляти з іншим священником-екзорцистом. Вони обидва стверджували, що за чоловіка потрібно боротися – про його навернення та звільнення від всіх тих поганих речей.

Я лише проста людина, і мої відповідають тому, що відчуваю всередині себе. Якби хотіла боротися так як це вміють інші, то мій чоловік міг би дуже сильно поплатитися, і то в кожному аспекті. Він зробив чимало поганих речей, але я їх не чіпаю, а на суді лише обороняюся. Це неприємний та дуже важкий для мене час. Це тільки коротке пояснення щодо боротьби.

Дорота.

Свідокство Андрія

«Ні в чому не звинувачував свою дружину»

Під час перебігу судового процесу розлучення через позов дружини, я ні в чому її не звинувачував, визнав свої власні помилки яких дійсно допустився, в яких мене у своєму позові звинувачувала дружина, та не дав згоди на розлучення, обґрунтувавши це своєю любов'ю до неї і вірністю присязі, яку склав перед Богом.

Не хотів вести боротьбу у суді, не хотів вказувати на її помилки ані звинувачувати її, тому що сильно кохав дружину. Через кілька років знайшов уривок Послання св. Апостола Павла до Коринтян, де Апостол суворо забороняє боротьбу у світському суді: «А то брат з братом судиться, а й перед невірними! Вже це взагалі для вас пониження, що судитеся між собою. Чого б вам радше не стерпіти кривди? Чого б вам радше не зазнавати здирства? Ви ж, навпаки, самі кривдите та обдираєте, та ще й братів!» (1 Кор 6, 6-8)

Зізнаючись у власній провині і водночас не погоджуючись на розлучення, я уникав боротьби і дав свідчення правді, любові і вірності Таїнству Шлюбу, вірності собі та моїй дружині, за що й дякую Богові.

Андрій.

Шлюби без розлучень

Незвичайна хорватська традиція

У Широкому Брієгу, що у Герцеговині, серед 13-ти тисяч вірних немає жодного розлучення. Як далеко сягає людська пам'ять, не розпалася тут жодна сім'я. Чи Герцеговина тішиться особливою благодаттю Бога? Чи може існує якийсь чудотворний засіб проти демона поділу? Відповідь є дуже простою. Протягом століть під турецьким пануванням, а пізніше під комуністичним, хорвати були жорстоко переслідувані за християнську віру, а отже, з досвіду знали, що їх спасіння знаходиться тільки у Хресті Христа, і не залежить від проектів роззброєння, гуманітарної допомоги чи мирних договорів, хоча й вони потрібні. Джерелом спасіння є Хрест. Хорвати мають мудрість і не дають себе обманути у важливих для себе справах. Тому свій шлюб вони нерозривно пов'язують з Хрестом Ісуса Христа. Подружжя, яке народжує людське життя, вони оперли на хресті, який дає Боже життя.

Під час приготування до Таїнства Подружжя у Хорватії, парам молодят не говорять, що вони знайшли собі ідеальну особу, найкращу пару. Ні! Священик повідомляє їм: **«Кожен з вас знайшов свій хрест. Це є хрест для тебе щоб його любити, щоб його нести, хрест, який не можна відкинути, лише кохати»**. Ці слова сказані у Франції викликали б у наречених шок, проте у Герцеговині хрест символізує любов, а розп'яття це домашній скорб.

Наречені, йдучи до храму беруть з собою розп'яття, яке священик благословляє. Під час виголошення подружньої присяги він відіграє головну роль. Наречена кладе свою праву долоню на розп'яття, а наречений свою на її долоню. З'єднані долоні опираються на хресті. Священик кладе стулу на їхні руки, і в цьому моменті вони промовляють слова подружньої присяги, обіцяють вірність згідно з церковним обрядом. Одружені отримують не одне одного, але хрест – джерело любові. Той, хто

бачить їхні руки, з'єднані на хресті, розуміє, якщо чоловік залишить свою дружину або дружина свого чоловіка, тоді залишить хрест. А якщо хтось залишить хрест, вже нічого йому не залишиться, він втратив все, тому що залишив Ісуса. Після шлюбної церемонії подружжя забирають розп'яття і поміщають його на почесному місці у домі. Це місце стає центром родинної молитви, бо вони переконані, що з цього хреста народжене їхнє подружжя і майбутня сім'я. Коли з'являються проблеми, тоді перед тим хрестом шукають допомоги. Не йдуть до адвоката, психолога, ворожбита чи астролога, щоб урегулювати свої справи. Ні, йдуть до Ісуса, стають перед хрестом. Стають на коліна і перед Ісусом виливають свої сльози, виплакують свої страждання, а перш за все один одному вибачають. Не підуть спати з тяжким, ображеним серцем, тому що звернулися до Ісуса, бо тільки він має силу їх спасти. Будуть теж вчити своїх дітей приймати хрест кожного дня, щоб не лягали спати як язичники, не подякувавши Ісусові. Для дітей Ісус завжди є другом родини, якого шанують. Щоб почували себе у безпеці, не отримують на ніч обіймів, а кажуть Ісусу «на добраніч» і обіймають хрест. Засинають з Ісусом, а не з ведмедиком. Бачать, що Він тримає їх в своїх обіймах і не мусять нічого боятися, бо їх страхи розпорошує поцілунок, котрий вони дали Ісусові.

Джерело: Родинні справи Квартальних Душпастирства Родин № 88/4/2009

Для тих, які люблять

пропозиція відповіді на позов про розлучення

У відповіді на позов, я прошу про відтермінування кінцевого вироку та не розірвання шлюбу через розлучення.

ОБГРУНТУВАННЯ

Незважаючи на труднощі, які мав і має наш зв'язок, я вважаю, що його можна врятувати. Подружжя на укладається на мить і не руйнується в моменті, коли коється щось недобре. Прагну визнати, що і в майбутньому не планую вже ні з ким пов'язувати своє життя. Вирішив (-ла), що назавжди буду чоловіком (дружиною) і докладу усіх зусиль, щоб наш шлюб тривав. Зцілення зв'язку можливе навіть тоді, коли добрих почуттів вже немає. Але я маю ці почуття і сильно кохаю свою дружину (чоловіка), попри те, що в цьому моменті не єднає нас фізичний зв'язок. Однак, виражаю прагнення врятувати наш шлюб і я готовий (готова) докласти усіх зусиль. Вважаю, що завдяки крихті доброї волі ми можемо відбудувати добрі відносини любові. Добро моєї дружини (мого чоловіка) для мене є найважливішим після Бога. Адже я присягав (присягала) перед Богом.

На мою думку, кожен зв'язок має власні труднощі, а непорозуміння, які трапилися між нами, не привід для того, щоб перекреслити наш шлюб і розбити нашу сім'ю. Гадаю, що кожне розлучення негативно впливає не тільки на одружених, а також на дітей, їхні родини і завдає непотрібної шкоди багатьом близьким людям. Також негативно впливає на інші подружжя.

З моєю дружиною (моїм чоловіком) ми були знайомі задовго перед укладенням подружжя і, я вважаю, що це був достатній час, щоб пізнати одне одного. Після прожитих разом «Х» років (у якості пари, наречених і одружених) дружина (чоловік) стала (став) для мене надто важливою особою, щоб перекреслити більшість разом проведених років. Як на мене, у наших стосунках

не погасли емоційні і духовні зв'язки. Підкреслюю, я й надалі кохаю свою дружину (свого чоловіка) і попри те, що ми розійшлися, хочу врятувати наш шлюб. Навіть найгірше можна виправити, а я виражаю добру волю і хочу це зробити, тільки якщо моя (мій) дружина (чоловік) дасть мені такий шанс.

Рішення розлучитись може зашкодити добру неповнолітніх дітей і суперечити правилам соціального співіснування. Діти потребують стабільного емоційного контакту з обома батьками, а також виконання обома сторонами усіх старань, щоби задовільнити потреби сім'ї. Розлучення загрожує послабленням або зірванням зв'язків з одним з батьків, що не проживає з сім'єю. Розлучення також шкідливо вплине на їх інтелектуальний, суспільний, психічний та духовний розвиток, понизить їх матеріальний статус і буде певним дозволом на негідне ставлення до сім'ї.

Я католик (католичка), віруюча особа. Моє релігійне переконання не дозволяє мені дати згоду на розлучення, бо як говориться в параграфі 2384 Катехизму Католицької Церкви: **«Розлучення завдає образи спасенному Союзові людини з Богом, знаком якого є таїнство Подружжя»**. Натомість Компендіум Катехизму Католицької Церкви в параграфі 347 називає розлучення одним з найважчих гріхів, який є запереченням нерозривності шлюбу.

Шановний Суддя, прошу дати нам шанс врятувати наше подружжя. Я вважаю, що кожна сім'я, у тому числі і наша, на це заслуговує. Не зміню своєї думки у цій важливій справі, бо тоді буду ненадійним у кожній іншій. Відсутність моєї згоди на розлучення не вказує на те, що мною керують негативні емоції, такі як злість чи гнів. Водночас усвідомлюю, що не примушу дружину (чоловіка) до любові. Розумію, що моя відмова ускладнює ситуацію, але так відчуваю, такі мої релігійні переконання, і так говорю мені моє серце.

Я дуже сильно кохаю свою (свого) дружину (чоловіка), і у зв'язку з вищесказаним вношу як і на початку.

Гімн любові

Якби я говорив мовами людськими й ангельськими, але не мав любови, я був би немов мідь бреньча або кимвал звучний.

Якби я мав дар пророцтва і відав усі тайни й усе знання, і якби я мав усю віру, щоб і гори переставляти, але не мав любови, я був би – ніщо.

І якби я роздавав бідним усе, що маю, та якби віддавав моє тіло на спалення, але не мав любови, то я не мав би жадної користі.

Любов – довготерпелива, любов – лагідна, вона не заздрить, любов не чваниться, не надимається,

не бешкетує, не шукає свого, не поривається до гніву, не задумує зла;

не тішиться, коли хтось чинить кривду, радіє правдою;

все зносить, в усе вірить, усього надіється, все перетерпить.

Любов ніколи не переминає. Пророцтва зникнуть, мови замовкнуть, знання зникне.

Бо знаємо частинно й частинно пророкуємо.

Коли настане досконале, недосконале зникне.

Коли я був дитиною, говорив як дитина, думав як дитина, міркував як дитина. Коли ж я став мужем, покинув те, що дитяче.

Тепер ми бачимо, як у дзеркалі, неясно; тоді ж – обличчям в обличчя. Тепер я спізнаю недосконало, а тоді спізнаю так, як і я спізнаний.

Тепер же зостаються: віра, надія, любов – цих трое; але найбільша з них – любов.

(1 Кор. 13)

Приготування до судового засідання щодо розлучення

Перед засіданням у справі розлучення варто приготувати відповіді на такі питання, які може задати суддя:

1. Що Ви робите, щоб врятувати шлюб?
2. Що Ви зробили, щоб врятувати шлюб?
3. Як Ви хочете переконати свою дружину/свого чоловіка врятувати шлюб?
4. Що Ви зробите, коли дружина/чоловік скаже, що Вас вже не кохає?
5. Чи Ви кохаєте свою/свого дружину/чоловіка?
6. Чи Ви пробачили дружині/чоловікові вчинені кривди?
7. Чи Ви готові до примирення?

Благодать таїнства Подружжя навіть після розлучення

Природне подружжя і таїнство подружжя

У провідних течіях сучасної культури часто забувається те, чим є подружжя «від початку» (пор. Мт 19, 8). Цю істину про шлюб, яка стосується усіх людей, істину, що була раніше за християнську віру, *Катехизм Католицької Церкви* представляє таким чином:

1603. (...) *Сам Бог є творцем подружжя». Покликання до подружжя закладене в самій природі чоловіка і жінки, якими вони вийшли з рук Творця. Подружжя не є чисто людською установою, незважаючи на численні зміни, яких воно зазнавало впродовж століть у різних культурах, суспільних структурах і духовних укладах».*

Далі Катехизм у пункті 1608 пояснює, що свого, даного самим Господом, первинного сенсу і краси подружжя не втратило навіть тоді, коли людство впало в гріх. Тепер же подружжю необхідна особлива Божа допомога, яка б охороняла як чоловіка, так і жінку, а також їхній шлюб від впровадженого через гріх хаосу. Звернімо увагу: природні шлюби людей, що не знають Христа, також потребують Божої благодаті і отримують її від Бога, якщо їм насправді це важливо.

Господь Христос підніс шлюб до рівня Таїнства. Що це означає? Тут дозволю собі невеличкий спогад. В парафії мого дитинства, шлюби принципово бралися в неділю, і я, будучи міністрантом, вислухав безліч шлюбних проповідей. Проте, жодного разу настоятель в своїй проповіді не забував згадати слова апостола Павла: «Ця таємниця велика, а я говорю про Христа та про Церкву!» (Еф 5, 32). Знову і знову пояснював, що Таїнство Подружжя, так само як і Таїнство Євхаристії (і це мене постійно дивувало), є таємницею віри. Його зміст невичерпний, і якщо тільки подруж-

жя не забуде про те, що вони цим таїнством зв'язані, то воно стане для них джерелом сили в різних життєвих ситуаціях.

Недосягнутий ідеал, але й не утопія

Наведені вище слова Апостола Павла, зокрема, якщо їх сприймати в контексті цілого відрізка (Еф 5, 21–33), – це ключ до розуміння того, чим є Таїнство Подружжя. Тут вже йдеться не лише про те, що Христос, який своєю присутністю на весіллі в Кані Галілейській освятив шлюб, але й про те, що Він зобов'язався товаришувати цій парі, котра перед його вівтарем обіцяє одне одному вічну вірність і любов.

Тут ідеться про щось більше ніж навіть те, що Христос, котрий у Кані перемінив воду на вино, зобов'язується перемінювати земне будування цією парою подружньої та родинної спільноти, перемінювати реально, в дорогу до життя вічного. І навіть про щось ще більше ніж те, що силою таїнства подружжя, любов між чоловіком і дружиною може, та повинна бути наслідуванням любові між Христом та Церквою, тієї любові, що в своїй остаточній повноті буде нашим вічним щастям.

Подружжя як таїнство є (може та повинно бути) образом і реальною частиною любові Христа і Церкви! Щоб це побачити, достатньо уважно та з вірою вчитатися в лист до Ефесян. Перед такими неймовірними перспективами ми аж соромимось будь що сказати, людини вистачає тільки на вигук захоплення, але й водночас недовіри: Чи це можливо? В нашому недосконалому світі?

Не треба дивуватися тому, що деякі сприймають це повчання про подружжя як відірвану від реального життя утопію. Але ті, що це стверджують, не мають рації. Утопія – це щось інше, це далека від реальності ілюзія, а зовсім іншим є формулювання ідеалу, до якого ми можемо реально наблизитися. Навіть, якщо ми не досягнемо цього ідеалу в найближчому часі, ми реально будуємо його через саме наближення до нього.

На нашій землі, мабуть, тільки любов Марії та Йосифа була ідеальним образом тої вічної любові, до якої закликає і робить

здатними нас Христос. Звичайне подружжя – це тільки недосконалі люди. Завдання, які ставить перед ними таїнство подружжя перевищує їхні сили. На щастя, сам Христос, що їх поєднав, хоче щодня обдаровувати їх своєю благодаттю. Однак, навіть з добрими намірами та за допомогою благодаті Таїнства Подружжя, люди будуть недосконало виконувати свою місію. Але будуть її виконувати! Їхній дім справді може і повинен стати місцем, в якому діє і поглиблюється, аж страшно сказати, любов Христа і Церкви.

Не розлучення, але тільки смерть розлучає подружжя

Аж страшно про це говорити, бо повінчані подружжя також розпадаються. У світлі всього вищесказаного, ідеться вже не тільки про тих двох. Бо якщо ми всі, як Церква, любимо Христа, то навіть цей дім, у якому має по-особливому діяти наша любов до Нього, здатний «поваливитись, і руїна його є великою» (Мт 7, 27)?

На жаль, як суспільство (разом з людьми віруючими та з тими хто часто приступає до Причастя) ми створили атмосферу згоди на розлучення. В тій атмосфері розлучення стало найпростішою дорогою розв'язання кризи в шлюбі. Трапляється так, що розлучення підтримують, навіть підштовхують до нього батьки. Поради розлучитися від близьких та знайомих стали для нас справжнім лихом. Також багато католиків поводяться так, ніби ні у що не ставлять вчення Христа про те, «що Бог поєднав, людина хай не розлучає» (Мк 10, 9).

Церква навчає на цю тему так само зрозуміло, як і Євангелія. Відкриємо ще раз *Катехизм Католицької Церкви*:

2384. Розлучення є великим злочином проти природного права. Воно намагається розірвати угоду, добровільно укладену подружньою парою, щоб жити разом аж до смерті. Розлучення завдає образи спасенному Союзові людини з Богом, знаком якого є Таїнство Подружжя. Факт укладення нового союзу, навіть якщо він визнаний цивільним законом, збільшує тяжкість розриву: наново

одружений член подружжя перебуває у стані публічного і тривалого перелюбу.

Тим більше, здивування викликають ті пари, які не зважаючи на розлучення, зазвичай постановленого без їхньої згоди, почуваються зв'язаними присягою, складеною на початку свого шлюбу. Вони рідко знаходять підтримку серед своїх рідних та близьких. Навіть найближчі, коли бачать таку позицію, закликають їх отямитися і відмовитися від дурниць. Однак, вони знають своє. Знають, що це не люди вигадали, а що такою є воля Божа щоби: «...нехай не розлучається дружина з своїм чоловіком! А коли ж і розлучиться, хай застається незаміжня, або з чоловіком своїм хай помириться – а чоловік нехай не відпускає жінки!» (1Кор 7:10-11). Готуючись написати цей текст, я відвідав сайт Спільноти Подружжів у Кризі «Сихар». Там шукають духовної підтримки чоловіки і жінки, подружжя яких переживають тяжку кризу, або навіть, з точки зору людей, непоправно розпалося. Там діляться вірою у сенс збереження вірності своїй невірній дружині чи невірному чоловікові та вірою у можливість, незважаючи ні на що, відбудови свого подружжя. Що найбільше дотикає у свідоцтвах тих людей – це непохитна віра в те, що Таїнство Шлюбу, яке колись прийняли, не втратило своєї значимості ані в результаті відходу одного з подружжя, ані в результаті присуду розлучення. І ще більше: ці свідоцтва сповнені вірою, що Таїнство Шлюбу надалі може бути і є, якщо тільки для нас це важливо, джерелом благодаті.

Іноді релігійна пам'ять про прийняте Таїнство Подружжя проявляється дивовижним чином. Кого б не здивував, наприклад, чоловік, який після того, як дружина його покинула і перестала ходити до Церкви, вирішив щонеділі двічі бувати на Службі, – один раз за себе, а другий за жінку. Не заохочую до наслідування, а тільки відзначаю факт... Подивімося на наступне свідотство:

«Усвідомила собі, що під час присяги я промовляла такі слова «нехай допоможе мені Господь Бог Всемогутній у Трійці Єдиний і ВСІ СВЯТІ». Як всі, то всі. Вирішила, що

буду стукати аж поки мені не відчинять, що буду їх мучити, аж поки не вирішать мені допомогти. (...) Також закликала святих, не винесених на вівтар, особливо тих з моєї родини, і повинна сказати, що досить швидко відчула їхню опіку. (...) Оскільки це був дуже важкий для мене час, чоловік постійно сперечався зі мною у всьому, дуже погано до мене ставився, принижував, обзивав, доводив собі, що я безнадійна. Отож, я вирішила все, що переживаю жертвувати за душі у чистилищі з проханням, щоб вони взамін на це молилися за мене. Переживала все те, що більшість з Вас тут переживає: відкинення, паніку, розпач, безсилість, депресію, жажливі страхи, а також гнів, заздрість, навіть сказала би що часом ненависть до свого чоловіка і тієї жінки, бажання помсти т.д. (...) Повинна сказати, що це принесло плоди, принаймні тепер. Неможливо тут все описати, але вірте мені, що допомога з Неба була і є величезною та відчутною. Я заспокоїлася, страхи несподівано зникли. Я змогла відкласти ліки, перебуваю ніби на вищому рівні, не знаю, що буде далі, але зараз ніби відкрила себе наново, відчула свою цінність, вже не вдивляюся в свого чоловіка як у дзеркало. Чоловік неначе протверезів, поводить себе краще і більше старається, дивиться на мене трохи інакше, хоча до щастя ще далеко.»

Коли з'явилася позашлюбна дитина...

У листах, опублікованих на сторінках Спільноти Трудних Подружжів (я також особисто отримав кілька таких листів), особливо поширені питання: Чи маю я погодитися з аргументом мого чоловіка, який пішов від мене до матері своєї позашлюбної дитини, пояснюючи мені, що в дитини має бути батько? Придивимося до кількох конкретних ситуацій:

«У нас двоє дітей, 5 і 10 років. Вже п'ятнадцять місяців мій чоловік живе з іншою жінкою, яка розлучена. Коли виявилось, що його коханка вагітна і незабаром народить, я виразила своє бажання прийняти свого чоловіка до дому. Проте він виправдовувався тим, що незабаром

з'явиться мале дитя, а інша причина – страх, що я йому ніколи не пробачу. Коли він йшов з дому, то попросив: «Допоможи мені повернутися додому». Коли я запитала, як маю це зробити, він відповів: «Молися за мене». Після народження дитини чоловік не повернувся в сім'ю. (...) Дуже хотілося б вірити, що однозначна позиція Церкви в справі повернення членів подружжів з нецерковних шлюбів, в яких з'явилася дитина, може врятувати якусь сім'ю, можливо не мою, але таких подружжів як моє – тисячі, отже, може комусь вдасться.»

Навіть керуючись аргументами того чоловіка, важко погодитися, що право дитини на батька є для нього насправді чимось важливим. Бо він забуває ті обставини, що відповідальна людина, яка має дружину та дітей, не створює нових зв'язків, адже його шлюбні діти теж мають право на батька, більше того, його відхід від них різнозначний для них землетрусу.

Однак, якщо вже народилася позашлюбна дитина, якщо вже цей чоловік стільки наплутав і через його вчинки, напевно, хтось буде страждати – нехай хоча б спробує виправити те, що ще можна виправити, аби принаймні від цього моменту все було по-Божому. Може, це подружжя пригадає, що Таїнство подружжя яке їх поєднує, є джерелом благодаті також і під час кризи. Можливо, їм вдасться ще врятувати свій шлюб, також для того щоб ті п'яти- і десятирічна діти не втратили батька. Зрозуміло, що перед цим має наступити примирення і пробачення. Можна сподіватись, що дружина візьме на себе якусь частину реальної відповідальності за позашлюбну дитину свого чоловіка. Додам тільки, що в таких щасливих моментах люди мають не тільки релігійну, а й навіть психологічну потребу почати новий етап свого життя від Святого Причастя і Сповіді.

Ще одне свідоцтво. Приводжу його, головним чином, з огляду на три поставлені наприкінці питання, питання, що впливають з почуття отриманої кривди, але звучать вони як найважче звинувачення:

«У церковному шлюбі я перебуваю вже 18 років. Маємо четверо дітей.(...) Протягом 8 років виховую їх самостійно. Зараз я знаходжусь в односторонньому цивільному розлученні, тобто без моєї згоди. Чоловік живе у несакраментальному зв'язку з іншою жінкою, з якою має двоє дітей. Після оголошення цивільного розлучення я думала, що ж далі? Яким має бути моє життя і життя дітей? Шукала. Задавала собі чимало питань. У 2006 році знайшла своє місце у Церкві. Знайшла Спільноту Подружжів у Кризі «Сихар», метою якої є прагнення одружених до зцілення церковного шлюбу. Молюся про це і очікую на повернення чоловіка. Прагну бути вірною Господу Богу і своєму чоловікові. Незважаючи на труднощі, які досвідчую, знаю, що я не сама. Поряд є Ісус, любов і опіку якого відчуваю кожного дня.

[Ставлю собі три питання:]

- 1. Чи мій коханий чоловік має моральне право виправдовувати своє перебування у несакраментальному зв'язку з огляду на виховання дітей?*
- 2. Чи діти у несакраментальному зв'язку чоловіка є перешкодою, щоби ми могли примиритися і повернутися один до одного?*
- 3. Яка позиція Католицької Церкви, моральні вказівки, у цій конкретній ситуації та її подібних?*

Щоб ускладнити собі відповідь, перефразую перше питання наступним чином: Чи у випадку, коли сакраментальне подружжя бездітне, одружена особа (чоловік або дружина), маючи позашлюбну дитину, має моральне право з огляду на добро дитини залишитися у несакраментальному зв'язку? **Так от, не має такого права.** Бо не годиться особу, якій присягав любов аж до смерті, покидати ніби вона була якоюсь непотрібною річчю.

Але ж позашлюбна дитина також є особою! І то особливо беззахисною, потребуючою опіки! Очевидно. Проте, ви ніколи не повинні зраджувати свого чоловіка чи дружину у шлюбі, ви ніколи не повинні мати позашлюбних дітей. Зрозуміло, якщо ця дитина

вже є, то її потрібно прийняти з любов'ю. **Але чи виявлення любові дитині через ще глибше знехтування подружньої любові, яку присягав, є відповідним способом показати їй любов?** Опубліковані відповіді на сайтах Спільноти Подружжів у Кризі «Сихар» сповнені ретельних пошуків такої любові до позашлюбної дитини, котра могла б погодитися з відбудовою sacramентального подружжя її батька чи матері.

Що ж стосується третього питання, здається, воно ані риторичне, ані неслухне чіпляння до Церкви. Своє офіційне вчення на цю тему Церква проголошує без вивертань і без пом'якшень, як хоча б у цитованих тут уривках *Катехизму Католицької Церкви*. Однак, здається, що ревні католики, навіть священики, які намагаються чітко дотримуватися вчення Церкви – часом піддаються, зазвичай підсвідомо, духові цього світу і не мають відваги підтримувати надію на відбудування sacramентального шлюбу у винятково безнадійних ситуаціях.

Напевно, час від часу варто над цим задумуватись. І взяти до уваги, що може саме я повинен визнати: «Говорю *засмучений і сам сповнений провини*».

о. проф. Яцек Салій ОР

Szukajęcym drogi, miesięcznik „W drodze”, № 9/2011

<http://miesiecznik.wdrodze.pl/index.php?mod=archiwumtekst&id=13893#.UjXSMNJGv91>

Тексти о. Яцека Салія, що стосуються подружжя, розміщені на сайті нашої спільноти:

<http://www.ojacek.sychar.org>

Мистецтво вираження любов у подружжі.

Кризові ситуації дають величезні можливості виявляти любов. Про це можна дізнатися, прочитавши книгу Гарі Чапмана *«Мистецтво вираження любові у подружжі»*. Не вистачить любити, потрібно ще знати як любити і як виражати любов. Автор книги пише про п'ять мов (способів) вираження любові: **1. Афірмація (слова похвали, пошани, компліменти); 2. Час (спільне виконання якихось справ, слухання); 3. Допомога; 4. Дотик (фізичний контакт, обійми); 5. Подарунки.** Вираження любові повинно відповідати очікуванням іншої людини. Завдання кожного

з нас: розпізнати, який з цих способів любові найважливіший для нас, який найважливіший для чоловіка, дружини, тещі, дитини... для всіх тих, кого Господь Бог поставив на нашому шляху, щоб ми їх любили саме таким, а не іншим способом, так щоб відчували себе коханими. Яка мова любові є найважливішою для тебе? Чи любиш свого/свою чоловіка/дружину так, що він/вона відчуває себе коханим/коханою? Чи виражаєш свою любов такою мовою, яка для них є першою та найважливішою мовою любові? Чи знаєш мову любові чоловіка/дружини, тещі, дитини...?

Папська Рада у справах родини

Душпастирство розлучених осіб, що живуть у нових зв'язках

Рекомендації

(25 I 1997)

22-25 січня у Ватикані відбулося XIII Пленарне Зібрання Папської Ради у справах Родини, присвячене проблематиці душпастирства розлучених осіб, що живуть у нових зв'язках. На закінчення засідань був відредагований документ, що містив синтетичні заохочення для душпастирської праці серед розлучених людей, що живуть у несакраментальних зв'язках.

Ми прагнемо виразити нашу віру у Таїнство Подружжя як тривалий зв'язок охрещених у Христі, чоловіка і дружини; зв'язок, метою якого є прийняття і виховання дітей (див. *Gaudium et spes*, 48).

Стверджуємо, що Таїнство Подружжя є скарбом для самих одружених, суспільства і Церкви. Пов'язаний він з процесом зростання і є знаком надії для тих, що прагнуть зміцнити свою любов, щоб вона була тривалою і вірною – з допомогою Бога,

який благословить їхній зв'язок. Ця дійсність освітлює добром також всі інші подружні пари.

У багатьох країнах розлучення стали справжнім суспільним «лихом» (див. *Gaudium et spes*, 47). Статистичні дані вказують на постійний зріст розбитих зв'язків, також серед осіб, поєднаних Таїнством Шлюбу.

Це явище викликає занепокоєння, схиляє до розмірковування над його чисельними причинами, до яких відноситься: практична відсутність зацікавлення зі сторони держави тривалими подружжями і родинами, пермісивне законодавство щодо розлучень, негативний вплив ЗМІ і міжнародних організацій, недостатня християнська формація вірних.

Ці проблеми є джерелом страждань для сучасних людей, а особливо для тих, яким не вдається реалізувати своє бачення подружньої любові.

Церква, яка радіє з тими, що радіють; і плаче з тими, що плачуть (див. Рим 12, 15) надзвичайно вразлива на страждання своїх членів.

Святіший Отець Йоан Павло II у промові, адресованій нам під час засідання пленарного зібрання, слушно підкреслив: «Чоловіки і жінки, про яких говоримо, повинні бачити, що Церква їх любить, не відмовляється від них і вболіває за їхню ситуацію. Розлучені особи, що живуть у нових зв'язках є і залишаються її членами, тому що отримали Хрещення і зберігають християнську віру» (п. 2: „*L'Osservatore Romano*, wyd. polskie, n. 3/97, s. 28).

Тому нехай душпастирі оточують опікою тих, що відчують наслідки розлучення, особливо дітей; нехай дбають про усіх, завжди у згоді з правдою про шлюб і родину. Нехай намагаються лікувати рани, завдані тому знакові Союзу Христа і Церкви.

Проте, Церква не може залишитися байдужою щодо факту, що таких ситуацій щораз більше. Однак, не може також піддатися звичаєві, який є витвором ментальності, що підриває цінність подружжя як єдиного і нерозривного зв'язку; не може прийняти того всього, що заперечує саму суть шлюбу.

Церква не обмежується до висвітлення помилок, але згідно з незмінною доктриною свого Вчительського Уряду (особливо підтверджене в апостольській адгортації *Familiaris consortio* (п. 83 і 84)), прагне використати всі засоби, щоб локальні спільноти могли підтримати осіб, що живуть у таких ситуаціях.

Це ті причини, для яких ми, учасники пленарного зібрання Папської Ради у справах родини, представляємо нинішні рекомендації єпископам як модераторами душпастирства родин, а за їх посередництвом – їхнім спільнотам. Ці заохочення можуть допомогти у визначенні конкретних напрямків душпастирської праці і їх застосуванні у різноманітних ситуаціях.

Також заохочуємо всіх, хто виконує в Церкві відповідні функції, докласти особливих зусиль, щоб допомогти особам, що переживають болісні наслідки розлучення. У зв'язку з цим, треба намагатися поглибити солідарність усієї спільноти, свідомість значення чесноти милосердя, яка не суперечить правді про подружжя, довіри в Божий Закон і вказівки Церкви, які турботливо бережуть подружжя і родину, і нарешті Духа оживленого надією.

Це особливе завдання вимагає відповідної формації священиків і мирян, що провадять родинне душпастирство. Першим знаком любові Церкви є те, що вона не оминає мовчанням такої тривожної ситуації (див. *Familiaris consortio*, 84).

Для того щоб допомогти в поновному відкритті цінності та значенні християнського шлюбу і подружнього життя, пропонуємо три напрямки душпастирської праці, та відповідні засоби, які дозволяють їх реалізувати:

I. Вірність

Уся християнська спільнота повинна зміцнювати в людях позицію вірності Таїнству Подружжя.

Для цього потрібно:

- дбати про належне приготування і здійснення Таїнства Шлюбу;
- надати відповідного значення катехезі про цінність і значення подружньої і родинної любові;

- підтримувати родини у щоденному житті (розвивати душпастирство родин, заохочувати до участі у житті таїнствами та християнського виховання дітей, діяльності у родинних рухах і т.д.)
- заохочувати і підтримувати подружні пари, які після сепарації чи розлучення живуть у самотності, щоб вони залишалися вірні обов'язкам, які поклав на них Шлюб;
- опрацювати Директоріум Єпископату на тему душпастирства родин (див. Familiaris consortio, 66), там де й досі не з'явився такий документ;
- дбати про формацію духовенства, особливо сповідників, щоб вони формували сумління людей, котрі живуть у шлюбі і родині згідно з Божим і Церковним правом;
- турбуватися про поглиблення знань осіб, що працюють у душпастирстві;
- заохочувати до літургійної молитви за тих, що переживають подружні труднощі;
- поширювати нинішні душпастирські вказівки за посередництвом газет, демонструючи ситуацію розлучених осіб у нових зв'язках.

II. Підтримка родин, що переживають труднощі

Душпастирі повинні особливо заохочувати батьків, щоби міццю Таїнства Шлюбу, яке самі отримали, підтримували своїх синів і дочок у подружніх зв'язках; також родичі і друзі повинні оточувати братерською доброзичливістю і дружбою подружні пари. Діти осіб, що живуть у сепарації або розлучених, потребують особливої опіки, перш за все у сфері катехези.

Потрібно також забезпечити душпастирську допомогу тим, що звертаються або могли б звернутися до церковних трибуналів. Варто допомогти їм у розмірковуванні чи можуть старатися про визнання їхнього шлюбу недійсним.

Не можна забути, що подружні труднощі часто переростають в справжню драму, якщо одруженим бракує доброї волі або на-

годи, щоб вчасно поділитися своїми проблемами з кимось (священиком або компетентною світською особою), хто допоможе їх подолати. **У будь-якому випадку потрібно чинити все, щоби допровадити до поєднання.**

III. Духовна опіка

Коли розлучені християни заключають новий цивільний зв'язок, Церква, вірна навчанню Христа (див. 10, 2-9), **не може вчинити жодного ані публічного, ані приватного жесту, який міг би бути сприйнятий як апробація нового зв'язку.**

Часто стверджують, що невдача попереднього подружжя може збудити потребу звернення до Бога з проханням про милосердя і спасіння. Необхідно, щоб особи, що живуть у нових зв'язках, прагнули перш за все до врегулювання своєї ситуації у лоні видимої церковної спільноти, а також щоб нагальним прагненням відповісти на Божу любов, увійшли на дорогу, що веде до подолання будь-якої розпусти. Процес навернення може і повинен розпочатися відразу, вже в тій екзистенційній ситуації, у якій кожний знаходиться.

Душпастирські вказівки

Єпископ, як свідок і страж Таїнства Шлюбу, що прагне разом зі священиками, своїми співпрацівниками, вести свій народ до спасіння та справжнього щастя, повинен:

а) проголошувати віру Церкви в Таїнство Шлюбу і нагадувати вказівки щодо плідного приготування і здійснення цього таїнства;

б) виражати співчуття Церкви з приводу розпаду подружжя, а також наслідків, які несуть дітей;;

в) заохочувати і підтримувати розлучених осіб, що живуть у самотності, щоб вони залишилися вірними таїнству подружжя, яке уклали (див. *Familiaris consortio*, 83);

г) заохочувати розлучених осіб, які живуть у нових зв'язках, щоб вони:

- визнали, що їх ситуація неправильна і означає перебування у гріху та просили Бога **про благодать істинного навернення**;
- виконували основні накази справедливості відносно сакраментального (-ної) чоловіка/дружини і спільних дітей;
- усвідомили свою відповідальність за ці зв'язки;
- стали якомога швидше на шлях, що веде до Христа, бо тільки він може їм допомогти вийти з ситуації, у якій опинилися. Повинні проводити діалог віри з новим партнером, який дозволяє спільно з ним **прагнути навернення**, яке вимагає хрещення. Перш за все молитися і брати участь у літургії, не забуваючи, що як особи розлучені, котрі живуть у нових зв'язках, не можуть приступати до Таїнства Сповіді і Євхаристії;

д) допомагати християнській спільноті глибше розуміти значення Євхаристичної побожності, що виражається у таких практиках як відвідання Пресвятого Таїнства, Духовне Причастя, Євхаристична Адорація;

е) заохочувати до роздумів над сутністю гріха, допомагати вірним краще розуміти Таїнство Поєднання;

є) провадити до належного розуміння сенсу жалю і духовного зцілення, яке вимагає також пробачення, компенсації за завдані кривди, вчинків любові до ближніх.

Джерело: **о. Kazimierz Lubowicki OM**,

Posoborowe dokumenty Kościoła katolickiego nt. małżeństwa i rodziny, т. 2

Апостольська адгортація „Familiaris Consortio”

д. Особи, що живуть в сепарації, та розлучені, які не вступили в новий зв'язок.

83. (...) *Самотність та інші труднощі стають часто долею супруга(и), який/яка живе в сепарації, особливо якщо не з власної вини. У такому випадку завданням **еклезіяльної спільноти є підтримати його/її** більше, ніж будь-коли, виявляти йому/їй повагу,*

солідарність, розуміння та надавати конкретну допомогу, щоби він (вона) міг (могла) зберегти вірність також і в цій важкій ситуації; спільнота повинна допомогти йому/їй плекати потребу прощення, якого вимагає християнська любов, та **готовність до можливого відновлення подружнього життя.**

Подібною є ситуація супруга(и), що розлучений(а) проти власної волі, однак усвідомлює нерозривність чинного подружнього союзу й не укладає нових зв'язків, а цілковито присвячується виконанню своїх сімейних обов'язків та відповідальних завдань християнського життя. У цьому випадку його/її свідчення вірності та християнської послідовності має особливу цінність для Церкви та світу. Тут Церква ще більше, ніж будь-коли, повинна надавати йому/їй сповнену чуйної турботи допомогу, не чинячи жодних перешкод у допусканні його/її до Таїнств.

е. Розлучені, які вступили в новий зв'язок

84. (...)З великим упованням Церква вірить, що ті, хто віддалився від Божої заповіді й продовжує жити в такому стані, **можуть отримати від Бога благодать навернення й спасіння, якщо триватимуть в молитві, покаянні та ділах милосердя.**

Наслідки подружньої присяги

Церковний шлюб відрізняється від всіх інших форм стосунків чоловіка і жінки тим, що тільки в цих відносинах наречені присягають одне одному: віднині жодна людина ні тепер, ані в майбутньому не стане важливішою від дружини чи чоловіка.

Не покину тебе аж до смерті

Ті, хто погодився на церковний шлюб, присягають остаточно і беззастережно одне одному свою любов, вірність і чесність до кінця життя. Приймають у письмовій формі рішення при свідках

та посилаючись на Бога, що не залишать цієї іншої людини аж до смерті в горі і в радості. Церковний шлюб – це присяга найбільшої любові, яка можлива між чоловіком і жінкою. Цю унікальну подружню любов не винайшли люди, пропозиція вийшла від самого Творця. Наші людські уявлення про взаємини між чоловіком і жінкою не заходять аж так далеко. Обмежуються, так званими, різними версіями «вільних стосунків». Цей вислів суперечливий сам по собі, бо не існує стосунків, що не зобов'язують. Можуть бути ті, що пов'язані любов'ю або ґрунтуються на фізичному потягу чи сексуальному співжитті, на почуттях закоханості, страху перед самотністю, на домінуванні чи підпорядкуванні. У «вільних стосунках» обидві сторони залишають собі право у будь-який момент залишити «партнера».

Гарантія вірності назавжди

Божа пропозиція вірної любові аж до смерті захоплює і притягує людей у кожному поколінні. Кожна жінка і кожний чоловік прагне бути впевненим, що для іншої особи він є кимось винятковим і, що у цьому випадку нічого не зміниться аж до смерті. Тільки тоді може спокійно довірити іншій особі власну долю і з радістю очікувати появи на світ дітей. Бог створив нас на свою подобу. Це означає, що ми гідні безумовної любові і, що ми в стані навчитися від Бога такої любові, яку виражає подружня присяга. Тільки безумовна любов до смерті, дає жінці і чоловікові гарантію, що є сенс поєднатися з тією іншою особою, що для спільного добра можна віддати ціле своє серце, всі сили і вміння, чуйність, вразливість і працьовитість. Тільки так любов виключає ситуацію, що інша особа нас колись покине, перед цим використавши нашу любов і жертовність, молодість і працьовитість, чистість і чутливість.

Чоловік і дружина від природи прагнуть бути коханими такою любов'ю, яку пропонує Католицька Церква. Тільки тоді відчують себе у безпеці перед обличчям майбутнього, яке не вдасться передбачити. Хто впевнений, що буде кохати чоловіка

чи дружину у кожній ситуації (бо це добровільно і свідомо вирішив), що буде коханим подібним чином іншою особою, – знає, що впорається з усіма випробуваннями і труднощами. Досвід підтверджує, що чоловіки і дружини, які люблять одне одного у вірний, чутливий і безвідмовний спосіб, здатні подолати будь-яку перешкоду. Вони залишаються щасливими і сильними перед обличчям важкої хвороби, труднощами виховання чи безробіття, скромними матеріальними умовами.

Криза одружених, а не інституції шлюбу

Щороку у Польщі розлучається кількадесят тисяч подружжів. Інші переживають серйозну кризу. Щораз більше осіб покидають чоловіка чи дружину. Деякі сходяться з кимось іншим, порушуючи власну присягу і погоджуються на перелюбні відносини. Чи це не означає, що нерозривне подружжя стало пережитком минулого? Звичайно, що ні, бо все, що пропонує Бог є актуальним і оптимальним у кожній епосі. Так само в наш час Бог пропонує чоловікам і жінкам любов подібну до вірної та жертвовної любові свого Сина – аж до хреста, аж до кінця. Сьогодні важко дозрівати до такої любові, бо молодь засипана поверхневими речами, іноді навіть вульгарним баченням відносин між чоловіком і жінкою та не менш примітивним сприйняттям людської сексуальності. У цій ситуації тим більш потрібна солідна підготовка до подружжя у родинному дому, парафії, школі, формаційних групах, у рамках підготовки наречених. Перед рішенням про подружжя потрібно серйозно попрацювати над власним характером, а також глибоко пізнати кандидата на чоловіка чи дружину. Однак, хто вирішить скласти присягу безцмовної любові, той немає права у майбутньому її порушити: за жодних обставин, ніколи. Кого ж покине чоловік чи дружина, той має право захищатися перед несправедливістю, але не має права робити подібне зло. Він повинен молитися, жити у чистоті і очікувати на повернення чоловіка чи дружини.

Душпастирська опіка покинутих чоловіків і дружин

Сьогодні ми спостерігаємо тривожний парадокс. У деяких парафіях проводиться душпастирство тих, які залишили чоловіка чи дружину і живуть у перелюбних зв'язках, але надалі рідко організовується душпастирська опіка, адресована до скривджених і покинутих своєю другою половиною осіб. Йдеться тут про людей, які не входять у перелюбні зв'язки і залишаються у самотності. Вони також у цій надзвичайно прикрій ситуації хочуть перебувати у приязні з Богом і чинити згідно з власним сумлінням. Такі особи потребують знаків зацікавлення, турботи, пошани і підтримки зі сторони душпастирів та конкретної матеріальної, духовної, правової допомоги. Потребують допомоги, щоб зберегти вірність своєму невірному чоловікові чи невірній дружині і дати їм шанс на повернення, навіть після багатьох років.

Душпастирство позашлюбних зв'язків

Добре, коли ті, хто покинув свого чоловіка чи дружину, прагнуть залишитися у Церкві, мати душпастирську опіку. Та потрібно, щоб скероване до них душпастирство було згідне з Євангелієм. Ісус навчає, що це хворі потребують лікаря, а не здорові. Однак, лікаря потребують, щоб видужати, а не перебувати надалі у хворобі. Дивною є ситуація, коли хтось з священників проводить душпастирство осіб у позашлюбних відносинах таким чином, що творить їм комфортне перебування у хворобі, замість рішуче мобілізувати до одужання, тобто до навернення і повернення до покинутого чоловіка чи дружини. Якщо хтось вчинив зраду, то єдиною реакцією згідно з Євангелієм буде визнати власний гріх і відійти від коханки чи коханця, повернутися зі ще більшою любов'ю ніж напередодні кризи до свого чоловіка чи дружини. Також і тоді, коли його повернення пов'язане з цивільним розлученням перелюбного зв'язку.

Має рацію о. Я. Воронецький, коли підкреслює, що другі зв'язки обвінчаних чоловіків і жінок з погляду Церкви ще більш гріховні від звичайні конкубінати, бо виникають з безпосеред-

нього опору Божому Праву, а також створюють цивільні зобов'язання, які можуть бути перешкодою у поверненні до подружніх зобов'язань (див. Католицька етика виховання, II/2, KUL 1995, с. 224). Недопустимо релятивізувати слів подружньої присяги і узалежнювати їх статус від поведінки одружених після шлюбу. **Присяга зобов'язує в однаковій мірі всіх одружених як скривджених, так і винних.** Не можна виправдовувати перелюб своїми стражданнями. Завжди існує шанс навернутися і примиритися. Тим, хто лікує рани і повертає єдність подружжям, є Христос, присутній у їхньому Таїнстві Шлюбу. Це Він дає сили відновити подружню спільноту у будь-якій ситуації, навіть, з людської точки зору, безнадійній.

Радикальне навернення

(...) Ті, хто покинув чоловіка чи дружину повинні визнати, що у певний період життя в дуже важливому питанні вони не послухали Ісуса, і прийняти болючі наслідки. Не вимагати Святого Причастя, жити у спокійному сумлінні, поки не повернуться до чоловіків чи дружин, яким перед Богом присягали любов до самої смерті. Конкретну допомогу тим, хто переживає кризу подружжя, надасть Спільнота Подружжів у Кризі «Сихар» (www.sychar.org), яка має свої Вогнища у багатьох єпархіях.

О. Марк Дзевецький

Джерело: Загальнопольський тижневик для родин „Przewodnik Katolicki” № 43/2013

Зміна у лексиці про sacramentalний шлюб

після розлучення – від ментальної евтаназії до мови Євангелія

Кожний аспект життя має свою мову. Коли говоримо в якійсь сфері, вживаємо відповідну лексику. Також є мова, яку використовуємо, коли йдеться про подружжя. У вживаній нині лексиці можна помітити деякі зміни, які свідчать, що розуміння sacramentalного подружжя сьогодні інше, ніж колись. Як ми думаємо, так і говоримо, і навпаки – як говоримо, так і думаємо.

I. Зміни в лексиці щодо подружжя – проста мова

У мові, якою послуговуємося говорячи про подружжя, найважливішими словами є: «чоловік», «дружина» і «подружжя». Колись ці слова означали тривалість і неповторність. Якщо хтось мав позашлюбний роман, то ніхто не називав особи з якою він зійшовся, «дружиною» чи «чоловіком», були інші назви: «коханець», «коханка». Винятком була лише така ситуація, коли хтось овдовів і після смерті дружини чи чоловіка одружувався вдруге, у такому випадку говорили, що має «другого чоловіка» або «другу дружину».

- Зростання кількості розлучень і пов'язана з цим культура розлучень спричинили зміну у повсякденній мові: словосполучень «другий чоловік», «друга дружина», вживається тепер для визначення осіб, з якими хтось уклав зв'язок не після смерті першої дружини чи чоловіка, лише після розлучення. Таким чином назва «подружжя» перестала означати тривалий і винятковий зв'язок. Сьогодні «подружжя» означає зв'язок, який може бути багаторазовим: багато разів можна бути чоловіком чи дружиною і заключати кілька разів шлюб, навіть за життя чоловіка чи дружини.
- Інший процес, який можна помітити у поточній мові, це заміна визначень «чоловік», «дружина» і «подружжя»

термінами, які не пов'язані з тривалими узами і винятковістю, тільки з тимчасовістю та багаторазовістю. Це такі слова як «зв'язок», «партнери». Можна мати чимало зв'язків і бути пов'язаним з багатьма партнерами.

II. Мовні наслідки відходу від правди про нерозривний характер сакраментального шлюбу – мова Католицької Церкви.

Мова – це не лише словництво яке використовуємо, це також стиль оповідання. Його визначає те, про що говориться, у який спосіб це робиться та що оминається.

- Сьогодні у Церкві майже не говориться про подружню присягу, про відповідальність за її порушення, про те, що вона стосується в однаковій мірі всіх сакраментальних чоловіків і жінок, як скривджених, так і кривдників. Дуже мало або взагалі не говориться у Церкві, наприклад, на проповідях, що одружені і надалі повинні зберігати подружню присягу щодо свого сакраментального чоловіка чи дружини, який зрадив (зрадила), покинув (покинула) і має другий зв'язок.

Панує хибне переконання, **що церковний шлюб існує разом із зобов'язаннями тільки до часу розлучення. Після розлучення про нього говориться у такий спосіб, якби він перестав існувати, ніби помер.** Дивує, що така зміна стосується не лише повсякденної мови, але і публіцистичних та церковних висловлювань. Сліди цього знаходимо наприклад у листі єпископів з регіону Буенос-Айреса, які у вересні 2016 року на підставі адгортації «Amoris Laetitia» видали рекомендації для вірних. У 8-му пункті листа читаємо: *Завжди важливо, щоб особам, які живуть у нерегулярних ситуаціях, вказувати шлях, як стати у своєму сумлінні перед Богом. Для цього корисним є «рахунок сумління», запропонований у Amoris Laetitia (AL 300), особливо відносно того „яким чином ми поводитися зі своїми дітьми» і з покинутим чоловіком чи дружиною. Якщо дійшло тут до несправедливості, яка не була виправлена, допущення до Таїнств було б особливо*

згіршуючим. (<http://www.deon.pl/religia/wiara-i-spoleczenstwo/art,1248,list-biskupow-ws-amoris-laetitia-pelny-tekst.html>). Може здаватися, що тут немає нічого дивного. Проте, при більш уважному прочитанні виникають питання: Чому тут говориться про несправедливість по відношенню до покинутого чоловіка чи дружини та дітей **у минулому часі**? Чи несправедливість, про яку тут іде мова, вже відбулася і не триває надалі? Щоб так писати і так думати, треба спочатку прийняти, що покинута сторона вже перестала бути чоловіком/дружиною, що та родина перестала бути родиною, тобто треба ментально умертвити сакраментальний шлюб. Якщо ви припустите, що через розлучення хтось увійшов у другий несакраментальний зв'язок і його церковний шлюб перестав існувати, то можна вважати, що несправедливість вже не продовжується, адже вже зникли моральні зобов'язання щодо церковного шлюбу і народжених у ньому дітей. Але поки живуть сакраментальні чоловік та дружина, перед Богом живе і їхній шлюб, і якщо хтось з них перебуває у другому перелюбному зв'язку, ніякої мови не може йти ані про Божу, ані про людську справедливість, бо постійно матиме місце зрада сакраментального подружжя, союз з Богом порушується. Несправедливість така як зрада і ламання подружнього союзу з Богом може бути виправленою тільки тоді, коли з'явиться воля порвати з гріхом і відкритися на повернення до свого чоловіка чи дружини.

- Широкого поширення набуває вживання **хибних визначень і поглядів, що вбивають церковний шлюб, таких як: «колишній чоловік», «колишня дружина», «подружжя безнадійно знищене» «адже це подружжя вже розпалося і не існує», «невідворотні випадки».** Фразу «невідворотні випадки» можна знайти у документі „Relatio Synodi” з Надзвичайного Синоду єпископів у жовтні 2014 року, де у параграфі 52 можна прочитати думку: *«Інші висловлювалися за не узагальненим прийняттям до Євхаристичного Столу у певних особливих ситуаціях і під стисло визначеними умовами, передусім, коли йдеться про **невідворотні випадки**, пов'язані з моральними зобов'язаннями перед*

дітьми, які могли б несправедливо страждати» (<http://kosciol.wiara.pl/doc/2213827.Relacja-III-Nadzwyczajnego-Synodu-Biskupow/9>). Ці визначення: «знищили дійсне канонічне подружжя» і «подружжя знищене у невідворотній спосіб» припускають ніби Таїнство можна знищити. Це так ніби можливо було б знищити Таїнство Священства, Хрещення чи Святого Причастя. Неможливо знищити Таїнство, бо воно означає присутність Господа Ісуса у ньому! Яким чином можна було б знищити присутність Господа Ісуса у Таїнстві?

- Унікається вживання слова **«перелюб»**. Як саме слово, так і його значення стало своєрідним табу. Спонукає задуматися, чому так поширене явище, що емоційно і духовно ранило так багатьох людей, як зрадників, так і зраджених, так старанно оминається у висловлюваннях, і теж у проповідях.
- Життя у перелюбі виправдовується тим, що **дитина з несакраментального зв'язку** потребує обох батьків, не зважаючи на ясно виражену волю Господа Бога, волю виражену свідочством Йоана Хрестителя та слова Господа Ісуса (Христа): «Що Бог поєднав, людина хай не розлучає» (Мт 19, 6) – щоби не розділяла вона сакраментальне подружжя.

III. Говорити про подружжя згідно з Євангелієм.

Зміна нинішнього способу мислення про подружжя у Церкві на спосіб мислення про подружжя згідно з Євангелієм вимагає зміни у способі говорити про нього:

- Уникнення описаних тут некорисних змін у мові, повернення до давніших чітких окреслень та значень.
- Нагадування, що особу яка перебуває в церковному шлюбі, завжди зобов'язує подружжя присяга і від цієї присяги не звільняє ніщо: ані невірність, ані відхід чоловіка чи дружини.

- **Говорити, що волею Господа Ісуса є зцілення sacramentalного подружжя** не тільки перед розлученням, а також і після розлучення, навіть тоді, коли чоловік чи дружина перебуває у другому зв'язку, в якому є діти.
- Проголошення, що **першою, хоча і важкою, ціллю душпастирства несакраментальних зв'язків є заохочення чоловіків і жінок повернутися до свого першого і єдиного шлюбу**. У будь-якій ситуації, на кожному етапі духовної опіки всі особи, що перебувають в других зв'язках, міццю зобов'язуючої їх присяги у Таїнстві шлюбу, повинні бути приготованими до повернення до свого sacramentalного чоловіка чи до своєї дружини, незалежно від того, чи у других зв'язках є діти, чи їх немає і навіть у ситуації, коли їх чоловік чи дружина у церковному шлюбі також перебуває у другому зв'язку. Він (вона) також можливо повернеться, у чому йому (їй) може допомогти поведінка навернутої половинки подружжя. Тоді примирення повінчаних осіб з допомогою Божої благодаті має шанс стати реальністю, адже волею Ісуса Христа кожне sacramentalне подружжя може зцілитись.
- Загального застосування у душпастирській практиці індивідуального обряду відновлення подружньої присяги для одружених, які хочуть залишитися вірними, попри те, що були покинуті своїми чоловіками та дружинами. Тепер цей обряд передбачений для щасливих подружжів, які відзначають золотий ювілей чи інші круглі дати. Віднова подружньої присяги для одружених, які перебувають у кризі, могла б відбуватися, наприклад, під час парафіяльної Святої Меси, одружені, які в цьому місяці мають річницю шлюбу, після тієї Меси могли б індивідуальним чином, урочисто відновити свою подружню присягу у присутності священика. Це був би знак, що Церква від імені Ісуса Христа благословить це подружжя, незалежно від того чи одружені разом присутні у храмі чи ні.

Вирішальним у вживанні чи не вживанні лексики, що свідчить про існування сакраментального подружжя після розлучення, передусім є віра у присутність Ісуса у Таїнстві Шлюбу. Коли цієї віри немає, починається трактування церковного шлюбу по-людському, а не в надприродному вимірі. Коли ж ми повертаємося до Євангелічної віри у нерозривність церковного шлюбу, змінюється не тільки наш спосіб мовлення. Це також має вплив на нашу поведінку та спасіння: «Смерть і життя – у владі язика; | хто його любить, той плоди його їстиме». (Прп.18,21, переклад І. Хоменка).

Маржина Земба

До святого Причастя не слід допускати відлучених від Церкви або підлягаючих забороні, після покарання або проголошення покарання, як і інших осіб, що з впевненістю тривають в явному важкому гріху.

Кодекс Канонічного Права 915

Святий Йоан Павло II –

захисник святості і нерозривності Таїнства Подружжя.

“...що не покину тебе аж до смерті”

Немає ефективнішого шляху відродження суспільств, ніж їх відродження через міцні родини. А родина, котра «є першою школою суспільних чеснот, потрібних усім суспільствам», сьогодні знаходиться під великою загрозою. Всі ми про це знаємо. Загроза є як ззовні так і зсередини. Потрібно, щоб про цю небезпеку, про власну долю говорили, писали, висловлювалися у фільмах чи ЗМІ не тільки ті, котрі, як вони стверджують, «мають право на життя, щастя та самореалізацію», але також і жертви цього укріпленого правами егоїзму. Треба, щоб про це говорили зражені, покинуті і залишені дружини, щоб говорили покинуті чоловіки.

Джерело: Проповідь Йоана Павла II під час Св. Меси для родин у Щецині 11 червня 1987 р..

Завжди захищати нерозривність подружжя

Адвокати, як ті, хто вільно виконує свою професію, повинні завжди відмовляти у використанні своєї спеціальності у цілі протилежній справедливості, якою є розлучення; можуть співпрацювати у тих діях лише тоді, коли згідно мотиви клієнта не направлені на розірвання шлюбу, але мають на меті інші юридичні наслідки, які у даному законодавстві можна досягнути виключно через суд (див. ККЦ 2383). У такий спосіб, надаючи допомогу особам, що переживають подружню кризу, і ведучи їх до примирення, адвокати правдиво служать правам людини і не стають звичайними виконавцями на службі якогось інтересу.

*Джерело: Уривок промови до Трибуналу Римської Рому – L'Osservatore Romano (4/2002)
http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/przemowienia/rotarz_28012002.html*

Милосердя допомагає виключно у наверненні з гріха

Згідно католицького вчення жодне милосердя, ані Боже, ані людське, не означає згоди на зло, толерантності зла. Милосердя є завжди пов'язане з рухом від зла до добра. Там де воно діє, зло ефективно уступає. Де зло не уступає – там немає милосердя, але теж додаймо: там де немає милосердя – зло не відступить. Зло саме з себе не може народити добра. Добро може народитися лише від іншого добра. Отже милосердя Бога – це саме те Добро, яке народжує добро на місці зла. Милосердя не приймає гріха і не дивиться на нього крізь пальці, але тільки і виключно допомагає у наверненні з гріха, у різних ситуаціях, часом насправді крайніх і вирішальних. Боже милосердя йде тісно в парі зі справедливістю.

Джерело: Кароль Войтила „Elementarz etyczny”

Правда вас визволить

У книзі «Портрет Йоана Павла II», Андре Фроссард пише: «Я запитав його, яке речення з Євангелії вибрав би, якби мав нам переказати тільки одне єдине? Припускав, що йому буде потрібний час на роздуми. І помилявся. Він відповів без вагання: «Правда вас визволить». Контекст цього речення записаного у Євангелії від Йоана є ширший. Ісус говорить: «Коли ви перебуватимете в Моїм Слові, ви дійсно будете учнями моїми і спізнаєте правду, і правда визволить вас» (Йн 8, 31-32).

*Джерело: Андре Фроссард «Портрет Йоана Павла II» Вид. «Znak», 1990 р.р.
(оригінальна назва «Portrait de Jean Paul II»)*

Надія – чому є такою важливою у нашому житті?

Апостол Павло запевняє: «Надія ж не засоромить, бо любов Бога влита в серця наші Святим Духом, що нам даний» (Рим 5, 5). Християнська надія – це ніщо інше, як дія Святого Духа у житті людини. Вона укорінена у воскресінні Ісуса Христа і опирається на Божій обітниці вічного життя.

Християнська надія:

- це довіра Богу, яка не знає міри і обмежень;
- наполеглива і не перестає покладатися на вірність, яку обіцяв Бог;
- це сила людини, яка походить від Бога;
- залежна від нашого духовного розвитку; тим що утруднює чи взагалі унеможлиблює життя надією є страх і цинізм;
- має бажання і очікування щодо зміни майбутнього;
- з'являється, коли ми відчуваємо неспокій, де мають місце болісні переживання;
- стоїть на варті вірності і захищає перед розпачем;
- знає більше, ніж може зрозуміти;
- ніколи не здається;
- додає відваги у стражданні;
- це уповання, що існує можливість творчої переміни;
- єднається зі свободою, служить Добру;
- може народитися у зустрічі з іншою людиною;
- потребує віри, відваги і терпливості;
- перебуває у нашому нутрі, а не в тому, що нас оточує;
- під час страждань послаблює напругу страху і неспокою;
- її сила міститься у Божому Слові і Його обітниці, що Він залишить-ся вірним людині;
- допомагає жити людині, надає їй моменти щастя, але не звільняє від життєвих турбот, трудів і нещастя;
- не є звичним станом душі, а народжується лише у постійному і рішучому серці;
- спрямовує серце на майбутнє, навіть якщо розум каже, що вже все втрачено;
- завжди спонукає нас до дій, нівечить наш спокій, вириває з рівноваги;
- не дає дозвол людині на безпорадну бездіяльність;
- пробуджує нашу амбіцію, відповідає за наші плани і прагнення досягнути великі речі (сила духа);
- з вірою говорить про остаточне здійснення наших мрій, однак, не знає, у який спосіб Бог це вчинить (нерідко буде це відбуватися через поразку);
- це переконання, що людське життя має глибокий сенс, навіть якщо часом важко його помітити;
- вірить у перемогу добра над злом, у здійснення Божих обітниць;
- вказує людині напрямок – Живого Бога;

Безнадія, страх, розпач, зухвала довіра

Св. Тома Аквінський розрізняє два види безнадії: зухвалість і розпач. Людина відчуває себе розбитою, коли не бачить жодного виходу, не відкриває жодного сліду очевидності і стає надпрірвою розпачу, оточений сумнівами. Розпачі товаришує також пасивність. Надія ж спонукає нас до дій. Це вона пробуджує наші амбіції, вона відповідає за наші плани і прагнення досягнути високі речі. Духовність надії вказує на стосунок всіх наших діянь до вічності. Одночасно запобігає як розпачі, так і невідповідному розумінню довіри, яка робить так, що людина замість того щоб повернутися, зухвало вірить в силу Божого Милосердя і надалі продовжує грішити.

Учень Ісуса Христа – людина надії

Св. Йоан Павло II 12 червня 1987 р., під час своєї промови до молоді, на Вестерплатте сказав: «Для християнина ситуація ніколи не є безнадійною. Християнин – людина надії». Промовив також такі слова: «Пам'ятайте, що життя тут на землі є дорогою і тільки дорогою, нічим більше; є дорогою до неба, бо людина створена не для землі, але для неба».

Вацлав Гавель сказав: «Надія – це не те саме, що оптимізм. Це не переконання, що щось має вдатися. Але впевненість, що щось має сенс, незалежно від того, чи нам вдається, чи ні».

Опрацювали: **Мірка, Малгоша, Андрій** на підставі між інших текстів о. Юзефа Пержхальського стосовно надії – <http://pierzchalski.ecclesia.org.pl/index.php?page=01&id=01-01>

Бог розлучає подружжя тільки через смерть

Поміщаємо текст авторства Слуги Божого о. Олександра Возного. Слова повні євангельського радикалізму.
Це лист до парафіянина, який уклав новий цивільний зв'язок.

Дорогий брате, від доброго створіння дізнався про Ваші труднощі [...]. Мені здається, що я зобов'язаний Вам допомогти. Передусім, у зрозумінні ситуації, а далі у пошуку тих сил, які можуть Вам допомогти з неї вийти.

Ви уклали дійсний шлюб з першою дружиною і з нею пов'язані, незважаючи на те, чи ще хочете жити разом чи вже ні. Не ви з'єдналися, але з'єднав Вас Бог, а Бог розлучає подружжя лише через смерть.

Звідси жінка, з якою Ви пізніше зійшлися і маєте з нею трьох дітей, не є Вашою дружиною, і називати її дружиною, а себе чоловіком завжди буде пустими словами.

Нелогічно було б думати, що Ви могли потрапити до Неба, але не прийняти спочатку таких самих відчуттів, які має Господь Бог, тоді Ви навіть на небі відчували би себе не на місці, тобто не були б щасливим. Небо не було б для Вас Небом.

Що, в світлі сказаного вище, Ви маєте робити у своїй ситуації? Передусім, потрібно перестати вважати так звану Вашу другу дружину законною, тобто не співжити з нею як з дружиною. Ви її кохаєте? Адже кохати означає бажати комусь добра і добро чинити. А схилити когось до гріха, наражати його на засудження, щоб у цьому гріху помер, це – примарна любов, самолюбство. Отже, потрібно, щоби Ви ту жінку, з якою зв'язались, почали по-справжньому любити, це означає бажати їй добра, рятуючи від засудження через те, що схиляєте її до розлучення.

А що буде з дітьми? А що відбувається з дітьми Вашими і Ва-

шої дружини? Згідно із природним законом батьки мають обов'язок не тільки дбати про дітей, годувати та одягати, але також і виховувати. На чому полягає виховання? На повчанні і доброму прикладі, а конкретніше – на навчанні дітей справжньої любові. Кого діти мають любити? Того, хто є найдостойніший любові – Бога. А оскільки Бог хоче, щоби ми також любили ближніх, хоча вони не раз того не варті, дитина повинна вчитися любити Бога і ближнього. Чи батько або мати, які не люблять Бога, не люблять взаємно одне одного (бо спокушають одне одного згрішити, відтягають чужого чоловіка від дружини і навпаки), можуть своїх дітей навчити любові до Бога та ближнього? Такі батьки можуть бути лише «годувальниками» своїх дітей, але ніяк не вихователями. Можуть дітей «тренувати», привчати до зовнішнього порядку, але не можуть виховувати. Якщо Ви або жінка, яка з Вами живе, мати Ваших трьох дітей, насправді любите їх, мусите перестати робити їм гірше тим, що разом живете. Мусите розійтися і цим дати добрий приклад, що хоча людською справою є згрішити зі слабкості чи засліплення, та можна порвати з гріхом. Натомість тривати в гріху та виправдовуватися, що не можна перестати грішити, – це диявольська справа.

Якщо Ваша, так звана, друга дружина насправді Вас кохає, вона повинна підтримати Вашу ініціативу і радіти тому, що відірве Вас від гріха, якщо Ви підете від неї і повернетесь до своєї законної дружини. Повинна хотіти перепросити Вашу дружину за те, що деякий час у засліпленні відтягала Вас від неї. Якщо не здатна цього вчинити, це значить, що по-справжньому Вас не кохає, бо тягне на осудження, а в поганому сенсі любить саму себе. Тобто вона – егоїстка і своїми діями може вчинити, що її діти, беручи з неї приклад, коли виростуть, будуть розривати свої подружжя.

Якщо Ваша законна дружина не хотіла б Вас прийняти і Вам довелося б жити «без жінки», то чи було б це нещастям? Життя у стриманості не шкодить здоров'ю. Не можна жити без їжі, але без жінки можна. Так важче? Можливо. Але хто сам створює

проблеми, повинен відповідати за свої дії. Можливо хтось Вам сказав, що «священники не живуть у чистоті, а її від інших вимагають». Отже, чи Вам у пеклі буде приємно через те, що за товариша будете мати такого нещасливого священника, який зрадив Господа Ісуса заради тілесних утіх? Може, Ви скажете, щоб «жити у стриманості треба бути святим». Можливо, це певною мірою правда. Але хто 2/3 свого життя тяжко грішив має якось ту 1/3, яка йому ще була дарована, виправити. Якщо Ви мене послухаєте, побачите, що на цьому світі будете ще в змозі сказати до Бога «Отче», з радістю дивитися просто на Пресвяту Хостію під час Адорації Пресвятого Таїнства. Не рвіть цього листа, а ще раз прочитайте з роздумами через місяць. І не говоріть, що важко. Тим хто прагне повернутися до Бога, насправді перешкоджає диявол, але їм допомагає Пресвята Богородиця, яка розтоптала голову змія.

о. Олександр Возний

Джерело: „*Любіть одне одного!*” № 2/2015, с. 28–29.

О. Олександр Возний жив у 1910-1983 рр.. Під час II Світової війни був в'язнем концентраційного табору у Дахау, а пізніше – заарештований владою комуністичної Польщі. Протягом 38 років був настоятелем парафії св. Йоана Кентійського, у Познані. Як душпастир відзначався ревністю і покорою, сильно піклувався про парафіян і надзвичайно важливу роль приділяв Таїнству сповіді. Для того щоб посповідатися у нього люди приїжджали з усієї Польщі. Він мав дар розпізнавати людські душі. Особливим чином дбав про подружжя і родину – був піонером передшлюбних курсів і сімейних консультацій. Говорив, що таємницею його святості була покора і молебень до Господньої муки. Його духовним стражданням і душпастирською турботою були позашлюбні зв'язки. Людям, які перебували у них, завжди говорив правду.

Парафіяни відразу після смерті о. Олександра Возного почали молитися за його заступництвом і отримували чимало благодатей. 24 січня 2014 р. Познанський митрополит, арх.. Станіслав Гандецький, за згодою Апостольської Столиці, розпочав беатифікаційний процес.

Укладений і доповнений шлюб не може бути розв'язаний жодною людською владою і за жодної причини, окрім смерті.

Кодекс Канонічного Права 1141

«Вражений від розмови з сорокалітньою жінкою. Дуже гарна, має чудову роботу. Протягом років жила з чоловіком без шлюбу. Мають сімнадцятилітнього сина. Три роки тому відкрила Христа. Протягом цих років дозрівала до рішення: залишає «чоловіка». Втрачає дитину (тобто зовнішню, бо не буде жити разом). Залишається без роботи, на яку влаштував у себе «чоловік», а тепер позбавив її цієї праці. Втрачає житло. Нічого не хоче. Буде мешкати десь у найманій квартирі. Все, щоб спасти вічне життя...»

О. Петро Павлюкевіч.

Душпастирство подружжів у кризі

Те що пропонує Церква перед обличчям подружніх криз, виникає з вчення Ісуса Христа, який у будь-якій ситуації вказує справжні, а не легкі розв'язання.

Зло долається добром

Людина може бути піднесеною і щасливою навіть тоді, коли любить того, хто її не любить. За умови, що тим кимось є не її чоловік чи дружина. Найбільше страждання пов'язане з подружньою кризою, а як наслідок, з стражданням одружених, батьків і дітей.

Саме для цього важливо знати правила, як запобігти такій кризі, і правила поведінки навіть тоді, коли комусь доводиться

стати віч-на-віч з такою кризою. Солідне приготування до шлюбу – найкращий спосіб запобігти подружній кризі. Розпочинається воно вже у дитинстві, коли діти спостерігають за поведінкою своїх батьків. Батьківський дім – це перший передшлюбний курс для дітей і молоді. Початком безпосереднього приготування до шлюбу є звичайна закоханість, яка означає інтенсивне, емоційне захоплення особою протилежної статті. Якщо захоплення виявляється взаємним, то хлопець і дівчина прагнуть від того часу бути разом назавжди. Сама закоханість ще не підстава для укладення шлюбу. Закохатися здатні навіть діти у дитячому садку. Наречені не присягають одне одному закоханість, а любов.

А якщо криза вже прийшла....

Чоловік чи дружина починає порушувати подружню присягу тоді, коли перестає виявляти любов. У цій ситуації роллю іншого з подружжя є говорити правду і мобілізувати дружину чи чоловіка до вірного виконання складеної присяги. Якщо, незважаючи на це, той, що помиляється, надалі грузне у кризі, скривджений чоловік чи дружина має право на захист перед кривдником. Радикальним пораненням любові між чоловіком і дружиною є подружня зрада. Якщо хтось піддався такій спокусі, у нього є два варіанти: навернутися або потопати в злі і кривдити все і більше людей. В особливих випадках Церква дає право до подружньої сепарації (роздільного, окремого проживання), згідно принципу: *люблю тебе, але не даю право, щоб мене кривдив.*

Якщо одружена особа допустилася зради, то єдиною дозрілою реакцією на власну помилку буде покинути коханку/коханця і повернутися до дружини/ чоловіка з ще більшою любов'ю ніж перед кризою. Подивімося на класичний приклад. Ось чоловік зраджує дружину і має позашлюбну дитину. Навернення тоді полягає на розірванні зв'язків з коханкою та поверненні до дружини, дітей. Така поведінка створює шанс, що скривджена дружина поступово віднайде довіру до чоловіка і впевниться, що він тепер дійсно її кохає більше ніж перед зрадою. Натомість

жінка, яка погодилася на співжиття з одруженим чоловіком, погодилася й на те, що як наслідок може стати колись самотньою матір'ю і сама виховувати дитину.

Якою є турбота про позашлюбних дітей?

Що має зробити чоловік та батько, який виходить з кризи і має позашлюбне потомство? Отож, єдине розв'язання, згідне з Євангелієм, полягає на тому, що він порядно платить у повному розмірі аліменти на позашлюбну дитину, але виховання дитини залишає у руках матері.

Один чоловік розповів мені про те, що опинився у такій ситуації і вчинив згідно з вищезазначеними принципами. Однак, тепер кілька років після закінчення роману, має закиди сумніння і тому вирішив допомогти своїй давній коханці, зберігаючи відносно неї повну дистанцію, у вихованні сина, який розпочинає навчання у школі. Пояснив моєму співрозмовнику, що це помилка з кількох причин. По-перше, тому що його дружина, як і його діти у шлюбі, знову почнуть відчувати величезні страждання. По-друге, коханка почне боротися за нього і провокувати до нового роману. По-третє, зустрічаючись з позашлюбним сином раз на тиждень, ви його скоріше будете балувати ніж виховувати. По-четверте, дистанція для сина буде кращою. Ліпше нехай його виховує самотня мати, ніж він буде бачити, що його батьки часом зустрічаються, але не виявлять одне до одного ані чутливості, ані любові.

Чоловік вслуховувався у ці аргументи і після довгих роздумів сказав, що я маю багато у чому рацію, але він, незважаючи на все, спробує допомогти сину. Після декількох місяців мій співрозмовник зателефонував і сказав, що сталося те, що я передбачав: його дружина і діти у шлюбі почали ще більше страждати ніж у період, коли у нього був роман. Давня коханка почала боротися за нього і посилати до дружини листи, у яких триумфально повідомила, що вона перемогла. У свою чергу він сам переконався, що зустрічі з сином то насправді тільки балування дитини. Визнав свою помилку у цій ситуації і відмовився від подвійного життя.

Немає безболісних розв'язань

Якщо доходить до зради і у таких зв'язках на світ приходять діти, то оптимальною реакцією на таку ситуацію буде радикальне навернення обох сторін, які допустилися зради і відтоді чинити згідно з Євангелієм. Це означає, що кожна зі сторін повертається до свого чоловіка, дружини або попереднього життєвого стану і живе у чистоті. Найбільш заплутана ситуація виникає тоді, коли зради допустили дві особи, і кожна з них уклала вже сакраментальний шлюб. Якщо з такого зв'язку народжуються діти, то найкращим рішенням буде проживання потомства у того з батьків, якого чоловік чи дружина на це погодяться. Якщо жоден із зраджених одружених не виразив на це згоди, то таку ситуацію потрібно індивідуально проаналізувати, найкраще з допомогою душпастиря, адже не існує загальних норм щодо виняткових і важких ситуацій. Цього типу виняткові і болісні ситуації нагадують нам, що позашлюбні співжиття спричиняють не тільки драматичні наслідки у житті дорослих людей, але також і у житті їх позашлюбних дітей.

Бути вірним складеній присязі любові

Як реагувати тоді, коли один з членів подружжя остаточно залишає іншого та дітей і погоджується на позашлюбний зв'язок з кимось іншим? У цій ситуації єдиним відповідним з Євангелієм виходом буде зберегти вірність власній присязі і сумлінно виховувати дітей. Одна жінок, яка знаходиться вже понад 10 років у такій ситуації, сказала мені з почуттям власної гідності: *маю кілька дітей і жодного кохання*. Деякі твердять, що тоді коли Церква ставить такі тверді принципи, вона перешкоджає покинутому чоловікові чи дружині досвідчити нове щастя з якоюсь іншою особою. Насправді Церква не перешкоджає, але захищає скривдженого члена подружжя від наївності у пошуках «щастя» короткими шляхами. Дозріла людина здатна прийняти наслідки своїх рішень. Також і тоді коли з перспективи часу відкривається, що вони були передчасні чи помилкові. Тут зобов'язує принцип:

якщо мене хтось ображає, кому я присягав любов і хто мені її давав, то я маю право захищатися аж до сепарації включно, але не маю право порушувати свою власну присягу любові.

Новий супутник життя?

Одна із студенток розповіла мені про те, що її мама після двадцяти років у шлюбі пішла від чоловіка, а тепер зустріла благородного і закоханого чоловіка. Донька заохочує у цій ситуації свою мати до пов'язання свого життя з цим чоловіком цивільним шлюбом, бо тоді мама буде знову щасливою. Я пояснив студентці, що мені важко уявити п'ятдесят- чи шістдесятилітнього *«благородного і закоханого чоловіка»*, який ще не мав дружини і дітей. Легше повірити, що цей чоловік викликав таке добре враження, ніж у те, що він насправді настільки дозрілий. Якщо дійсно він такий благородний і люблячий, то не погодиться на шлюб, бо не привів би до ситуації, у якій його кохана жінка, зламає власну присягу любові. Він буде цю жінку підтримувати різноманітними способами, але не буде удавати її чоловіка. Адже, подружжя – це не єдина форма любові і підтримки між чоловіком і дружиною.

Позашлюбні зв'язки

Як повинні вчинити особи, які покинули свого чоловіка чи дружину і дітей, а далі погодилися на укладення позашлюбного зв'язку з іншою особою, а тепер визнали свою провину і прагнуть бути близько Ісуса і Церкви. У такій ситуації найкращим рішенням буде повернення обох тих осіб до своїх чоловіків чи дружин. Таке повернення необхідне також і тоді, коли у позашлюбному зв'язку вже є діти, або коли невінчаний партнер потребує опіки. Адже спочатку **людина відповідальна за свого чоловіка чи дружину**. Люди, які залишаються у позашлюбних зв'язках, зберігають право до душпастирської опіки зі сторони Церкви. Добра справа, коли вони долучаються до якогось формаційного руху у своїй парафії чи околиці. З іншої сторони, особи, що живуть у позашлюбних зв'язках повинні усвідомити, що у якийсь період

свого життя у дуже важливій справі не послухали Ісуса і тепер приймають на себе наслідки тієї помилки та гріха. Повинні також визнати, що прийняття Святого Причастя у їх теперішній ситуації було зі своєї суті суперечливим знаком, бо чинять незгідно з волею Ісуса.

Якщо особи, що живуть у позашлюбних зв'язках духовно дозріють до того, щоб не вдавати подружжя і не будуть сексуально співжити, то таке рішення видасть найбільші плоди тоді, коли буде прийняте не зі страху перед гріхом чи покаранням, але з любов'ю до Бога і прагненням святості. Однак, навіть тоді, коли він і вона вже сексуально не співживуть, то надалі не зберігають вірність подружній присязі і не підтримують свого чоловіка чи дружину, якому чи якій присягали любов аж до смерті. Не претендують перебувати у центрі уваги, не прагнуть виконувати літургичні функції та не подають своїх кандидатур до парафіяльних рад. Натомість нагадують священикам, що вони спочатку повинні організувати формаційні групи і різні форми підтримки для покинутих чоловіків і дружин, які залишилися вірними складеній подружній присязі і живуть у чистоті.

О. Марек Дзевецький

*Джерело: Загальнопольський тижневик для родин „Przewodnik Katolicki” № 4/2013
http://www.przewodnik-katolicki.pl/nr/rodzina/duszpasterstwo_malzenstw_w_kryzysie.html*

Вірна перелюбниця

Дякую за це свідчення! Я зраджувала свого чоловіка, руйнуючи у цей спосіб свою сім'ю. Однак, на вернула у серці і повернулася до Бога. На жаль, мій чоловік по-іншому склав собі життя, переконаний сучасним «світом», що має право до «свого щастя». Був зраджений і немає у цьому його провини, а тягар відповідальності несе сторона, яка зрадила.

Тепер я знаю, що для мене єдина правильна дорога – це бути вірною подружній присязі і нести наслідки своїх виборів. Для мене, жінки, що вірить у Живого Бога, немає іншої альтернативи. І хоча цілий «світ»

з усіх сторін каже мені, що я маю право на «щастя», на «любов», я вже знаю, що Любов дає мені тільки Бог.

Богу дяка за цю статтю! Всі, що вірять живою вірою, кричимо про нерозривність подружжя. Священники мають тут особливу роль, щоб чітко і прямо говорити про святість шлюбу!

Марія Тереза

*Джерело: ком. до статті о. Марка Дзевецького «Душпастирство подружжів у Кризі»
http://www.opoka.org.pl/php/komentarze/komentarze.php?msg_id=47260&action=show*

Прощення – єдиний шлях

Ісус Христос говорить ясно і однозначно: «якщо жінка покине свого чоловіка, а вийде за іншого – вчинить перелюб» (Мк 10, 12). Обидва перелюбники – невірна дружина (чоловік) і її коханець (його коханка) – чинять смертельний гріх і відчайдушно потребують навернення.

Христос прагне, щоб ми не тільки пробачали зраду, а також молилися за своїх кривдників, несвідомих смертельної небезпеки: «Отче, прости їм, бо не знають, що роблять» (Лк. 23,34). Тому пропонуємо зрадженим чоловікам і жінкам, вірним незважаючи на невірність, сповнену сили молитву, що допомагає здобути прощення і робить можливим спасенну дію Бога у хворих зв'язках.

Молитва за коханку/коханця мого чоловіка/моєї дружини

Господи Ісусе, приходжу до Тебе з великим болем і раною, завданою моєму серцю та нашій подружній єдності третьою особою, яка вторгалася у наш подружній союз. Допоможи мені з цілого серця пробачити моєму чоловікові та його коханці (моїй дружині та її коханцю) всі кривди, які зустрічають нас, мене і моїх дітей та родину коханки (коханця). Пошли до наших сердець Святого Духа. Прошу, Господи Ісусе, звільни коханку мого чоловіка (коханця моєї дружини) від почуттів до мого чоловіка (моєї дружини), що ведуть до смертельного гріха. Звільни також мого чоловіка (мою дружину) від закоханості у коханку (коханця) і знову наповни його (її) серце любов'ю до мене і нашої ро-

дини, яку ми створили. Зціли мого чоловіка і його коханку (мою дружину і її коханця) з цих хворих відносин. Зціли рани кожного з них, які мають від початку життя і зі свого дитинства. Звільни від всіх тягарів, які досвідчили у молодості та дорослому житті. Наверни серце коханки мого чоловіка (коханця моєї дружини) до Себе і допоможи їй (йому) наважитись залишити мого чоловіка (мою дружину) і розпочати життя в освячуючій благодаті. Влий у її (його) серце почуття безпечності і цінності, які виникають з будування відносин з Тобою. Наповни її (його) серце любов'ю, яке їй (йому) бракувало, та певністю, що Ти, Ісусе, її (його) безмежно любиш. Допоможи їй (йому) відкритися, щоб щиро будувати стосунки з Тобою, зміцнюючи її (його) віру. Дай їй (йому) дар внутрішнього миру та зміцни чесноту справедливості та поваги. Допоможи їй (йому) знайти своє місце у житті, яке Ти, Господи, для неї (нього) передбачив перед віками, аби вона могла (він міг) досягнути вічне спасіння.

Наповни серце мого чоловіка (моєї дружини) прагненням будувати подружню вірність, щоби зберігати подружній союз. Наверни серце мого чоловіка (моєї дружини), щоби міг (могла) жити у правді. Зміцни його (її) у виборі добра та реалізації подружньої і батьківської любові. Вчини, Господи, щоби Ти був у житті мого чоловіка (моєї дружини) на першому місці.

Дякую Тобі, Господи, що мене вислуховуєш і постійно турбуєшся про наше сакраментальне подружжя. Амінь.

Джерело: „Miłujcie się!” 4/2012 – http://www.milujciesie.org.pl/nr/ruch_wiernych_serc/przebaczenie_jedyna_droga.html

Промова св. Йоана Павла II до молоді, Гданськ, Вестерплатте (Гданськ), 12 червня 1987 р.

Кожен з вас, молоді приятелі, знаходить також в житті якесь своє Вестерплатте. Якийсь вимір завдань, які мусить підняти і виконати. Якусь важливу справу, за яку не можливо не боротися, якийсь обов'язок, повинність, від якої не можна ухилитися. Не можна дезертирувати. Врешті якийсь порядок правді цінностей, які треба зберегти і захистити, так як Вестерплатте, у собі і навколо себе. Так, захистити – для себе і для інших (...) Для християнина ситуація ніколи не є безнадійною. Християнин є людиною надії.

Розлучення чи примирення?

Умови прощення:

1. Усвідомлення факту, що є скривджений (скривджена) своїм ближнім (дружиною чи чоловіком) чи самим собою;

2. Прийняття рішення пробачити;

3. Молитва про благодать прощення;

Для прощення не потрібна жодна співучасть особи, яка мене скривдила. КРИВДНИК НЕ МАЄ ПРО ЦЕ АНІ ПРОСИТИ АБО ЯК-НЕБУДЬ ЦЬОГО ПРАГНУТИ!

Ефект прощення:

Душевний спокій
Душевний спокій
Душевний спокій
Душевний спокій
Душевний спокій
Душевний спокій
Душевний спокій

Що означає прощення?

**Пробачити комусь – це
не відчувати у серці образи.**

Це означає:

- не ізолююся від кривдника;
- можу простягнути йому руку;
- молюся за нього;
- бажаю йому добра;
- благословляю його;

Відповідальність за примирення:

«Коли, отже, приносиш на жертovníк дар твій і там згадаєш, що твій брат має щось на тебе, зостав там перед жертovníком твій дар; піди, помирись перше з твоїм братом і тоді прийдеш і принесеш дар твій» (Мт 5, 23-24).

Примирення

Обмін актів прощення – у найменших справах (дарування пробачення та прийняття пробачення від іншої сторони)

Процес, який вимагає терпливості обох сторін конфлікту та виконання 5 умов:

1. Спільний іспит сумління у рамках подружнього діалогу;
2. Взаємний вираз жалю за вчинені кривди;
3. Взаємне вираження готовності не завдавати ран у майбутньому;
4. Перепрошення за заподіяні кривди (5 способів перепрошення)
5. Спокутування

Положення щодо примирення під час перебігу судового розгляду розлучення і після нього:

1. Любов у ставленні;
2. Показ реальних фактів про подружжя і спільне проживання;
3. Власне каяття;
4. Готовість до пробачення і примирення;
5. Готовність до відбудовування подружніх стосунків;
6. Безперервне навернення до Бога;
7. Праця над власним характером і поведінкою і над ставленням до любові до чоловіка/ дружини та ближніх;
8. Сопричастя з Господом Богом . Стосунки живої віри. Довіра Богу та уповання на Нього. Господь Бог має бути нашою надією у кожній лихій чи добрій годині;
9. Власна праця; семінари 12 кроків, мандрівка кохання за

книгою Стівена Кендріха (Stephen Kendrick) та Алекса Кендріха (Alex Kendrick) «Май відвагу любити», читання Святого Письма і життя Божим Словом.

10. Постійна молитва до Господа Бога за чоловіка/дружину, себе, родину (також і померлих);
11. Вияв любові до своєї другої половини та ближніх.

Надія є!

«Так говорить Господь: «Проклят той, хто уповає на людину і покладає на тіло свою силу, чиє серце відступає від Господа. Він, мов та билина у степу без листя, не спроможна бачити добра, коли воно надходить, і живе на сухих місцях у пустині, на землі солоній та безлюдній. **Щасливий чоловік, який на Господа уповає і чия надія в Господі.** Він, немов дерево, посаджене над водою, що до потоку простягає своє коріння; як прийде **спека**, воно **не боїться**, і **листя його зеленіє; під час посухи йому байдуже, воно не перестає родити**». (Єр 17, 58)

Джерело: Grzegorz Fedorczyk „Rozwód czy pojednanie?” – уривок презентації.

Блудний чоловік (лк 15, 13)

Безпосереднім натхненням написати наступні роздуми став зміст притчі про блудного сина. Цей відомий текст, написаний св. Євангелістом Лукою, є постійним заохоченням, щоб задуматися над своїм життям та внутрішнім станом. Безсумнівно, батьки та вихователі знаходять у притчі багато вказівок. Однак виявляється, що також і подружжя можуть віднайти у цій історії зміст, що допоможе вирішити чимало проблем їхнього стану. Давайте спочатку зупинимося на короткому уривку:

Кілька днів потім, молодший, зібравши все, подавсь у край далекий і там розтратив свій маєток, живши розпусно (Лк 15, 13)

З цього тексту і наступних тверджень ми дізнаємося, що цей молодший син, після деякого часу перебування поза домом, потрапив у становище великого морального занепаду, який його отець після повернення однозначно назвав: «був мертвий, пропав» (Лк 15, 32). Сьогодні можемо сказати, що він жив у стані смертного гріха, позбавлений можливості спасіння. У дуже схожій ситуації знаходиться кожен чоловік чи дружина після зради, відходу з іншою особою, звертаючись на бік гріха, залежностей чи інших цінностей, ніж записані в Євангелії. Цей відхід не обов'язково має бути фізичним покиненням дому. Може бути виходом зі світу цінностей і життя без Ісуса, входженням у темряву гріха. (...)

Живуч в стані духовного і фізичного занепаду, загублений син спонукає себе до глибоких роздумів:

Встану та й піду до батька мого і скажу йому: Отче, я прогрішився проти неба й проти тебе! (Лк 15, 18)

Це був момент цілковитого внутрішнього преображення, з якого почалася дорога фізичного повернення. Важливою умовою для прийняття такого рішення у свідомості юнака була впевненість, що його отець все ще на нього чекає! Син тільки тому і міг подумати, що вирушить у дорогу назад, бо знав, що там далеко є родинний дім, місце, до якого може повернутися, у якому чекає на нього особа. Можливо, батько якимось чином підтвердив готовність прийняти сина під дахом рідного дому. Цілком вірогідно, що послав слуг з гарантіями, що сумує і чекає. Існує також велика ймовірність того, що під час прощання батько сказав сину, що вирушав, дуже важливу річ:

«Пам'ятай, що завжди можеш повернутися, ми будемо очікувати на тебе, будемо тебе любити і сумувати за тобою, незважаючи на те, що зробиш, будемо молитися за тебе». Ймовірно, ця свідомість і згадка про сказані слова допомогли легше прийняти рішення про повернення. Не можна ігнорувати можливість, що отець чимало часу присвятив молитві, прохаючи Доброго Бога вплинути на сина, про його навернення, щоб він вийшов з морального занепаду і повернувся.

Схожа ситуація може видатися у шлюбі. Чоловік чи дружина, якого чи яку покинула кохана людина (пішла фізично чи духовно, наприклад через гріх чи залежність), повинні постійно молитися про повернення, а також запевнити ту загублену особу, що вона завжди може повернутися, що є коханою і очікуваною. Це запевнення, при можливості, повинно бути сказане словами, а також через створення в домі атмосфери очікування, а не відкинення. Окрім того, необхідним є запевнення про вибачення, готовність надати допомогу в зціленні. Тоді, якщо у свідомості людини, яка пішла, з'явиться делікатне прагнення зміни ситуації, підняття, «зібратися і піти», воно буде підтриманим думкою, що є особи, які чекають, що існує місце, до якого можна повернутися.

Як часто інтерпретуємо цю притчу відносно дитини, особи, що покидає спільноту, зраджує якісь цінності, а рідко бачимо в ній заохочення до прийняття відповідної позиції щодо загубленого чоловіка чи жінки. Блудний син може бути образом чоловіка, що йде, живе з іншою жінкою, витрачає гроші і також важко зібраний духовний маєток, що стає руїною внутрішнього багатства дружини, дітей і цілої родини. Чоловіка, що нищить собі і ближнім репутацію у середовищі, стаючи причиною згіршення.

У той час як отець з притчі може бути зразковою дружиною, дуже зраненою, але тою, що очікує, безумовно прощає, не докоряє, молиться і запевняє про готовність прийняти чоловіка під дах. Загублений чоловік часто допускає до себе несміливу думку про повернення, але не знаходить мотивації, слухаючи закиди, вбачаючи замкнуті перед ним двері, а, можливо, і зайняте кимось іншим його місце. На жаль, нарікання на чоловіка, відкидання його, спрямування на нього злості – це поведінка старшого сина з притчі. Насправді, адресатом докорів є сам Бог, який прощає найбільшому грішникові, якщо той визнає свою провину і виражає бажання повернутися на дорогу заповідей.

Таким чином, Небесний Отець закликає ображених чоловіків чи дружин до прийняття з відкритими обіймами кривдника, що повертається, до відновлення його гідності, до надягання обручки на палець, до виставлення весільних фотографій.

Заохочує розпочати все заново, радіти поверненню, влаштувати свято. Воно може мати форму поновного весільного святкування із запрошеними гостями, щоби радість з навернення мала публічний вигляд. Не лише як демонстрація назовні внутрішньої радості, але і форма спокутування після публічного згіршення. Це також заохочення для середовища до подібної поведінки, до прощення, очікування, ставлення до зрадника як до коханої і цінної особи. Також є виразом радості з приводу поновного народження вже не тільки для дому, родини, подружжя, а перш за все для Неба:

Був мертвий, і ожив, пропав був, і знайшовся. (Лк 15, 24)

Не може бути більшого приводу для радості і святкування, ніж повернення людини до життя з Ісусом, до життя таїнствами і «воскресіння» подружжя.

Вся притча, а особливо поведінка Отця, є заохоченням для ображеного чоловіка чи жінки до прощення, очікування, витривалості, запевнення любові, створення у домі атмосфери очікування. Заохоченням інформувати загублену особу про очікування, любов, прощення, сум. Можна тут також віднайти взірць позиції, яку треба зайняти після повернення: не чинити закидів, не очікувати компенсації, забути про образи і багато радіти.

Така поведінка нелегка. У випадку зради і відходу її майже неможливо досягнути. Однак, обвінчане подружжя завжди має у безпосередній близькості Ісуса, який готовий допомагати, додавати надію, вказувати можливість виходу навіть з найбільш безнадійної ситуації. Після відходу чоловіка чи дружини Ісус залишається і можна Його просити про повернення, навернення, опам'ятання, а також здатність повного вибачення, про допомогу забути образи, наново полюбити. З Ісусом це можливо. Тоді буде він виразно присутній у черговій Кані Галілейській разом зі Своєю Матір'ю і учнями, якими у такій ситуації стають самі одружені чоловік і дружина.

Мечислав Гузевич *«Подружжя – велика таємниця»*

Молитва за чоловіка

Боже Отче, дякую Тобі за (ім'я), за те, що ти полюбив його ще перед заснуванням світу і забажав, щоб він існував (Еф 1, 4-5). Отче, він є Твоїм дитям, Твоїм улюбленим сином, якого сатана поранив і намагається віддалити від Тебе. Але Ти, Отче Небесний, не хочеш, щоби загинуло одне з цих малих (Мт 18, 14). Ти хочеш відвести його від гріха і гордині (Іов 33, 17). Ти хочеш допровадити його до навернення (2 Пт 3, 9). Отче, ти єси добрий, прославляю Тебе (Рим 2, 4). Ти милосердися над ним, бо він є наляканий і покинутий (Мт 9, 36). Хоча назвали його покинутим, про якого ніхто не турбується, та Ти вчиниш так, що загояться його рани, і загоїш його сліди від ударів (Єр 30, 17). Боже, Ти єси Той, хто зцілює тих, хто має розбите серце і перев'язуєш їх рани (Пс 147, 3). Ти зцілиш його і обдаруєш тривалим миром і безпекою (Єр 33, 6). І Ти будеш дуже радіти, як повернеться до Тебе (Мт 18, 13).

Ісусе, Ти був посланий, щоб його спасти і у Тобі може віднайти він зцілення своїх ран. Може досвідчити зцілення у Твоїх ранах, які Ти отримав під час муки і смерті. Ти все, що є важке і болюче у ньому, кожне прокляття, яке є над ним, Ти заніс на хрест і там за все заплатив (Мт 8, 17; Іс 53, 5). Тільки Ти є його Спасителем (Пс 3, 9; Пс 68, 20; Од 7, 10; Іс 12, 2). Ти єси його близьким родичем, який має право і обов'язок викупити його з в'язниці за борги, з кожної неволі і терпіння, у якому опинився. (Рут 2, 20).

Духу Святий, проникни у його серце і відкрий на дію благодаті. Він тепер у недолі, не здатний побачити Твою любов (Пл Єр 5, 17; Лк 24, 16).

Відкрий очі його серця, щоби пізнав ту прекрасну гідність, яку має у Тобі (Еф 1, 18), щоби розпочав жити без страху, повнотою життя, яку йому приготував у щоденній близькості з Тобою. (Йн 10, 10). Тому, хто може зробити куди більше за те, чого ми просимо, або що ми розуміємо за діючою в нас силою, – Йому слава в Церкві та у Христі Ісусі по всі роди на віки вічні. Амінь. (Еф 3, 20).

Молитва за дружину

Боже Отче, дякую Тобі за (ім'я), за те, що ти її полюбив його ще перед заснуванням світу і забажав, щоби вона існувала (Еф 1, 4-5). Отче, вона є Твоїм дитям, Твоюю улюбленою дочкою, яку сатана поранив і намагається віддалити від Тебе. Але Ти, Отче Небесний, не хочеш, щоби загинуло одне з цих малих (Мт 18, 14). Ти хочеш відвести її від гріха і гордині (Іов 33, 17). Ти хочеш допровадити її до навернення (2 Пт 3, 9). Отче, ти єси добрий, прославляю Тебе (Рим 2, 4). Ти милосердися над нею, бо вона є налякана і покинута (Мт 9, 36). Хоча назвали її покинутою, про яку ніхто не турбується, та Ти вчиниш так, що загояться її рани і загоїш її сліди від ударів (Єр 30, 17). Боже, Ти єси Той, хто зцілює тих, хто має розбите серце і перев'язуєш їх рани (Пс 147, 3). Ти зцілиш її і обдаруєш тривалим миром і безпекою (Єр 33, 6). І Ти будеш дуже радіти, як повернеться до Тебе (Мт 18, 13).

Ісусе, Ти був посланий, щоб її спасти і у Тобі може віднайти вона зцілення своїх ран.

Може досвідчити зцілення у Твоїх ранах, які Ти отримав під час муки і смерті. Ти все, що є важке і болюче в ній, кожне прокляття, яке є над нею, заніс на хрест і там за все заплатив (Мт 8, 17; Іс 53, 5). Тільки Ти є її Спасителем (Пс 3, 9; Пс 68, 20; Од 7, 10; Іс 12, 2). Ти єси її тим близьким родичем, який має право і обов'язок викупити її з в'язниці за борги, з кожної неволі і терпіння у якому опинилася. (Рут 2, 20).

Духу Святий, проникни у її серце і відкрий на дію благодаті. Вона тепер у недолі, не здатна побачити Твою любов (Пл Єр 5, 17; Лк 24, 16).

Відкрий очі її серця, щоби пізнала ту прекрасну гідність, яку має у Тобі (Еф 1, 18), щоби розпочала жити без страху, повнотою життя, яку їй приготував у щоденній близькості з Тобою (Йн 10, 10). Тому, хто може зробити куди більше за те, чого ми просимо, або що ми розуміємо за діючою в нас силою, – Йому слава в Церкві та у Христі Ісусі по всі роди на віки вічні. Амінь. (Еф 3, 20).

Свдоцтво Христофора:

«Поклади меч, Петро!»

Перебуваю у шлюбi протягом 15 рокiв. Маю дочку п'ятикласницю. Дружина у 2012 році переїхала до свого помешкання i дочку забрала з собою. Подала заяву на розлучення з моєї провини i найняла найкращого у місті адвоката, який на цьому спеціалізується. У нашому подружжі не було зрад, залежностей, великих авантур. Поганий період розпочався зі зміни мною та дружиною місця роботи i проблем зі здоров'ям. Було щораз гірше: все менше коштів, все більше нездійснених бажань про відпустки, зростали відмінності у поглядах щодо виховання доньки, пригадували один одному, хто що придбав, та інше, але нічого драматичного. На жаль, не практикували спільну молитву, дуже рідко ходили разом до храму, а мій інтерес до віри почав щораз більше заважати дружині. Належу до кола Святого Розарія, а від 3 років до Спільноти Подружжів у Кризі Сихар. В обличчі перманентної кризи i неможливості порозумітися, а також відсутності звичайної, спокійної розмови з дружиною, пропонував, щоб ми скористувалися допомогою інших i здійснили будь-яку подружню або родинну терапію. На жаль, дружина не погодилася. Розпочала відкрито, а навіть при дитині, погорджувати мною. Для неї все було вже за пізно i не було шансу на спільне життя. З донькою маю все слабший контакт. Підкопування авторитету i дискредитація чоловіка принесла плід у тому, що став платником аліментів, якого не допускають до дому. Не буду розписувати про пережитий біль, почуття пустоти, втрату дружини, поступову мимовільну втрату зв'язків з донькою i загальну безнадію.

Отримав позов про розлучення, i знаючи, що дружина має прекрасного юриста, не розумів, чи наймати адвоката, який зрештою мені був не по кишені. Тому питав Господа Ісуса, що

маю робити? Відкрив Біблію і пальцем тикнув на уривок з Євангелії Святого Матвія: «Вклади твій меч назад до піхви: бо всі, що за меч беруться, від меча загинуть» (Мт 26, 52). Щось у середині мене підказувало, щоби я довірився Слову, яке вказувало, аби пішов до суду тільки з Господом Ісусом – найкращим адвокатом. Однак почав раціонально мислити і в страху перед адвокатом дружини розтлумачив собі, що Петром є моя дружина, яка витягує на мене свій меч закону з лезом свого адвоката і сама від нього загине. Завдяки підтримці батьків, до суду пішов з моєю представницею. У залі суду послідовно відмовляв згоди на розлучення, однак покvapливо і досить швидко запропонував дружині сепарацію.

Тоді був переконаний, що це було найкращим розв'язанням, що нам потрібний час заспокоїти нерви, щоб дружина опам'яталася. Однак вона хотіла лише розлучення, залучила адвоката і була впевнена, що досягне свого, а мій «опір» сприймала ніби я роблю це їй на зло. На третє засідання пішов у п'ятницю на Святу Месу, підтримуваний молитвою членів Сихару, моєї групи Святого Розарію, приятелів і друзів.

Моя представниця, досвідчений юрист, будучи впевненою, що дружина напевно до мене не повернеться, розпочала битву про розлучення без визнання провини як найкращого розв'язання. Цього хотіла також дружина зі своїм «спеціалістом по розлученнях» і також ясно вказував на такий результат суддя. Змовилися, чи що? Тільки я цього не хотів. Перед обличчям цього фронту «розлучення без проблем» погодився. Хоча мені не клали розпалене залізо, однак атмосфера була підступною і тиск не описати.

Довго опирався. Мав навіть якусь неймовірну допомогу, бо погляд і посмішка однієї з присяжних виразно мене підтримували, коли говорив НІ РОЗЛУЧЕННЮ. Суддя наполягала, даючи зрозуміти, що сепарація немає сенсу. Не хотіла призначити но-

вого термiну засiдання, щоб мав час подумати. Дозволила лише коротку перерву, а тодi дружина з ненавистю в очах викрикнула менi, «що я до тебе нiколи не повернуся». Бiльше не дивився на присяжну. Тепер розумiю, що тодi насправдi погодився зi страху, якщо й буду стояти на своєму, то незалежно вiд того, яка є правда, суддя й так оголосить розлучення тiльки з моєї провини i прийдесть менi оплати всi витрати, а навiть алiменти. Пiсля 15 хвилин суд оголосив вирок i всi менi аплодували, а я, повертаючись до дому, переконував себе, що може це i найкращий вихiд i я даремно турбуюся про ймовiрнiсть повернення дружини, що нiчого страшного не вiдбулося, що якось там буде, що проблема була розв'язана i маю нарештi святий спокiй, а докори сумлiння врештi-решт стихнуть. Не стихнули. Помiтив, що є сам, тобто вже не здатний звернутися до Господа Iсуса, якого вiдрiкся i покловився Вааловим мамонам. Незважаючи на всю мою побожнiсть, у критичний момент дав себе звести. Петро боявся, що його схоплять, а може навiть i вб'ють i тричi запевнив «Не знаю Його» (Мт 26, 69-75). Я ж не погоджувався на розлучення, захищав подружжя i святiсть Таїнства, аж поки не став перед погрозою, що прийдесть менi за це заплатити з власної кишенi. У хрестi тiєї години прийшов iспит моєї вiри i не знайшлося навiть гiрчичної зернини. Пiзнавши у цей спiсiб власну слабкiсть, не смiв нiкого вже осуджувати. Заплакав, то була жахлива i довга нiч, а зранку наступного дня був вже на сповiдi, перепрошуючи Господа Iсуса за зламання подружньої присяги. Тобто за мою згоду на розлучення. Хоча по-людському мав спокiй, бо справа була вирiшена, а вирок оголошений, то вже пiд час сповiдi забажав вiдкликати свою згоду на розлучення. Щоби здiйснити апеляцiю (вiдкликати свою згоду на розлучення), попросив суд про письмове обгрунтування вироку, на що мав 7 днiв. У пiдтвердженнi iстотним аргументом суддi про оголошення вироку розлучення був саме мiй позов про сепарацiю.

Мій адвокат, дізнавшись, що я самостійно здійснив позов до суду про письмове обґрунтування вироку, що є необхідною умовою апеляції, ствердила, що у цій ситуації вона не бачить можливості подальшої співпраці зі мною і попросила, аби відмовся і відкликав її повноваження. Ніхто не давав мені шансу на ефективність такої апеляції, бо вже погодився на розлучення. Я знав, що від мене вже ніщо не залежить і віддав справу Господу Ісусу. Апеляційний суд якимось дивом погодився зі мною, жодного розлучення немає, а справа була повернута до окружного суду. Тепер очікую на її відновлення.

Дружина підтверджує одностайне Ні. Повідомила мені, що «знайде собі когось іншого», а я цілеспрямовано роблю її на шкоду і перешкоджаю. Немає місця на розмову. З донькою якимось намагаюся встановлювати стосунки. Це нелегко, бо кожна зустріч, а навіть телефонна розмова, подібна до замінованого поля. Належу до Спільноти Сихар і беру участь у програмі «Нарешті жити – 12 кроків до повноти життя». Без Сихару, без глибокого розуміння, чим є Таїнство Шлюбу та без живого свідчення інших людей, що у Господа Бога все можливо – не була б можлива моя апеляція. Намагаюся якомога частіше брати участь у Святій Месі і приймати Святе Причастя, а у п'ятниці ходжу на Розарій. Надалі не маю постійної праці. Моя хвороба поволі стабілізується. Наполегливо отримую знання і досвід у новій спеціальності, яка вимагає чимало навчання і практики, але дає мені шанс на самостійність. Мушу сам створити собі таку працю, щоб еластично допасувати її до загострення хвороби і кількатижневих курсів реабілітації. Перекоаний, що моя дружина вважає, що я не знайду собі праці і буду для неї тільки тягарем. Саме це переконало її піти. Важко погодитися, що в серці своєї половинки – грошова призма (можливості заробітку) виявилася вирішальною. Колись під час розважання Розарію прийшла до мене думка: «ПОЛЮБИ ЇЇ ТАК, ЯК Я ЛЮБЛЮ ТЕБЕ». Тому тепер час вчитися любити дружину, яка мене кривдить і стала моїм ворогом. Як важко люби-

ти особу, яка постійно демонструє ворожість до мене, відвертається та ігнорує жести примирення. Найгірше – це позбавлення мене реального впливу на виховання дитини і зростаюча прірва непорозуміння, перекручення мотивів. Постійно відштовхую від себе сумніви, що можу дружині вибачити. Розумію, що без Господа Ісуса це неможливо і знаю, що і я від Нього відмовлявся і відходив. ІСУСЕ, ДОВІРЯЮ ТОБІ.

Христофор.

Джерело: „Forum Pomocy”. <http://www.kryzys.org/viewtopic.php?t=11221>

Свідोцтво Божени:

«Як любити позашлюбну дитину?»

Багато знайомих і моя родина не підтримували мого рішення. Майже всі стверджували, що у прийнятті рішення про розлучення з невінчаним чоловіком треба перш за все дивитися на добро дитини, щоб її не скривдити. Я сама ще раніше мала чимало сумнівів, навіть тоді, коли була вже на дорозі навернення. Колись була далеко від Бога, жила тільки своїм життям і покладалася лише на свої сили. Але коли сказала Богу: «так, врятуй мене, допоможи мені», то довірилася, віддала Йому все своє життя. Доручила Ісусу також і моїх дітей. Відчувала у серці, що, якби надалі була пов'язана з невінчаним чоловіком та не відкрила шляху повернення до вінчаного (сакраментального) чоловіка, то скривдила б дитину. Знаючи, що для Бога немає нічого неможливого, була впевнена, що Він так буде турбуватися про мою дитину і направляти її життя, що моє розлучення не буде травмою для неї.

Першу справу, яку зробив Бог, було наповнення любов'ю до мого сина сердець моїх тестя і тещі сакраментального чоловіка, хоча для них це була чужа дитина. Оселилася разом з дітьми у них. Вони опікуються Себастьяном так само, як моєю першою дитиною з сакраментального шлюбу – їх власним онуком. Коли

я на роботі, ведуть його до дитячого садочка, граються з ним. Дитина щаслива у тому домі, відчуває себе у безпеці, називає їх «бабуся» і «дідусь». Синочок зник, що його батьки живуть окремо, а з рідним батьком бачиться кожні вихідні. Можна також побачити наступну справу Бога в тому, що невінчаний чоловік погодився з цією ситуацією. Коли приводжу до нього нашого сина Себастьяна, то завжди хвилинку розмовляємо з ним і у приємній атмосфері можемо разом посміятися з чогось. Колись, приймаючи рішення розійтись, навіть не снилося про такі теплі стосунки під час перебігу нашої справи про розлучення. Бачу у його поведінці дію Бога, який дає мир у його серці, про який сильно просила і прошу надалі. Говорила: « Боже, Ти знаєш, що по-людськи не вдасться цього зробити, що він відчує себе скривдженим і відкинутим, що не зрозуміє тепер цього, що даємо поганий приклад дітям, що, сходзячись, вчинили гріх і, живучи у гріхові перелюбу, закриваємо собі шлях до спасіння і відкриваємо двері злу». Бог вислухав мої прохання.

Спостерігаю за поведінкою мого сина і питаю виховательок у дитячому садку, як він поводить себе. Виховательки відповідають, що він інтелігентний, веселий і вони не мають з ним клопотів. Це підтверджує, що моє розставання з його батьком не вплинуло на нього погано. Черговим важливим аргументом є його малюнки. Знаю, і це підтвердить будь-який психолог, що 5-річна дитина, коли не в змозі виразити свої почуття словами, то переносить їх на свої малюнки. Себастьян приносить із садка праці, наповнені цілою гаммою кольорів, з квітами, сонцем, усміхненими людьми. По-іншому виглядала ситуація з моїм старшим сином з церковного шлюбу. Коли мій сакраментальний чоловік пішов від нас, наш син мав стільки ж років, що і другий. Повинна була ходити з ним до психолога, бо мав проблеми зі своєю поведінкою, був дуже нервовим і роздратованим, а його малюнки були зроблені одним кольором, найчастіше сірим.

*** СВІДОЦТВО * СВІДОЦТВО * СВІДОЦТВО ***

Намагаюся довіряти Богу до кінця і вірю, що на кожному етапі життя добрий Бог буде дбати про нього. Я зі свого боку жертвую за своїх дітей, чоловіка у церковному шлюбі і іншого невинчаного молитви, Святі Меси, Святе Причастя.

Божена.

Джерело: А. Szczepaniak „*Sychar. Jak kochać nieślubne dzieci? Powroty z niesakramentalnych związków. Świadectwa*” Wydawnictwo Fides, Kraków 2015

Подружжя присяга – це зобов'язання любити чоловіка або дружину і дітей неділимою любов'ю, тобто тією, що виключає всі інші зв'язки, які можуть цю любов послаблювати. Укладаючи шлюб, чоловік і дружина присягають, що один для одного стають найважливішою особою на землі і такою залишаються аж до смерті.

О. Марек (Марк) Дзевецький.

Свідоктво Ані і Андрія:

«Любов, розлука і любов заново»

„Двічі в одну річку не ввійдеш”, „Слухай голосу свого серця” – такі поради чула 8 років тому, коли після 4 років розлуки розмірковувала над можливістю повернення до чоловіка. У тому моменті взагалі не хотіла чути про Бога, віру, Таїнства. Рахувалися тільки мої емоції і плани, яких не хотіла змінювати. Мій другий зв'язок був нещасливий, тому вирішила розстатися. Мій чоловік також, незалежно від цього, розстався зі своєю партнеркою. Ми почали зустрічатися, розмовляти; розуміла, що він знову хоче бути зі мною. Я ж не знала, чого сама хочу. Кілька зустрічей закінчилися швидко, бо мій партнер сказав, що я є коханням всього його життя і що він не може жити без мене і нашої доньки. Наступного місяця була вже з ним і вдруге завагітніла. Тепер мені здавалося, що все склалося. Фактично у наших стосунках настало покращення, взяли цивільний шлюб, а через два роки з'явилася третя дитина.

Пішла від чоловіка через 3 роки шлюбу, бо була переконана, що знайшла «справжню» любов і мій шлюб – це звичайна помилка. Була настільки засліпленою власними емоціями, що не думала раціонально. Цікавило мене тільки те, як найчастіше бути з моїм «коханим». Коли виявилось, що я вагітна у результаті зради, була щасливою. Дитина була для мене «знаком», що мій вибір був правильний.

Коли моя найстарша донька прийняла Перше Святе Причасття, я почала регулярно молитися і брати участь з дітьми у недільній Євхаристії. Відчувала, як кололо у серці, коли бачила, як моя дитина разом з іншими приймає Господа Ісуса, а я не можу. Не мала бунту, скоріше смуток і згоду нести наслідки своїх виборів. Бог мене кликав, посилав людей і ситуації, які щораз наближали мене до Церкви. За тиждень до рішення розійтися з своїм партнером знайшла листи святої пам'яті моєї бабусі, які писав їй наречений, коли дізнався, що вийшла заміж за іншого. Бабуся дописала тремтячою рукою наприкінці листа: «Боже, якби я жила хоча б ще раз!». Ця фраза подіяла на мене як холодний душ. Подумала, що не хочу, як моя бабуся, шкодувати за свої вибори. Коли дізналася про черговий «похід на ліво» мого партнера, знала, що не хочу так жити далі. Не хочу, щоб мої діти бачили, як плаче їхня мати, а батько топить свій смуток у алкоголі. На мій подив, мене дуже підтримали батьки і допомогли виїхати. З однієї сторони, відчувала полегшення, а з іншої, була пригнічена тим, що мої плани і мрії не реалізувалися, що стала самотньою матір'ю з трьома дітьми. Допомоги почала шукати у Церкві. Приступила до Таїнства Сповіді, потім до Святого Причасття. Випадково на Святій Месі почула запрошення на катехези і згодом опинилася у Неокатехуменальній Спільноті. Слухаючи Радіо Варшава дізналася про семінари для християн «Нарешті жити – 12 кроків до повноти життя» і розпочала їх. Через декілька місяців почала зустрічатися з чоловіком. Мала з ким розмовляти, він для мене був емоційною і щоденною підтримкою. Ці стосунки призвели мене

до конфлікту з моїм Таїнством Шлюбу. Хотіла перебувати у зв'язку, ділити своє життя з чоловіком, а водночас не уявляла собі, як відмовитися від Святого Причастя. Здавалося мені, що єдиним виходом було розпочати діяльність, направлену на визнання недійсності укладеного Таїнства Шлюбу. Була переконана, що повернення до мого чоловіка було неможливим, тому що він перебував у багаторічному зв'язку, в якому нещодавно народилася бажана йому дитина. Знайомі пригадували мені також, що чоловік невдовзі планує другу дитину. З іншої сторони, я мала трьох дітей та історію, яку важко вибачити. За допомогою церковного адвоката написала позов і планувала його подати. Одночасно потрапила на сайт Сихар і пізнала зміст, який спочатку викликав мій спротив. Згодом і чимало сумнівів. Мій новий зв'язок був для мене щораз важчий, не мала вже тієї радості з Євхаристії, щораз важче було приступати до Таїнства Сповіді. У моїй внутрішній боротьбі допомогла мені Марія.

Коли почала думати про визнання недійсності шлюбу, знайомі взяли мене на Ясну Ґуру (Ченстохова). Була там вперше в житті. І саме там перед образом Матері Божої почула, як моє серце говорить слова прохання: «Маріє, врятуй мій сакраментальний шлюб». Після повернення хотіла про це все швидко забути, це не підходило до моїх планів, і вирішила піти у сторону визнання недійсності шлюбу. Коли позов лежав вже готовий до підпису, почала відтягувати дії, бажаючи бути внутрішньо впевненою, що мій шлюб є недійсний. Це для мене були дуже важкі моменти, я молилася, читала різні матеріали і мала щораз більшу впевненість, що для Бога я дружина Андрія. Поїхала на Марійні реколекції у Лоретто біля Вишкова і там вже цілковито віддалася Марії, і відчула, що маю чоловіка. З одного боку, відчувала, що нібито стрибнула у прірву, бо, визнаючи дійсним своє подружжя, прирікала себе на життя у самотності до кінця своїх днів. З другого боку, відчула всеохоплюючий спокій і радість. Надягла обручку.

З чоловіком зустрілася випадково у парку, коли була на про-

гулянці з дитиною. Перепросила його за рани, які йому завдала. Ця перша зустріч була короткою. Почала частіше його бачити, і за кожним разом була щасливою, що можу його побачити, і що маю свою «таємницю» – те, що він є моїм чоловіком. Знала, що він зацікавлений в тому, що зі мною діється. Вирішила про все йому розповісти. Домовилися про довгу розмову, в якій сказала йому про своє навернення і мої погляди на тему нашого шлюбу. Дізналася, що він не щасливий, але справу нашого шлюбу вважає закритою і відчуває себе звільненим від мене та від подружньої присяги. Почали частіше контактувати між собою. Відчувала, що наші стосунки стають глибшими, а наша любов має шанс відродитися. Після декількох тижнів він вирішив розстатися з партнеркою і жити зі мною. Для мене найбільш несподіваною була реакція моїх дітей, які дуже природно прийняли Андрія, як когось, хто належить до нашої родини, але довгий час був відсутній. Від початку намагалася розмовляти з дітьми і говорити їм правду. Знали Андрія з моїх розповідей і фотографій. До того ж, діти дуже люблять сина Андрія, який буває в нас майже щотижня.

Анна.

Недовго після термінованого і несподіваного розстання з моєю дружиною зійшовся з іншою жінкою, яку знав ще з шкільних років. Поринав щораз глибше у цей зв'язок, у якому не почувався добре – але не був здатний це назвати і виразити. Насилу переконував себе самого, що є щасливим. Напруга наростала, але всі навколо мене говорили, що це нормально, адже ідеальних пар не існує. Я, однак, пам'ятав, що з моєю дружиною все було зовсім інакше, що ми були щасливі! Ці згадки хотів викинути з пам'яті, прагнув забути про дружину. Доходила до мене інформація про її життя, що вона має троє дітей і що уклала цивільний шлюб. Усвідомив, в неї життя склалося добре, тому і я теж повинен це зробити. Після кількох років зв'язку з іншою жінкою в нас народилася дитина. Ми були надзвичайно щасливі.

Але це щастя не тривало довго. Моя партнерка погано виносила материнство, тому ми почали один від одного віддалятися. Мати мого сина почала вживати алкоголь. Я не міг впоратися з цим. Почав шкодувати, що взагалі пов'язав з цим життя. Тоді випадково зустрів свою дружину. Під час розмови вона попросила у мене вибачення. Я не приховував образи після тринадцяти років нашої розлуки. Тоді ще не замислювався про повернення до свого сакраментального подружжя. Однак, щораз більше думав про дружину, а в моїй голові почали оживати згадки нашого життя. Через місяць зустрілися знову. Розмовляли трохи довше, а вона сказала, що хотіла би, аби ми знову були подружжям. Заперечив. Ствердив, що занадто багато минуло часу і чимало відбулося речей. До того ж вона має трьох дітей від іншого зв'язку і я також мав дитину від іншої жінки! Однак, вже під час зустрічі почало у мені тліти почуття, яке, як я думав, повністю згасло. За допомогою дружини потрапив до Спільноти Сихар і почав поглиблювати Христове вчення на тему подружжя. Вважав себе віруючою особою, але, так насправді, як бачу тепер, тільки достосовував віру до своєї поведінки. Поступово почав помічати знаки, які дає мені Бог, і зрозумів, що є лише одна дорога, якою я можу піти. Рішення не було легким, адже воно було пов'язане з необхідністю розлуки з сином і можливістю бачити його тільки під час відвідин. Також розумів, що моя партнерка буде відчувати себе скривдженою. Повинен був віднайти себе у цій новій дійсності. Щоправда, мої стосунки з дружиною були дуже добрими і я відчував себе так, ніби не було між нами цієї довгої розлуки. Проте, боявся реакції її дітей. Мої побоювання не підтвердилися, все почало налагоджуватися. Моя дружина дуже швидко завагітніла і у травні 2015 р. народилося наша перша спільна дитина. Сподіваюсь, що з Божою допомогою наш зв'язок протриває до кінця наших днів.

Андрій.

Джерело: „Форум Допомогу” <http://www.kryzys.org/viewtopic.php?t=11568>

Навіщо я живу?

Здається, що питанням просте, однак, відповідь на таку важливу проблему завдає людям чималих клопотів. Для багатьох матеріальний добробут на землі – це єдиний сенс життя. Серед інших можна почути таку відповідь: «живу, щоб працювати, працюю, щоб заробити гроші, гроші потрібні, щоб жити...». Навіщо ж тоді жити? І коло замикається! Можна почути також відповідь нахшталт: живу для родини, для досягнення успіхів, отримання знань, для розваг», однак, така відповідь не є повною ні для кого. Врешті-решт, вона вимагає наступного питання про справжній сенс життя, бо кожна мисляча людина розуміє, що можна втратити родину, гроші, досягнення, і навіть коли це все має, приходить момент, коли треба покинути цю землю (померти), залишаючи всіх і все.

Уся людська біда полягає в тому, що сучасна людина не ставить собі найголовнішого питання про сенс того всього, що вона робить і про мету власного життя. Земні справи так сильно поглинають її час і енергію, що вона вже не має сил, аби замислитися над цією проблемою. Залишає це філософам і тим, які, на її думку, не мають куди поспішати і не прагнуть матеріального добробуту. Така позиція помилкова і вона не принесе жодної користі, навіть тоді, коли людина здобуде весь світ. Ісус Христос цілком ясно сказав: **«Яка користь людині, як світ цілий здобуде, а занепасть власну душу? Що може людина дати взамін за свою душу?»** (Мт 16, 26). Та на жаль, гонитва за цим «життям» найбільше нищить людину, тому що вона не дбає про справжнє життя, про спасіння власної душі.

Бог є милосердний і хоче кожному допомагати, хоче рятувати людину, щоб вона була по-справжньому щасливою, і чинить це багатьма способами. І немає такого людського серця, до якого би не постукав Бог. Та людина може відмовити Богові, знехтувати Ним і послухатися більше спокусливих шепотів сатани. Оскільки Бог створив людину з любові і для любові, Він не може нічого

вчинити без згоди свого творіння. Бог є делікатний і повний співчуття також і для тих, які Його не приймають і вибирають інший життєвий шлях – життя, у якому немає життя.

Яким же великим порятунком для багатьох є страждання, яке вже не вимагає таких зусиль. Тоді така людина має більше часу, щоб обдумати по-новому деякі речі і замислитися над справжнім сенсом свого життя. Тільки тоді відкриваються її очі і починає вона мислити, бо до того за неї «мислив» телевізор, «мислила» газета, «мислили» знайомі та інші люди, які нерідко, даючи поганий приклад, спонукали до беззмістовної гонитви за нічим. Попередній стиль життя, до якого звикла людина, тепер втрачає вимірний сенс, тому що вона бачить, яким крихким є її життя і як небагато від неї залежить. Тепер виникають у неї питання про сенс і мету всього, чим вона раніше жила, що також причиняло їй страждання.

Ті, які ще «нормально» живуть у такт бігового колеса, до якого дали себе загнати відсутністю роздумів над всім, що роблять і за чим гоняться. Світ нав'язав їм стиль беззмістовного життя, а вони лише до нього пристосувалися. Та плодом такого життя буде колись розчарування. Чи не краще буде раніше задуматися над сенсом своєї земної мандрівки? Усі людські плани, пов'язані виключно з матеріальною частиною існування, не мають великого значення, адже вони не враховують духовного виміру людського існування. Дорослі дуже часто поведуться як малі діти, які без кінця хочуть змінювати іграшки. Ці іграшки дорослих коштують дуже дорого, але вони ніколи нікого до кінця не зроблять щасливими, бо і їх також треба буде залишити. Як казали люди у давнину: „Будь-що робиш – дивись на результат», тобто всім, чим займаєшся на цій землі, все, що робиш, повинно мати духовний вимір, не тільки земний, але і позаземний, бо життя не кінчається на цій землі. Воно є лише певним етапом, підготовкою до іншого життя.

Кожне людське життя на землі повинно закінчитися смертю тіла, бо тут воно є лише на мить! Ніхто, хто хоча б трохи має ро-

зум, не хоче помирати, а прагнення життя найбільше проявляється і є найсильнішим у моменті смерті. Там вже немає «героїв», ніхто не вдає з себе сильного і мудрого, ніхто не повторює дурниць нахшталт «я не боюся смерті», «я не вірю у загробне життя». Тепер єдиним прагненням цієї людини є жити, жити, жити! І фактично вона живе і далі, адже покидання фізичного тіла не рівнозначне смерті. Вона живе в іншій реальності, у такій, яку сама приготувала своїм життям на землі. Це найяскравіше втілено у прислів'ї: „Що посієш, те і пожнеш"! Ця нова дійсність може бути і дуже темною, повною страхів, незнання і такого страждання, яке ніхто на землі не зазнав і не здатен уявити. Який великий жаль до самих себе мають ті люди, що змарнували життя і час, які отримали від Бога. «Час є матеріалом, з якого викувана наша вічність» (Отець Піо).

Як же сильно ми повинні дякувати Ісусові Христові за Його прихід на землю! Ніхто інший, тільки Він – Месія – надав нашому життю кінцевий сенс і кінцеву мету! Він, Спаситель людства, який воскрес і сидить праворуч Отця, дав нам всім цю прекрасну надію на життя у щасті і любові. Це саме Він, а не хтось інший, відповів всьому людству і кожній людині особисто: навіщо ми живемо, яка є кінцева і справжня мета нашого паломництва по цій малій планеті у космосі. Метою є ЦАРСТВО НЕБЕСНЕ, яке не має кінця, бо в Небі вже немає смерті!

На жаль, вся сучасна нехристиянська гонитва свідчить тільки про відсутність віри, особливо у тих, які визнають лише устами, що вірять у Бога. За чим так бігти, адже завтрашнього дня може вже не бути, «завтра належить до Бога» (Отець Піо). Відповідь на питання про сенс людського життя можна знайти лише у вченні Ісуса Христа. Ніхто інший такої відповіді людям не дав і не дасть. Кожен, хто обирає собі інших вчителів оминаючи Ісуса Христа, подовжують собі дорогу до власного щастя та пізнання правди про своє покликання. Скільки вже було фальшивих вчителів, які ошукали не тільки окремих осіб, але і цілі народи. Святий Петро колись сказав: «Господи, а до кого ж іти нам? Це ж у тебе – слова життя вічного!» (Йн 14, 6).

Не було і не буде такої людини, яка б могла так про себе сказати. Це Він засвідчив істинність свого вчення віддаючи життя. Отже кожен, хто шукає лише правду, віднайде Бога, знайде цю ПРАВДУ у вченні Спасителя світу. «Я – воскресіння і життя. Хто в мене вірує, той навіть і вмерши – житиме! Кожен, хто живе і в мене вірує, – не вмере повіки. Віриш тому?» (Йн 11, 25-26).

Найбільшою темрявою теперішніх часів є відсутність віри у життя вічне і засліплення земними справами, які піднялися до рангу ідолів. Поразкою людини є присвячення часу цим фальшивим божествам, тому що вони ведуть її у прірву беззмістовного життя і розпачу. Той, хто своєчасно не зупиниться і не задумается над своєю долею, може втрати все. Саме це є темрявою і обмеженістю, які нищать тисячі, а навіть мільйони людських сердець, які не рахуються з Богом та Його вченням. Такі люди не знають відповіді на основне питання: Навіщо живу? І не скажуть іншим про що їхнє життя, бо самі живуть у брехні. Отже, краще слухати Бога, ніж людей, краще мати одного та істинного Наставника та Вчителя Ісуса Христа, який приніс нам світло вічного життя і повністю відповів на питання про сенс і мету нашої земної мандрівки. Він воскрес і ми також воскресімо!

о. Веслав Крупінський SJ

Основа подружжя

«Так що вони не будуть більше двоє, лиш одне тіло. Що, отже, Бог получив, людина хай не розлучає». (Мт 19, 6)

Цю частину роздумів прагну присвятити відповіді на питання: що подружні пари повинні робити, щоби не розлучатися? Так, це власне одружені є тими, хто «наїефективніше» руйнує єдність свого союзу. Вони самі, а не зовнішні чинники або інші особи. Загалом це відбувається не через зради і покинення, а через за-

недбання того, що зберігає від розпаду. Руйнування подружжя, тобто того, що Бог з'єднав, чоловіком і дружиною здійснюється через легковажне ставлення до свого подружнього союзу. За основу подружжя, яке вимагає конкретного, реалізуючого сутність подружжя зобов'язання, варто визнати:

- подружню молитву; • спільну участь у Св. Месі; • носіння обручки на руці; • відзначення річниці вінчання; • постійну молитву за свого чоловіка чи дружину (...)

Багаторазово під час різних подружніх зустрічей перераховувалися також інші способи зміцнити фундамент подружжя, щоб виразити Таїнство укладеного Союзу. Наприкінці цих роздумів представлю ще ті, які, окрім вищезазначених, подружні пари визнають важливими:

МАТИ БОЖА ЛЕСНЬОВСЬКА

Ти є домівкою, яка снилася
Мати Божя Лесньовська
Май в своїй опіці кожну любов
Мати Божя Лесньовська.

(Фрагмент пісні „Matko Boska Leśniowska” з ораторіуму Збігнева Книжка „Siedem Pieśni Marii”. У Лесньові 13-15 жовтня 2006 року відбулися перші загальнопольські реколекції спільноти Сихар.)

- присвячення цілого життя Ісусові;
- постійне прощення;
- подружній діалог;
- регулярне спільне прийняття Таїнства Сповіді;
- часте нагадування собі змісту подружньої присяги;
- споглядання на свого чоловіка чи дружину очима Бога;
- життя згідно з заповідями;
- подружня чистота;
- щоденний рахунок сумління;
- по-католицькому проводити свята;
- постійний контакт з Божим Словом;
- бажання мати дітей;
- бути у спільноті (разом);
- спільна участь у паломництві;
- адорації і реколекції;

Мечислав Гузевиц

„Подружжя – велика таємниця”,
www.mojemalzenstwo.pl

Семінар Духовного розвитку

«Нарешті жити – 12 кроків ДО ПОВНОТИ ЖИТТЯ»

www.12krokow.sychar.org

АДРЕСАТ – хто може бути учасником семінарів?

Особи, що:

- мають особисту залежність або залежність від близьких людей
- протистоять внутрішнім та зовнішнім конфліктам;
- мають занижену самооцінку;
- схильні до самоізоляції;
- залежні, шукають визнання за будь-яку ціну;
- мають страхи, легко піддаються залякуванню;
- заплуталися в токсичних міжособистісних відносинах;
- надмірно відповідальні або взагалі безвідповідальні
- зранені у дитинстві;
- мають надмірну потребу контролю;
- мають труднощі в реалізації своїх задумів від початку до кінця;
- прагнуть змінити своє життя на краще;
- шукають поглиблення своїх стосунків з Богом.

Програма духовного розвитку для християн з елементами психологічної освіти базується на *12 Кроках Анонімних Алкоголікв*. Особиста і групова праця в значній мірі натхнена біблійними текстами і психологічними роздумами.

Робота з програмою „Нарешті жити – 12 кроків до повноти життя” охоплює:

1. Особисту роботу над 12 кроками за допомогою інформаційних матеріалів.

2. Розмови у групах про результати праці на дому і про всі наявні проблеми і вільні питання. Зустрічі відбуваються щотижня і тривають дві години. Програма також реалізується у Інтернет-версії на Форумі Допомоги. (www.kryzys.org).

Очікувані цілі:

1. Тому, хто знає свої проблеми, запропонована програма роботи допоможе наново віднайти, впорядкувати, врівноважити і зрозуміти наявні почуття, пережити і досвідчене.
2. Особи з різноманітними, прихованими для них самих проблемами завдяки особистій і груповій праці стають дисциплінованими. Входять у конфлікт з питанням: «Від чого маю відмовитися, щоб піти далі? Які шанси розвитку стоять переді мною?» Навчаться радити собі з власними проблемами.
3. Люди, які прагнуть краще пізнати самих себе і розвинути власну особистість, вони можуть зрозуміти біблійні вказівки як пункт виходу для особистих роздумів і помітити резонанс, який викликає в них Божий поклик. Можуть поставити собі питання і шукати на нього відповіді. Потрібну відповідь знайдуть у роздумах над Божим Словом. Програма веде у значній мірі до внутрішнього впорядкування і до інтеграції особистості.

Інформація для тих, хто проводить зустрічі

Вступні зауваження

Зустріч проводить довільно обраний учасник. Зазвичай він виконує служіння протягом одного місяця або на термін, встановлений групою. Він дбає про порядок зустрічі, і тільки він або

речник має право перервати відповідь, якщо вважатиме, що вона не відповідає програмі, традиціям чи темі зустрічі. До обов'язків ведучого також належить обговорення організаційних справ групи. Проведенням збору добровільних внесків займається скарбник групи, який її інформує про стан каси. Організаційні, технічні чи фінансові справи групи обговорюються на спеціальній зустрічі. Організовувати зустріч можна у разі потреби або встановити її періодичність. Зустріч повинен проводити групи або один з досвідчених членів спільноти (якщо група не має речника).

Початок зустрічі

– Мене звати Вітаю всіх присутніх на цій зустрічі. Прошу вимкнути мобільні телефони і пристрої, що можуть нас відволікати на сьогоднішній зустрічі.

Після привітання треба помолитися про силу духа. Далі зустріч проводитиме ведучий, який має представитися:

– Мене звати ... і я ведучий на сьогоднішній зустрічі

Питання до учасників:

– Чи є хтось з присутніх, хто вперше на такий зустрічі?

Якщо такий є, то ведучий надає йому коротку інформацію про Спільноту. Повідомляє початківця, що цього разу він має право висловлюватися поза чергою, говорити також і про те, що не стосується теми, задавати питання. При цьому зазначити, що це лише один раз і тому варто скористатися цією можливістю.

Обов'язкові правила на зустрічі

Кожен, хто хоче взяти слово на зустрічі, повідомляє про це, піднявши руку. Учасник розповідає тільки про власний досвід, погляди і роздуми, не говорить теоріями, не критикує і не оцінює відповіді інших. Також не використовує слів: ми, ви, вони т.д. Не можна переривати відповіді інших, задавати їм у той час питання, коментувати. У нашій Спільноті не дають поради, отже твоя відповідь може показати лише власний досвід, переживання і поведінку у ситуаціях, подібних до представлених іншими учасниками.

Усі присутні на зустрічі зобов'язані зберігати анонімність осіб і почутих на зустрічі справ і подій. ЦЕ ФУНДАМЕНТАЛЬНЕ ПРАВИЛО СПІЛЬНОТИ.

Початкові тексти

Преамбула Спільноти 12 кроків для християн

Ми – спільнота з чоловіків і жінок, які взаємно діляться досвідом, силою і надією на те, що можуть розв'язати свою спільну проблему і допомогти іншим звільнитися від залежностей та духовно зростати. Єдиною вимогою для участі у групі є бажання духовно розвиватися. Немає жодної оплати за участь у групах, адже існуємо за кошт власних добровільних пожертв. Спільнота 12 кроків для християн заснована на Святому Письмі. Наша найважливіша мета – заперечення перебування в залежності, нечутливості і безпорадності та допомога іншим стражденним зробити те ж саме. Більшість з нас неохоче визнає, що має проблему. Адже ніхто не любить думати, що він відрізняється від інших людей. Тому не дивує факт, що наші залежності характеризують незліченні даремні спроби самостійно впоратися з проблемами. Думка про те, що одного дня у якійсь спосіб будемо здатні контролювати своє життя – це нав'язлива думка кожної залежної людини. Перебування в цій ілюзії є дуже вражаючим. Багатьох це призвело до в'язниці, божевілля, розпаду стосунків, втрати цінностей або до смерті. Однак ми навчилися визнавати в повній мірі в найглибших куточках нашого буття те, що ми безсилі.

А це перший крок у нашому зціленні, оскільки втратили контроль над нашим життям. У кожного з нас були моменти, коли ми відчували, що відновили контроль, але ці моменти (зазвичай короткі) завжди спричиняли ще менший контроль, що призводило до жалюгідної і незрозумілої деморалізації. Ми переконані, що такі люди як ми повністю знаходяться під впливом прогресивної духовної хвороби. З часом нам не стає краще, а тільки

гірше. Тому, для того щоб мати нормальне, щасливе життя, ми намагаємося практикувати відповідно до наших здібностей деякі правила у нашому повсякденному житті.

12 кроків до зрілості

1. Визнаємо, що ми безсилі проти нашої залежності і наших проблемі. Що ми не можемо самі впоратися з нашим життям.
2. Повірили, що сила, більша за нас, може відновити нам духовне здоров'я.
3. Вирішили присвятити нашу волю і наше життя Божій опіці, настільки ми Його розуміємо.
4. Зробили радикальний і відважний моральний підсумок у глибині нашої душі.
5. Без приховування визнали Богові, самим собі та іншій людині суть наших помилок.
6. Стали повністю готовими до того, щоби Бог звільнив нас від всіх недоліків характеру.
7. Покірно звернулися до Нього, щоб Він забрав усі наші недоліки.
8. Зробили список людей, яких ми скривдили, і готові відшкодувати вчинене їм зло.
9. Особисто відшкодували всім, кому було можливо, за винятком тих випадків, коли б це знову зранило їх або інших.
10. Надалі ведемо моральний рахунок, відразу визнаючи вчинені помилки.
11. Завдяки молитві та медитації ми прагнемо до більш досконалих стосунків з Богом, наскільки Його розуміємо, просимо лише про пізнання Його Волі стосовно нас та про силу для її виконання.
12. Духовно відроджені в результаті цих кроків, намагаємося нести послання іншим людям і виконувати ці правила у всіх наших починаннях.

Дванадцять традицій (Програма єдності)

Наш досвід показує, що, якщо хочемо зберегти єдність, то:

1. Наше спільне добро є найважливішим, індивідуальний розвиток залежить від єдності групи.
2. Наші лідери – це тільки довірені слуги, вони не управляють.
3. Єдиною вимогою для членів Спільноти «12 кроків для християн» є прагнення духовного розвитку
4. Кожна група повинна керувати собою самостійно, за винятком справ, що стосуються інших груп як цілісності.
5. Спільнота має тільки одну найважливішу мету – нести своє послання до тих, які ще продовжують страждати.
6. Спільнота ніколи не може схвалювати, фінансувати і надавати назви жодним спорідненим організаціям і іншим підприємствам, щоб фінансові, майнові питання, та питання престижу не відвертали нас від найважливішої мети.
7. Кожна група повинна бути повністю самодостатньою і відмовлятися від зовнішньої підтримки.
8. Наші центри послуг можуть приймати на роботу спеціальних працівників, але ми завжди повинні залишатися поза бізнесом.
9. Спільнота ніколи не може організуватися у структури, але може створювати комітети і службові об'єкти, які безпосередньо відповідальні перед тими, кому служать.
10. Спільнота не займає становища у жодних зовнішніх питаннях, тому її назва не може бути використана у жодній публічній дискусії.
11. Наша політика щодо ЗМІ повинна полягати більше на притягуванні ніж рекламі; завжди повинні зберегти особисту анонімність щодо преси, радіо, фільмів і телебачення.
12. Святе Письмо – це духовне підґрунтя програми Спільноти, яке завжди нагадує про те, щоб завжди надавати перевагу правилам над особистими мотивами.

Ділення досвідом і надією:

Після прочитання початкових текстів ведучий запитує:

– Чи є на зустрічі хтось, хто має якусь проблему або радість, якою хотів би поділитися або розповісти на зустрічі? (якщо так, то його представляють і він розповідає в першу чергу).

– Чи хтось з присутніх хотів би запропонувати додаткову тему зустрічі (якщо немає пропозицій, то ведучий приступає до раніше встановленої групою теми або пропонує приготовану особисто).

Рекомендовано, щоб відповіді були пов'язані з програмою і традиціями, там шукати підказки та відповіді, а також дозволити всім учасникам зустрічі висловитися. Заохочується також дружній обмін поглядів і почуттів у вільній дискусії після зустрічі.

Закінчення зустрічі (кінцевий текст)

– Ми усвідомлюємо, що знаємо небагато. Бог щораз буде повніше виявляти Свою волю Тобі і нам. Питай Його під час ранкової медитації, що можеш зробити кожного дня для когось, хто ще хворий. Якщо твої справи впорядковані, отримаєш відповіді. Очевидно, не можеш поділитися чимось, чого сам не маєш. Дивись, аби Твої стосунки з Богом були правильні, і тобі та багатьом іншим стануться великі справи.

Для нас це Велика Правда. Віддайся Богу настільки, наскільки можеш це зробити. Визнай Богу і співбратам свої провини. Впорядкуй своє минуле. Ділися тим, що відкриваєш і долучи це до спільного. Ми будемо з тобою у Спільноті Духа і ти з впевненістю зустрінеш деяких з нас на Дорозі Щасливого Призначення.

(Замість кінцевого тексту можна прочитати наприклад «Desiderata» – www.desiderata.pl)

Наприкінці зустрічі беремося за руки і прощаємося словами:

– До зустрічі у наступну (замість крапок вставляємо день коли відбудеться наступна зустріч).

Запрошуємо також на зустрічі «12 кроків для християн»
на Skype – інформація на сайті www.mityng.sychar.org

Молитва про душевний спокій

Господи, дай мені спокій прийняти те, чого я не можу змінити, дай мені мужність змінити те, що я можу змінити, і дай мені мудрість, щоб відрізняв одне від іншого.

Дозволь мені прожити цей день, усвідомлюючи швидкоплинність часу.

Дозволь мені насолоджуватися хвилиною, усвідомлюючи її миттєвість.

Дозволь мені прийняти неминучість як шлях до внутрішнього спокою.

Дозволь за прикладом Ісуса прийняти цей грішний світ таким, яким він є, а не таким, яким би я хотів його бачити.

Дозволь мені повірити, що буде добре, якщо покладусь на Тебе і на Твою волю. Так зможу бути щасливим у цьому житті і досягнути повноти щастя з Тобою у вічності.

Амінь.

За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 28.06.2010, № 1241 (К)2010 (до індивідуального читання).

Любов все вистойть....

Рената Сусанна Ярослав

Кожен з нас хоче бути коханим і хоче кохати. Ми шукаємо любові у людині і хочемо також давати її людині. На перших етапах любов більше зосереджується на чуттєвому досвіді, потім вона повинна стати стилем життя, який, згідно зі Святим Письмом, полягає як на незаподіянні ближньому зла, так і на чиненні близьким особам добра.

Ідеально було б дійти до такого стану любові, про який пише св. Апостол Павло у Першому Посланні до Коринтян, де любов терплива, лагідна, вона все зносить, не шукає свого, не бешкетує (1 Кор 13, 1).

Проте кожен з нас має очі і вуха. Бачить і чує все, що діється навколо. І не тільки навколо себе, але, передусім, у ньому самому і у власній родині. Ми знаємо, як ставимося щодня до самих себе і ближніх нам осіб. Ми часто вирішуємо щоденні проблеми з криком, словесною або фізичною агресією. Насильно хочемо змінити все, що назовні: чоловіка, дружину, начальника чи начальницю, дітей, учнів, колег і кожного, хто не пасує до нашого бачення світу, поведінки, стилю. Щодня ми переживаємо страх, пов'язаний з різноманітними небезпеками. Це можуть бути страхи перед відкиненням, перед несприйняттям з боку іншої людини, перед критикою. Не маючи у собі міцного почуття власної цінності, ми намагаємося різними способами приховати правду про самих себе, платячи за це високу ціну – втрату здоров'я. Іноді зі страху ми втрачаємо прийняті до тих пір цінності і чинимо всупереч християнській системі цінностей. Як часто наші неупорядковані емоції, рани, нагромаджені роками образи ведуть нас до різноманітних залежностей. Не тільки ті, чиї зовнішні симптоми помітно неозброєним оком: алкоголізм, вживання наркотиків чи паління. Це можуть бути залежності всіх видів. Ми стаємо залежними від іншої людини, кави, солодкого, Інтернету, а також від своїх емоцій, наприклад, злості чи ненависті. Шукаємо винних у нашій ситуації, бо не здатні прийняти правду, що це ми загнали себе у залежність, зневолення, у наше особисте дно страху або образи. Легко приймаємо роль жертви, входимо в роль скривдженої особи. У емоціях, переносячи провину на когось іншого або на ситуацію, ми не робимо спроб вийти з нашого дна, не намагаємося щось змінити. Змінити не когось зовні, а змінити єдину особу, на яку ми маємо хоча б якийсь вплив. Змінити самого себе.

Який зв'язок це може мати з любов'ю? З тою справжньою любов'ю, здатною до величезних самопожертв? Ісус Христос дає нам сильне і вимогливе вчення на цю тему. Він дав його у заповіді любові Бога і ближнього: "Люби Господа, Бога твого, всім серцем твоїм, усією твоєю душею і всією силою твоєю і всією дум-

кою твоєю; а ближнього твого, як Себе Самого.” (Лк 10, 27). У цій заповіді на першому місці стоїть сказане наприкінці – як себе самого. Що це означає? Це значить, що так, як я ставлюся до себе, як себе сприймаю, який є сам для себе – такий буду для ближніх. У цій заповіді наявна вимога працювати над собою, над своїм характером, над зміною самого себе. Ми передаємо іншим те, що маємо всередині нас. Не може бути й мови про любові до Бога та іншої людини, якщо ми не працюємо над любов’ю до самих себе. Тут не йде мова про розвиток егоїзму, мова йде про роботу в напрямку емоційно-духовної зрілості. Про роботу над собою через пізнання правди про себе, про віддавання своїх проблем Богу і співпрацю з Ним під час прибирання нашого внутрішнього сміття. Це можна порівняти з біблійним підняттям зі сну, і слідом за Апостолом Павлом сказати «вже пора вам прокинутись із сну».” (Рим 13, 11), щоби бачити Христа і за ним слідувати: «Прокиньсь, о сплячий, і встань із мертвих, а Христос освітить тебе!” (Еф 5, 14).

Програмою, що дозволяє прийняти таке ставлення до себе, є курс «Нарешті жити – 12 кроків до повноти життя». Цю програму у Варшаві започаткувала Спільнота Подружжів у кризі СИХАР як конкретну допомогу чоловікам і жінкам, що знаходяться у подружній кризі. Однак, вона скерована до всіх осіб, які бачать, що не справляються зі своїми проблемами чи то в подружніх стосунках, чи то на роботі, чи то в будь-якій іншій сфері життя, і хочуть вийти з цих важких ситуацій, починаючи зі зміни самих себе. Сутність цього курсу полягає у тому, щоби навчитися визнавати правду про себе, а не «викривати правду про іншого». Це означає, що кожен з членів групи на семінарі ділиться власним досвідом, пережиттям, емоціями, говорить про себе, а не, наприклад, про свого чоловіка чи дружину. Дуже важлива і невід’ємна частина роботи у програмі – це визнання власного безсилля щодо проблеми, яка непокоїє і докучає. Погоджуючись з тим фактом, що ми самі не здатні впоратись з власними проблемами, страхами, образами, непростеннями, невпорядкованими емоціями.

Прийняття цього і довіра наших проблем Христу ніби скидає нас з престолу гордині, на якому ми сидимо, і, закохані у власну ілюзію сили, ми не впускаємо Його до нашого життя, стверджуємо, що самі впораємося. Однак виявляється, що кінець шкоди, заподіяної вам, сім'ї, дітям, не закінчується. Відданість Ісусу Христу призводить до внутрішнього спокою і впевненість в тому, що Він впорається з моєю слабкістю, залежністю, поневоленням. Під Його чуйним, люблячим плащем я можу здійснити подальшу працю над пізнанням і зміною себе.

Програма «12 кроків для християн» включає наступні етапи подорожі до свободи, про яку часто говорив св. Апостол Павло, до якої нас визволив Христос своїм втіленням, смертю і воскресінням. (див. Гал 5, 13):

1. Визнаємо, що ми безсилі проти нашої залежності і наших проблемі. Що ми не можемо самі впоратися з нашим життям.
2. Повірили, що сила, більша за нас, може відновити нам духовне здоров'я.
3. Вирішили присвятити нашу волю і наше життя Божій опіці, настільки ми Його розуміємо.
4. Зробили радикальний і відважний моральний підсумок у глибині нашої душі.
5. Без приховування визнали Богові, самим собі та іншій людині суть наших помилок.
6. Стали повністю готовими до того, щоби Бог звільнив нас від всіх недоліків характеру.
7. Покірно звернулися до Нього, аби Він забрав усі наші недоліки.
8. Зробили список людей, яких ми скривдили, і готові відшкодувати вчинене їм зло.
9. Особисто відшкодували всім, кому було можливо, за винятком тих випадків, коли б це знову зранило їх або інших.
10. Надалі ведемо моральний рахунок, відразу визнаючи вчинені помилки.

11. Завдяки молитві та медитації ми прагнемо до більш досконалих стосунків з Богом, наскільки Його розуміємо, просимо лише про пізнання Його Волі стосовно нас та про силу для її виконання.
12. Духовно відроджені в результаті цих кроків, намагаємося нести послання іншим людям і виконувати ці правила у всіх наших починаннях.

Кожен з кроків програми, розміщений у спеціально підготовленому підручнику, наповнений біблійними цитатами, в основному фрагментами з Євангелії та послань св. Апостола Павла. Всі кроки та закладені в них міркування спрямовують наш духовний погляд на Христа, оскільки мета програми полягає у зціленні і наближенні до Ісуса Христа, який є єдиним Цілителем душі і тіла, єдиним вирішенням проблем людини. Завдяки роботі над собою через молитву і медитацію прагнемо, аби слідом за Апостолом Павлом сказати: «Живу вже не я, а живе Христос у мені» (Гал 2, 20). Приймаючи участь у програмі, треба усвідомлювати, що це Христос зцілює нас, звільняє від внутрішніх залежностей і ран, це Він веде нас до спасіння.

Приймати участь у програмі можуть дорослі незалежно від віку. Особливо це рекомендується для осіб, що потрапили у родинні конфлікти, що борються з внутрішніми труднощами, осіб, схильних до ізоляції, лякливих, зраних у дитинстві, або якщо вони просто хочуть змінити своє життя на краще. Участь у семінарах передбачає певну готовність до ділення своїм життєвим досвідом у групі. Якщо працювати у програмі з рішучістю і залученням, то можна очікувати, що плодом семінарів «12 кроків» буде краще розуміння себе, своїх почуттів, повернення спокою і піднесення духа, покращення стосунків у сім'ї і більша внутрішня свобода. Одним словом – навернення, яке є процесом, щоденним вибором дороги слідування за Христом.

В Одкровенні Ісус Христос говорить: «От, стою при дверях і стукаю: як хто почує голос мій і відчинить двері, увійду до нього і вечерятиму з ним і він зо мною». (Од 3, 20). Йоан Павло II

у своїх проповідях багато разів повторював «Не бійтеся! Відкрийте двері Христу». Варто боротися за любов, за місце для Христа у своєму житті, не втікати від проблем у залежності й образи. Особам, зацікавленим участю у семінарах «12 кроків» Б, рекомендуємо сайт **www.12krow.sychar.org**. Там ви знайдете всю потрібну інформацію стосовно самої програми і запису на участь у семінарах.

Рух Вірних Сердець (РВС)

<http://www.rws.sychar.org/>

«Рух вірних сердець» виник в день Пресвятого Серця Господа Ісуса – 30 травня 2008 р. на підставі спільноти подружжів у кризі «Сихар». «Рух Вірних Сердець» є однією зі справ «Спільноти», що приймає заяви нових членів, веде Книгу Вірних Сердець, публікує свідоцтва та статті, що заохочують до перебування у вірності і подолання криз згідно з Божим планом.

Для кого існує РВС?

Рух вірних сердець створений для sacramentalних подружжів, які переживають кризи у шлюбі на кожному його етапі, коли:

- подружжя разом
- подружжя в сепарації
- подружжя розлучене
- хтось з подружжя після розлучення вступив у нові стосунки, в яких народилася дитина

Для всіх подружжів, які серйозно ставляться до таїнства подружжя і шлюбної присяги, виголошеної в день свого весілля, зміцнюють себе благодаттю Божою, що впливає з таїнства подружжя, вирішують жити в любові та вірності своїй дружині або чоловіку до смерті.

Як приєднатися до РВС?

Заяви до РВС приймаються за допомогою електронної пошти у вигляді формуляра, доступного на сайті www.rws.sychar.org.

1. Особи, які вирішили приєднатися до РВС, повинні підписатися під наступною декларацією:

Декларація вірності – приналежності до Руху Вірних Сердечь

Як член «Руху вірних сердець» підписуюся під наступним зобов'язанням:

Визнаю сакраментальний шлюб як нерозривний союз і прагну своїм ставленням беззаперечно бажати добро для мого чоловіка/ моєї жінки. У глибині серця переконаний про дійсність нашого подружнього зв'язку, прагну прожити у вірності, виконуючи зобов'язання, виголошені в подружній присязі. Вірю, що з Божою допомогою при активній співпраці з благодаттю, що впливає з сили Таїнства Подружжя (союзу з Богом), як моє, так й інші подружжя мають шанс бути зціленими, а у випадку здорових зв'язків взаємні відносини у подружжі можуть бути поглиблені і вдосконалені.

У зв'язку з вищевказаним, декларую, що:

- У кожній ситуації я відкритий(а) на примирення зі своїм чоловіком/дружиною, на його/її повернення (якщо мене залишив(-ла)), прощаючи йому /їй актом волі і просячи прощення.*
- Я не зацікавлений(а) зверненням до цивільного суду з позовом про розірвання шлюбу. У ситуації, коли буду викликаний(а) до цивільного або Єпископського суду через позов з іншої сторони, прийду і буду свідчити про правду, про свою любов і вірність до свого чоловіка/своєї дружини.*
- У випадку, коли мій чоловік/моя дружина сам/сама подала позов про розлучення, не погоджуся на розлучення, тільки у крайніх, обґрунтованих випадках можу дати дозвіл на сепарацію.*
- Не буду вживати словосполучень «мій колишній чоловік», «моя колишня дружина», які заперечують правду про Таїнство Шлюбу і можуть зранити інші подружні пари, а, перш за все, Господа Ісуса.*
- Буду з повагою і доброзичливістю говорити про мого чоловіка/мою дружину.*

Крім того зобов'язуюсь:

- *Зобов'язуюся носити на пальці посвячену шлюбну обручку.*
- *Жити у стані освячуючої благодаті, мати відносини з Господом Ісусом;*
- *Часто приступати до Святого Причастя і регулярно читати Святе Письмо;*
- *Молитися щодня, збагачуючи свою молитву такими молитвами, як, наприклад, «Молитва про відродження Подружжя» (для щасливих подружніх пар або після кризи «Молитва Одружених»), «Молитва про Сім Дарів Святого Духа» чи «Акт присвячення Себе Непорочному Серцю Марії»*
- *Присвячувати себе і ближніх у «Коронці до Божого Милосердя» і в «Святому Розарії» (при можливості щоденно).*

Я усвідомлюю, що в будь-який момент можу покинути «Рух вірних сердець», якщо виявиться, що в якийсь момент я не здатен(а) виконати будь-якого пункту цієї декларації.

2. Людина, яка хоче вступити до «Руху вірних сердець» в день, коли підписує декларацію, повинна:

- бути у стані освячуючої благодаті
- прийняти Ісуса у Євхаристії
- всім серцем довіритись Ісусу і виразити вірність Йому, вимовивши акт віддання («Акт присвячення себе Непорочному Серцю Марії» і «Молитва посвячення Господу Ісусу і Матері Божій»).

3. Члени RWS вводяться в Книгу справжніх сердець і можуть отримати спеціальне благословення – www.rws.sychar.org/blogoslawienstwo

Акт віддання (у стані освячуючої благодаті) при приєднанні до «Руху вірних сердець»

адаптований до щоденної молитви

Акт присвячення Себе Непорочному Серцю Марії

Обираю нині Тебе, Маріє, перед обличчям цілого небесного двору, своєю Матір'ю і Владичицею. З усією відданістю і любов'ю доручаю і присвячую Тобі моє тіло і душу, всі свої справи, внутрішні і зовнішні добродійства та заслуги своїх минулих, теперішніх і майбутніх добрих вчинків. Тобі залишаю цілковите і повне право користуватися мною як невільником та всім, що я маю, без застережень, згідно Твого вподобання, на більшу Божу Славу тепер і навіки. Амінь.

Св. Людовік Марія Грін'йон де Монтфорт.

*За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 28.06.2010, № 1242 (К)2010
(для індивідуального читання).*

Молитва присвячення Господу Ісусу і Божій Матері

Господи Ісусе, віддаю Тобі наше подружжя.

Дякую за те, що Ти поєднав нас, що подарував нас один одному, за те що укріпив наше подружжя таїнством шлюбу. Однак сьогодні наше подружжя потребує Твого зцілення.

Віддаю Тобі, Господи, себе, свою пам'ять, розум, душу і тіло. Прошу, навчи мене любити дружину (чоловіка) і наших дітей любов'ю, яка походить від Тебе.

Господи Ісусе, дай нам обидвом чисті серця як в Тебе.

Дозволь мені тривати у вірності в цій нелегкій ситуації і даруй мені благодать, щоб я міг (могла) пробачити своїй дружині (своєму чоловіку) усі зранення і кривди. Дай мені не втрачати надію на примирення (у випадку сепарації чи розлучення).

Очищай мої думки, щоб я міг (могла) тривати у вірності та любові. Нехай мені в цьому допоможе щоденна молитва, ро-

зарій, коронка до Божого милосердя, участь в Святій Літургії і часте Причастя, а кожне моє падіння нехай одразу буде визнане в таїнстві примирення. Дай мені постійно зміцнюватись таїнством подружжя. Господи Ісусе, будь єдиним Господом мого життя. Навчи мене контролювати мої сексуальні прагнення і емоції, щоб моя любов до дружини (чоловіка) була довготривалою і вірною аж до смерті.

Очищай мою любов від усякого егоїзму, щоб завжди міг (могла) пробачати, не приховуючи образ і вмів (вміла) молитись за свою дружину (чоловіка). Обіцяю, що ніколи не купуватиму, не читатиму і не передивлятимусь ані журналів, ані програм, ані фільмів порнографічного змісту, для того, щоб зберегти чистоту серця.

Господи, допоможи мені уникати усього, що зневолює і призводить до злого.

Маріє, Мати моя, веди мене дорогами віри до єдиного джерела любові нашого подружжя – Ісуса, щоб завжди довіряв (-ла) і вірив (-ла) Йому. Амінь.

*За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 02.09.2010, nr 1687(K)2010
(для індивідуального читання).*

Молитви членів РВС, рекомендовані до щоденного відмовлення

Молитва про відродження Подружжя

Господи, представляю Тобі наше подружжя – мого чоловіка (мою дружину) й мене. Дякую, що Ти поєднав нас, що подарував нас одне одному і зміцнив наш зв'язок своїм таїнством. Господи, у цей момент наше подружжя не є таким, яким Ти б його хотів бачити. Воно потребує зцілення. Однак для Тебе, який любиш нас обох, немає нічого неможливого. Тому я прошу Тебе:

- про дар щирої молитви;
- про «промиття очей», аби ми поглянули одне на одного очима Твоєї любові, яка «не пам'ятає злого» і «в усьому покладає надію»;
- про відкриття – серед безлічі відмінностей – того добра, яке нас єднає, довкола якого можна щось збудувати, згідно з порадою Апостола «перемагай зло добром»;
- про з'ясування і пробачення давніх образ, про зцілення ран і всього, що хворе, про звільнення від поганих звичок і навичок. Нехай у нашому подружжі сповниться воля Твоя.

Нехай наш зв'язок відродиться й оживе, приносячи плоди нам самим і всім довкола. Уповаю на Тебе, Господи Ісусе, і вже тепер дякую Тобі за все, що Ти для нас зробиш. Прославляю Тебе у серці й благословляю в усьому моєму житті. Амінь.

Святий Йосифе, праведний муже й чоловіку, який із такою відданістю опікувався Ісусом і Марією, – заступися за нас. Візьми в опіку наше подружжя. Довіряємо тобі також інші подружжя, особливо ті, які переживають свої труднощі. Просимо: молися за нас усіх! Амінь.

*За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 28.06.2010, nr 1243(К)2010
(для індивідуального читання)*

Молитва про Сім Дарів Святого Духа

Святий Духу, Ти освячуєш нас, допомагаючи нам у праці над собою. Ти втішаєш нас, підтримуєш, коли ми слабкі і безпорадні. Просимо Тебе про Твої дари. Духу Святий, зійди на нас, свої дари зішли на нас:

1. Дар мудрості, щоб я впізнав Бога в Його величності і до-сконалості і любив Його понад усе;
2. Дар розуму, щоб я впізнав правди Святої Віри, остерігався злого і творив добро;
3. Дар ради, щоб я у сумнівах і важких хвилинах життя виби-рав завжди те, що подобається Богові і піде мені на спа-сіння;

4. Дар сили, щоб допомагав мені перемагати усі спокуси та перешкоди, які стоять на дорозі спасіння, а я ішов би дорогою Заповідей Божих;
5. Дар знання, щоб я впізнав, як досягнути Царство Боже, і всі речі вмів уживати на славу Божу та на спасіння моє і ближніх;
6. Дар побожності, щоб я шанував і любив Бога серцем невинної дитини.
7. Дар страху Божого, щоб я боявся гріха, який віддаляє нас від Тебе.

*За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 28.06.2010, №1244 (К)2010
(для індивідуального читання).*

Акт присвячення Себе Непорочному Серцю Марії

Обираю нині Тебе, Маріє, перед обличчям цілого небесного двору, своєю Матір'ю і Владичицею. З усією відданістю і любов'ю доручаю і присвячую Тобі моє тіло і душу, всі свої справи, внутрішні і зовнішні добродійства та заслуги своїх минулих, теперішніх і майбутніх добрих вчинків. Тобі залишаю цілковите і повне право користуватися мною як невільниким та всім, що я маю, без застережень, згідно Твого вподобання на більшу Божу Славу тепер і навіки. Амінь.

Св. Людовік Марія Грін'йон де Монтфорт.

*За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 28.06.2010, № 1242 (К)2010
(для індивідуального читання).*

Молитва до Святого Михаїла Архангела

Святий Архангеле Михаїле, найславетніший князю й полководцю ангельських воїнств! Прийди на допомогу людям, яким загрожують сили темряви. Прийди, адже люди створені за образом Бога; відкуплені життям, смертю і воскресінням Ісуса Христа, Його Сина; призначені бути храмом Святого Духа. В тобі, святий Михаїле, Церква має свого Захисника й Покровителя. Ти

За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 28.06.2010, № 1245 (К)2010
(для індивідуального читання).

*За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 28.06.2010, № 1246 (К)2010
(до індивідуального читання).*

Молитва подружжя (II)

Господи, Ти подарував нам любов. Не допусти, щоб наші знаки любові були виявом самолюбства. Не захищай нас від труднощів любові, але зупиняй, коли випробовуємо Твоє терпіння. Тобі жертвуємо наш запал, силу нашої любові і свідчення нашого подружнього покликання. Визнаємо, що ми сильні нашою вірою в Тебе, Котрий є Любов. Ти сам будь нашим Отцем і Отцем наших дітей. Маріє, Мати наша і Ненько Небесна! Прийми нас і нашу родину під Свій покров і випроси у Свого Сина для нас на землі життя, гідне християн, і всім нам щасливе перебування на небі. Амінь.

*За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 28.06.2010, № 1247 (К)2010
(до індивідуального читання).*

Молитва під час подружньої кризи

Отче Наш, зі смиренням звертаємось до Тебе. Ти нас з'єднав нерозривним таїнством Подружжя і хочеш, щоб ми були вірні цим обітницям аж до смерті. Ми не думали, що люди, які люблять одне одного, зможуть так взаємно себе ранити. Боже, поспіши на допомогу нашим серцям. Вчини, щоб у щоденних труднощах та випробуваннях наша любов зміцнювалась і дозрівала. Отче, перед Твоїм вівтарем обіцяли ми одне одному взаємну любов і вірність. Дай нам силу, щоб ми могли взаємно одне одному пробачити. Просимо про благодать, щоб ми могли забути всі образи, і вчини, щоб в нашому домі знову панував мир, радість і злагода. Амінь.

*За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 28.06.2010, № 1248 (К)2010
(до індивідуального читання).*

Молитва за чоловіка чи дружину, який (яка) мене покинула (покинув)

Дякую Тобі, Господи Ісусе, що дав мені (Ім'я) за дружину/чоловіка. Був сам (була сама), а Ти привів її (його) до мене, пожертвував мені її (його) любов: будь благословенний! Однак, ми стали невірні цьому союзу і відвернулися одне від одного. Вірю,

що, незважаючи на відокремлення, надалі існує наша єдність; кожного дня повторюю «Так» благодаті Таїнства, яке нас об'єднує. Примири нас, Господи Ісусе. Довіряю Тобі всі страждання, які впливають з цього досвіду, для спасіння нашого Подружжя і всіх розбитих подружніх пар. Дякую тобі, Господи Ісусе, за Твоє безмежне милосердя, за промінь Твоєї Любові. Будь благословенний, Ісусе! Амінь.

*За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 28.06.2010, № 1249 (К)2010
(до індивідуального читання).*

Молитва про благодать вірності

Господи Боже, просимо Тебе про збереження вірності слову, яке дали в день нашого шлюбу. Вчини так, щоб ми в щасливі дні спільно дякували Тобі, а у дні смутку разом несли наш хрест. Нехай Твоя вірність до людини буде для нас взірцем і джерелом сили та одночасно школою нашої взаємної вірності. Дай нам, щоби ми через нероздільні узи, які єднують наші серця, давали свідчення Твоєї безмежної любові, а після спільно пройденої дороги нашого життя осягнули вінець вічної слави, обіцяної тим, які зберігають вірність аж до кінця. Через Христа, Господа нашого. Амінь.

*За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 28.06.2010, № 1250 (К)2010
(до індивідуального читання).*

Молитва до Покровительки Руху Вірних Сердцець – Матері Божої Гідельської

Мати Божа Гідельська, Наша покровителько, дякуємо Тобі, що віддаєш нас Пресвятому Серцю Господа Ісуса.

Охороняючи нас, Мати, вчини, щоби ми невпинно вчилися чистоти, покори, вірності та подружній пошані, присвячуючи всі наші справи незбагненній Любові Божій. Нехай за Твоїм Заступництвом Бог Отець звершить великі дива в наших серцях. Через Христа, нашого Господа. Амінь.

*За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 02.09.2010, № 1688 (К)2010
(до індивідуального читання).*

Запрошуємо на щоденні молитви на Skype: www.skype.sychar.org.

Братерське напоумлення

Ісус сказав до своїх учнів: «А коли брат твій завинить супроти тебе, піди й докори йому віч-на-віч. Коли послухає тебе, ти придбає брата твого. Коли ж він не послухає тебе, візьми з собою ще одного або двох, щоб усяка справа вирішувалася на слово двох або трьох свідків. І коли він не схоче слухати їх, скажи Церкві; коли ж не схоче слухати й Церкви, нехай буде для тебе як поганин і митар. Істинно кажу вам: Усе, що ви зв'яжете на землі, буде зв'язане на небі, і все, що розв'яжете на землі, буде розв'язане на небі. Знов істинно кажу вам: Коли двоє з вас згодиться на землі просити що б там не було, воно буде дано їм моїм Отцем Небесним; бо де двоє або троє зібрані в моє ім'я, там я серед них.» (Мт 18, 15-20).

«Отже, й тебе, сину чоловічий, поставив я вартовим над домом Ізраїля, щоб ти, як почувеш з моїх уст слово, остеріг їх від мене. Коли я скажу безбожникові: Безбожнику, ти вмиреш! – і ти не скажеш нічого, щоб відвернути безбожника від його поведінки, то він, безбожник, умре за свою провину, але (відповіді за) кров його я буду вимагати від тебе. Коли ж ти остеріг безбожника, щоб він відвернувся від своєї поведінки, і він від неї не відвернувся, то він умре за свою провину, а ти врятував свою душу» (Єз 33, 7-9)

Я... беру тебе ...за чоловіка/дружину і присягаю тобі любов, вірність і подружню пошану і що тебе не покину аж до смерті. Нехай у цьому допоможе мені Господь Бог Всемогутній у Трійці Єдиний, і всі святі.

Подружжя користується прихильністю права, тому при сумніві треба вважати його правосильним, поки не буде доведено щось протилежне.

Канон 1060 Кодексу Канонічного Права

«А по-друге, подружжя між двома охрещеними особами є реальним символом єдності Христа з Церквою, яка не є часовим чи «пробним» зв'язком, а є вічно вірною. Таким чином, між двома охрещеними особами може існувати тільки нерозривне подружжя.»

Йоан Павло II «*Familiaris consortio*», 80

Цілюща сила прощення

Кленден Авіс, Мартін Трой, видавництво WAM (Clendenen Avis, Martin Troy, wydawnictwo WAM)

Видавництво WAM опублікувало книгу «Цілюща сила прощення» авторства двох американських теологів: Кленден Авіс і Мартін Трой. Вона складається з 10 розділів. У першому розділі до уваги читачів подані життєві ситуації, які пов'язані з образами і складнощами прощення. У другому розділі йдеться про міжособистісні і внутрішньо-психологічні моделі прощення. Третій розділ показує людину з богословської перспективи, як образ Божий та істоту, що погрузла у дійсності гріха і яка обдарована благодаттю визволення. Четвертий і п'ятий розділ стосуються питання конфронтації як відповідної позиції у ситуації отриманої образи. Автори представляють конфронтацію з точки зору психології, Біблії та теології.

У шостому і сьомому розділах обговорюється каяття як початковий етап прощення. Один з них представляє біблійний погляд на цю проблему, другий – вказує на психологічний і теологічний аспект. У восьмому розділі йдеться про перенесення відповідальності за отриманні образи на Бога та обґрунтовується духовне зцілення, отримане цим шляхом. Дев'ятий розділ висвітлює болісні ситуації та незавершені зцілення з приводу смерті. З цієї нагоди піднімається питання чистилища. Десятий розділ, посилаючись на історії, представлені у першому розділі, підсумовує всі міркування.

«Цілюща сила прощення» – це надзвичайно цікаве опрацювання питань міжособистісних відносин. Автори поглиблено досліджують ситуації пережитого страждання, спричиненого образою. Вони шукають спосіб звільнення від внутрішнього болю, описують методи, що застосовуються у психології, та аналізують їх ефективність. Далі пригадують біблійні ситуації, у яких йде мова про отриманні кривди. Вони доходять до висновків, що прощення – це ефективний метод зцілення, яке є результатом духовної переміни обох сторін: кривдника і кривдженого.

Автори пишуть про необхідність конфронтації скривдженої особи з кривдником з метою встановлення причин страждання та з метою примирення. Для повного зцілення не достатньо того, що скривджена особа погодиться зі своєю ситуацією, прощаючи кривдника. Так само й інша сторона повинна визнати свою провину і покаятися, одночасно з цим проходить процес зцілення від страждань, спричинених образою. Життєвий досвід показує, що це важкий і довготривалий процес, нерозривно ця проблема не вирішується аж до смерті. **Часто у кривдника немає каяття як плоду конфронтації, тоді процес зцілення відбувається у відносинах з Богом. Автори радять перенести відповідальність за прощення на Бога.** У такій ситуації кривдник перестає бути боржником скривдженої особи, відповідаючи за вчинену образу тільки перед Богом. Скривджена особа, завдяки відкритості на Божу благодать, отримує внутрішнє зцілення від страждання.

Автори підтверджують свої висновки власним досвідом роботи з людьми, що страждають, також критично ставляться до психологічних методів, що зосереджуються виключно на скривдженій особі. Вони описують цінність біблійних методів прощення винуватцям, вбачають їх ефективність, враховуючи значення прощення для відносин. Акцептують необхідність залучення у процес зцілення двох сторін.

Це опрацювання є цінним з огляду на підняту проблематику. Крім того, цінність також полягає у докладному аналізі досліджуваних проблем. Важливим елементом є те, що після кожної частини розділу наявний короткий опис практичного застосування того, про що йшла мова. Висвітлено багато думок, що виокремлюють основне послання нагального питання. Використана форма значно полегшує сприймання й застосування представленого змісту. Книга «Цілюща сила прощення» може становити цінну допомогу для душпастирів (духовних наставників) та тих, що займаються допомогою особам, які духовно страждають від отриманих кривд. Це опрацювання науково-популярне. Воно вимагає ознайомлення з основами психології та теології.

*Рецензію написала доктор наук Катерина Пажих-Блакевіч –
теолог, UWM в Ольштині.*

ТІЛЬКИ ДЛЯ ЖІНОК

Під час відпустки мала приємну нагоду познайомитися з Яцеком Пуліковським – чоловіком, батьком трьох дітей, викладачем Познанської Політехніки. Він понад двадцять років задіяний у душпастирстві родин, викладає на курсах Родини при факультеті теології університету імені Адама Міцкевича в Познані, та проводить численні семінари для вчителів. Своїм знанням і досвідом, здобутим під час багаторічної роботи в сімейній консультації, охоче служить подружжям, які борються з численними проблемами. Цій темі присвятив низку публікацій та книг, зокрема: «Закоханість... і що далі?», «Як виграти щастя? Посібник користувача», «Варто бути батьком», «Варто полюбити тещу», «Єва відчуває інакше», «Цінність подружнього життя», «Крокодил для коханої». Особисто заохочую ознайомитися з вищевказаними працями. Вони дійсно того варті. Для тих, хто не має багато часу ходити по книгарням, для заохочення подам декілька цікавих думок і спостережень, на які натрапила, читаючи «Крокодил для коханої – варто підтримувати розвиток чоловіка».

Книга написана для жінок, вона вказує, у який спосіб жінки можуть допомогти чоловікам докласти зусиль для дозрівання до ролі чоловіка і батька. Автор радить ставити їм вимоги, доручати щось відповідальне і довіряти в міру актуальних можливостей. Ця довіра має «надаватися дозами» у мірі їх дозрівання. Автор сформулював 12 тез до жінок, аби скерувати їх до допомоги чоловікам у труді розвитку і дозрівання до функцій чоловіків і батьків.

Тези Яцека Пуліковського:

1. ШАНУЙТЕ СЕБЕ, ТОДІ ЧОЛОВІКИ БУДУТЬ ВАС ШАНУВАТИ.

Жінки мають тонкіше почуття того, що добре, а що погане. Тому, коли вони бачать зло, повинні йому протистояти, а не піддаватися святому спокою. Адже часом цей ніби святий спокій кидає тінь на їхні стосунки. Це погано, коли допускається негідна поведінка, яка шкодить гідності і жіночності дружини. Не можна погоджуватися на моральне зло, бо воно знищить стосунки з серединою. Метою подружжя є святість.

У подружжі потрібно взаємно допомагати один одному в прагненні до святості. Завданням дружини є пам'ятати, попереджати і нагадувати про це чоловікові. Нехай подружнє життя не буде здобуттям святості через мучеництво, але спільними зусиллями для взаємного освячення.

2. ВИМАГАЙТЕ ВІД ЧОЛОВІКІВ ВІДПОВІДНОГО СТАВЛЕННЯ В ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ.

Жінки повинні виховувати чоловіків, ставлячи їм вимоги. Це також стосується відповідного ставлення в повсякденному житті: елегантного, галантного, достойного жіночої гідності. Щоденна джентельментська поведінка і культура у взаємному спілкуванні мають вплив на атмосферу в домі й задоволення в подружжі. Жінки повинні навчити чоловіків цінити виконану ними працю, помічати нову зачіску чи вбрання. На жаль, часом так буває, що чоловіки не знають, якої поведінки очікують від них жінки. Тому важливою є розмова, яка має з'ясувати взаємні очікування. Чоловіки багато речей не розуміють, але можуть цьому навчитися, і про певні речі їм треба постійно нагадувати.

3. СТАВТЕ ЧОЛОВІКАМ ВИСОКІ ВИМОГИ.

Чоловки, яким слабка жінка доручила важку справу, можуть знайти в собі величезні запаси енергії. Вони цього потребують, тому що тоді відчувають себе гідно оціненими і вартими довіри. Вони докладуть всіх зусиль, щоб виконати довірені їм завдання. Часом варто похвалити чоловіка просто так, бо і це буває для нього новим стимулом. Чоловіки не люблять незначних завдань, проте вони люблять великі вчинки. Необхідність помити після себе один стакан вони не люблять, але помити гори посуду після гостей для них це гідний виклик.

4. ШУКАЙТЕ ПІДТРИМКИ У СВОЇХ ХЛОПЦІВ, НАРЕЧЕНИХ, ЧОЛОВІКІВ.

Чоловіки мусять відчувати себе важливими і незамінними. Завдяки цій свідомості вони швидше зростають. Жінки на кшталт «все зроблю сама» не роблять добре, позбавляючи чоловіків участі у всьому. Навіть якщо вони дуже добре радять самі, нехай створять такі умови, щоб і чоловіки відчули себе потрібними.

5. ДРУЖИНИ, ДОЗВОЛЬТЕ ЧОЛОВІКАМ ВЗЯТИ НА СЕБЕ ТЯГАР ПОДОЛАННЯ ТРУДНОЩІВ

Жінки роблять велику помилку, коли беруть на свої плечі тягар подолання виникаючих перед подружжям труднощів, тому що з часом вони загинаються під їх тягарем, крім того, позбавляють чоловіків всіх шансів, навіть відчутти задоволення життям. Легше подолати труднощі аналітичному і раціональному чоловікові, ніж емоційній і чуттєвій жінці.

6. ДБАЙТЕ ПРО ТЕ, ЩОБ ВАШІ ЧОЛОВІКИ БУЛИ ЩОРАЗ ВІДПОВІДАЛЬНІШЕ

Тільки тоді чоловіки стануть більш відповідальними, коли жінки їм на це дадуть можливість, тобто будуть доручати їм різноманітні, але реальні у виконанні завдання.

7. ОЧІКУЙТЕ ВІД ЧОЛОВІКІВ РАДОСТІ, КОЛИ ХВАЛИТЕ І ОЦІНЮЄТЕ ЇХ, ЗАОХОЧУЙТЕ ЇХ, ЩОБ ВОНИ СТАВАЛИ ЩОРАЗ МУДРІШИМИ

Мудрість для чоловіка це те ж саме, що краса для жінки. Жінки перші, хто повинні цінувати своїх чоловіків, а не замінювати це на думки про те, що

вони повинні робити. Навпаки, вони повинні додавати чоловікам відваги, говорячи у важкій ситуації, що вони мудрі і вони, звичайно, можуть вирішити всі проблеми.

8. ДОПОМАГАЙТЕ БУДУВАТИ АВТОРИТЕТ В ОЧАХ ДІТЕЙ

Жінки не повинні нарікати на своїх чоловіків у присутності дітей. Навіть якщо це принесе тимчасове полегшення, то, напевно, ані чоловікові, ані дітям це не допоможе. Обов'язок дружини – підтримка чоловіків у виконанні їх батьківських завдань. Нехай очах дітей образ батька буде бездоганний. Він має бути авторитетом і прикладом для своїх дітей.

9. ДРУЖИНИ ДОРУЧАЙТЕ ВЛАДУ СВОЇМ ЧОЛОВІКАМ І ПИЛЬНУЙТЕ, ЩОБ ВІН НЕ ЗЛОВЖИВАВ НЕЮ

Жінки, які не стараються віддавати керівництво у родині своєму чоловікові, з часом плачуть, що нещасні, бо все лежить на їх голові. Нехай чоловік буде головою, а жінка – шиєю, найважливішим радником, без якого чоловік не приймає рішень.

10. НЕ ПРАГНІТЬ ЗАВЖДИ «ВИГРАВАТИ» І «БРАТИ ВЕРХ» НАД ЧОЛОВІКАМИ

Під час прийняття рішення у подружжі важливо керуватися не власними ідеями, а спільними, щоб не було переможців і переможених. Часом трапляється, що переможець щасливий лише з вигляду, бо йому доведеться щодня жити з незадоволеною, переможеною іншою людиною.

11. ДРУЖИНИ, ВЧИНІТЬ ТАК, ЩОБ ВАШІ ЧОЛОВІКИ СТАЛИ ПРОВІДНИКАМИ ВІРИ У РОДИНІ.

Мудра і глибока побожність та ставлення до питань віри впливає на духовний розвиток всієї родини.

12. ДРУЖИНИ, НЕВПИННО І ПОСТІЙНО МОЛІТЬСЯ ЗА ВА- ШИХ ЧОЛОВІКІВ, НАРЕЧЕНИХ І МАЙБУТНІХ ЧОЛОВІКІВ.

Важливо, щоб жінки теж молилися про те, щоб вони могли бути добрими дружинами чи нареченими.

Жінки є природженими виховательками. Якщо вони докладуть трохи зусиль, то можуть зробити чимало добра. Їх мудрий, теплий, але й вимогливий підхід до хлопців, наречених чи чоловіків надихає їх до подальшого розвитку. Цінні, потрібні, наділені довірою та розумінням, чоловіки, безсумнівно, виконають завдання дуже добре, аби показати себе з найкращої сторони і задовольнити кохану дружину.

Думаю, що, готуючись до подружжя, дівчата та дружини можуть спробувати зробити щось доброго для свого майбутнього зв'язку.

Може приведені вище тези, написані чоловіком та водночас працівником сімейної консультації, виявляться трохи корисними. Варто працювати і над цією сферою життя, щоб життя було кращім. Кожна праця буде оплачена.

Опрацювала Сильвія Кравчак.

ТІЛЬКИ ДЛЯ ЧОЛОВІКІВ

У статті «Тільки для жінок», яка заснована на спостереженнях багаторічного працівника сімейної консультації Яцека Пуліковського, для жінок представлено 12 способів, які могли б допомогти чоловікам дорости до ролі чоловіків і батьків. Як і було обіцяно, цього разу публікуємо щось для чоловіків, так звані «кілька вказівок, як зрозуміти жінку».

Жінки оцінюють ситуацію згідно зі своїми актуальними почуттями. Вони мають вирішальний вплив на їх ставлення до життя. Тому чоловік повинен дбати про почуття жінки. Якщо дружина плаче або має поганий настрій, то нехай чоловік запитає себе: що зробити, щоб змінити цю ситуацію.

Чоловік повинен цінити повсякденну роботу жінки для дому та її старання ц цьому, а не переоцінювати свою професійну кар'єру та гроші, які він заробив.

У сфері сексуальності чоловік має пізнати, на чому полягає фізіологічна плідність жінки, і на основі цих знань надати їй почуття безпеки, щоби свідомо планувати зачаття дитини або відкласти це на майбутнє.

У кризових ситуаціях чоловік повинен шукати способи виправити те, що порушилось у життєдіяльність подружжя. Хорошим способом покращити

відносини є дбайлива та щира зацікавленість у дрібних приємностях для жінки, щоб показати, наскільки вона важлива.

Ототожнення почуттів з любов'ю досить небезпечне. Любов виражається через спосіб життя. Її найбільшою загрозою є егоїзм, який випливає з незрілості людини, що виражається у недостатньому використанні розуму і волі. Дозріла людина здатна жити у вічній любові і дотримуватися присяг, незважаючи на мінливі протягом життєвого шляху почуття.

Чоловік і дружина повинні розмовляти між собою про емоційні потреби. Чоловік повинен бути терпеливим і відданим учнем, а дружина – наполегливим вчителем, який дає знання про нею саму, її почуття, потреби і відчуття.

Дружина має природну потребу спілкування про свої почуття. Відчуває себе щасливою і зрозумілою, коли помічає, що

чоловік її слухає. Дружина, яку не вислухав чоловік, часто шукає іншого слухача. Це може ставити реальну загрозу для подружжя.

Слово «кохаю» ніколи не буде нудним для жінки, а компліменти і жести ніжності додають їй життєвої енергії і бажання діяти.

Чоловік, який має намір докорити дружині за якусь невиконану в домі роботу, нехай спочатку роздивиться і знайде в оселі 99 речей, які вона зробила, щоб за них подякувати. А потім, якщо дійсно хоче звернути їй увагу, нехай це зробить делікатно.

В основі кожних взаємин лежить налагоджене спілкування. Це практичний порадник, як провести плідну розмову:

Не розмовляємо у гніві.

Розмовляємо тільки тоді,

коли обидві сторони до цього готові і погоджуються на розмову.

Підготуємо «місце дії»: вимикаємо телевізор, радіо, телефон.

Забезпечимо інтимність (без свідків чи побоювання, що хтось підслухає).

Не поспішаємо.

Говоримо про себе, свої почуття і відчуття, не осуджуємо.

Уникаємо емоційного завдання болю, не торкаємося справ, на яких наш співрозмовник не має впливу (події з минулого, каліцтво, фізичні риси).

Говоримо не тільки про погані речі, які ще треба виправити, але і дякуємо одне одному за все хороше.

Закінчуючи розмову, приймаємо рішення стосовно найближчого майбутнього.

У будіванні подружніх уз потрібна співпраця чоловіка і дружини з Богом. Це Він своєю благодаттю допомагає створити захопливе і щасливе сопричастя осіб. Живімо так, щоб наш чоловік чи наша дружина могли побачити Бога у нашому мисленні, мові й поведінці. На закінчення заохочую прочитати Перше Послання Св. Апостола Павла до Коринтян, 13 розділ, з 4 по 7 вірші, замінюючи слово Любов своїм іменем. Це послання є для нас актуальним завданням. Тому до роботи. Пам'ятаймо, що кожна праця буде нагороджена. Заохочую прочитати книгу Яцека Пуліковського «Єва відчуває інакше», на основі якої виникла ця стаття.

Опрацювала: Сильвія Кравчак.

ОСНОВНІ ФОРМИ ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС РОЗМОВ

- Щоб поглибити міжособистісні зв'язки під час розмови потрібно уважно слухати іншу людину і зосереджуватися не лише на її думках, але і на почуттях та переживаннях. Також необхідно переконати співрозмовника, що ми уважно його слухаємо і розуміємо (сприймаємо його думку і досвід жестами, мімікою, поданням того, як його розуміємо, посиленням до почутих слів т.д.). Треба пам'ятати про те, які саме почуття викликаємо в наших ближніх власними розмовами, вживанням перефразованих слів, тоном та сприйняттям співрозмовників.
- Дотримання під час розмови вищевказаних принципів може покращити контакт з іншою людиною і зберегти від непотрібних суперечок. Ми повинні:
- Уважно слухати інших;
- Намагатися добре зрозуміти думку і почуття іншої людини;
- Уникати одночасної розмови з іншими;
- Дозволяти кожному спокійно висловитися до кінця;
- Коли чогось не розуміємо, не атакувати іншу людину, не кепкувати з неї. Треба просити роз'яснити його позицію;
- Уникати дуже довгих висловлювань, говорити змістовно і зрозуміло для інших;
- Зауважити, чи наші довгі висловлювання не забирають можливості іншої людини висловитися;
- Намагатися уникати дуже загальних формулювань на кшталт: «Люди», «Кожна людина», «Всі ми». Говорімо про конкретні справи і даємо конкретні приклади;
- Намагатися посилатися на те, що нас зацікавило у відповіді іншої особи;
- Не починати представляти своїх поглядів від слів «Ти не маєш рації», «Помиляєшся».

- Обережно виловлювати свою точку зору, використовуючи, наприклад, фрази: «Мені здається, що...».
- Замість того, щоб оцінювати іншу людину, намагатися дійти до самостійного пізнання правди по себе. Не ми, а інша людина має право себе оцінювати;
- Уникати будь-якої форми насмішок, кепкування з іншого, навіть у жартівливій формі;
- Не принижувати в будь-якій формі іншу людину. Приниження, насмішки з когось, навіть у жартівливій формі, можуть бути дуже болісними для іншого.
- Намагатися добре зрозуміти досвід іншої людини і не приписувати їй почуття, яких у неї немає в даний момент.
- Не вказувати комусь «про що насправді йде мова або «що у насправді він відчуває».
- Уникати висловлювань на будь-яку тему в авторитарній і зверхній манері. Звертати увагу на тон наших висловлювань.
- Коли хтось представляє творчу пропозицію, утриматись від критики, а краще представити якусь свою додаткову пропозицію.
- Уникати легковажного сприймання «за дрібницю» чужих проблем.
- Намагатися розмовляти і підтримувати індивідуальні бесіди;
- Під час групових зустрічей намагатися нав'язати контакт з особами, які прийшли на зустріч вперше;
- У розмові з іншою людиною дати їй зрозуміти, що ми її слухаємо, посилаючись на те, що вона говорить, або підсумовуючи власними словами, те що вона сказала.
- Намагатися дати зрозуміти іншій людині, що ми помічаємо її почуття смутку, прикращів, радості і т.д.
- Намагатися зрозуміти, які реакції та почуття викликає в інших наш спосіб сприймання їх стилю, розмов, життя, тону голосу.
- Подумати про те, як інші можуть нас бачити і сприймати, наприклад, чи нас бояться, чи не викликаємо в них почуття небажаності.

- Намагатися частіше бачити цінність інших, виражати наш подив, дякувати, обдаровувати посмішкою т.д.;
- Допомогати людям відкрити в собі позитивні якості, таланти, вміння та дари.
- Якогого більше жестами, мімікою, посмішкою, стосунком до життя, виявом допомоги, намагатися ви-

разити нашу прихильність до інших.

- Намагатися не забувати, що, завдяки благодаті, у кожній людині присутній Христос і ця присутність може в ній постійно зростати;

Джерело: **о. Михайло Кашовський** – *Основи Вчення Католицької Церкви в питаннях і відповідях*.

http://www.teologia.pl/m_k/zag10-7.htm#2n

Бібліотека Сихар

1. Chapman Gary, *Jak ocalić małżeństwo. Rozwiązania, które przynosi miłość*
2. Chapman Gary, *Pięć języków miłości*
3. Cloud Henry, Townsend John, *Granice w relacjach małżeńskich*
4. Dąbrowska Ewa, *Ciało i ducha ratować żywieniem*
5. Dobson James C., *Miłość potrzebuje stanowczości*
6. Eggerichs Emerson, *Język miłości i szacunku. Jak znaleźć klucz do porozumienia w małżeństwie*
7. Eldredge John, *Dziki serce – tęsknoty męskiej duszy*
8. Eldredge John i Stasi, *URZEKAJĄCA. Odkrywanie tajemnic kobiecej duszy*
9. Pawlukiewicz Piotr ks., *Katechizm poręczny*
10. Jedna Anna, **SYCHAR. Ile jest warta Twoja obrączka?**
11. **SYCHAR: Droga krzyżowa małżonków w kryzysie**
12. **SYCHAR: Jak kochać nieślubne dzieci? Powroty z nie-sakramentalnych związków**

Преамбула вимог для засновника, лідера, ведучого і духовного опікуна «Вогнища СИХАР»

Вдячні Господу Богу за дар Спільноти Подружжів у Кризі «СИХАР», засновники і лідери Вогнищ Сихару та модератори Спільноти розпочинають добровільне і відповідальне служіння подружжям.

Як чоловіки і жінки, перебуваючи в Таїнстві Шлюбу, вірні зобов'язанням, що випливають з подружньої присяги, не просять розлучення, не дають згоди на розлучення, не приймають розлучення і не допомагають у цьому іншим. У глибині серця впевненні у своїй любові до свого чоловіка чи дружини, намагаються наслідувати в цій любові Господа Ісуса і готові давати свідоцтво цій правді. Вірують, що кожне повінчане подружжя в кризі (на кожному етапі кризи, навіть після розлучення) можна врятувати (харизма Сихару).

Турбуються про власний духовний і емоційний розвиток, особливо через служіння постійного сповідника чи духовного керівника, про регулярне прийняття Святих Таїнств і участі у Євхаристії.

*Підпис під «Вимогами» (www.sychar.org/wymagania), що містять вищезазначену преамбулу є умовою виконання відповідальної функції у Спільноті Подружжів у Кризі «Сихар».

Як засновати Вогнище Спільноти подружжів у кризі «Сихар»

Засновник Вогнища (сакраментальний член подружжя):

1. Налагоджує контакт з лідером Спільноти для встановлення постійного співробітництва.
2. Підтримує контакт зі Спільнотою і користується досвідом інших лідерів Вогнищ, бере участь в зустріччях Сихарівських спільнот у Вогнищах або в реколекціях, організовуваних через Спільноту «Сихар».
3. Має власний аккаунт на інтернет Форумі Допомоги – www.kryzys.org.
4. Підписує «Запити для Лідерів і Модераторів» – <http://sychar.org/wymagania/>.
5. Відкриває на Форумі Допомоги тему під заголовком «УВАГА, МІСТО» в закладці «Оголошення і зустрічі», в якій запрошує всіх Сихарівців молитися Новенну до Святого Духу в намірі заснування Вогнища. Час початку Новенни узгоджує з ведучими молитовних зустрічей на skype – www.skype.sychar.org.
6. Знаходить духовну особу, яка погодиться обійняти духовною опікою Вогнище, що засновується, і підпише «Запити для Лідерів і Модераторів» – <http://sychar.org/wymagania/>.
7. Шукає наступних близьких співпрацівників:
 - Ведучого сайту Вогнища.
 - Відповідального за підготовку і організацію зустрічей у Вогнищі.
 - Відповідального за розповсюдження Сихарівських матеріалів.
 - Того, хто знайомиться і дбає про допомогу для новоприбулих на зустріч.
 - Того, хто спілкується з іншими спільнотами.
 - Організатора і помічника під час літургійної відправи св. Меси, яка супроводжує зустріч.

Вказівки для ведучих зустрічі у спільнотах «Вогнищ Сихар»

1. Зустрічі проводить лідер або визначена ним особа.
2. Священик, хоча безпосередньо не проводить зустріч, бере в ній активну участь. Підтримує одружених чоловіків і жінок своєю молитвою та готовністю дати поради і пояснення.
3. Зустріч розпочинається молитвою (наприклад «Отче наш»).
4. Ведучий говорить 3 речі про нашу Спільноту: нагадує харизму, на що не погоджуємося і у чому допомагаємо. Ведучий:
 - Нагадує харизму Спільноти Подружжів у Кризі СИХАР, яка виражається у фразі «Кожне подружжя у кризі можна врятувати», бо кожен одружений чоловік чи жінка має шанс відкритися на благодать навернення і виконання подружньої присяги;
 - Також говорить, що члени нашої Спільноти категорично протидіють менталітету розлучень; не просять розлучення, не дають згоди на розлучення та не допомагають у цьому іншим, бо не можна нікому пропонувати і приймати порушення подружньої присяги, складеної перед Богом і людиною. Любов не вбивають, навіть якщо вона хвора, а тільки лікують.
 - Допорогаємо різноманітними способами всім одруженим жити у вірності й розвитку любові до свого чоловіка чи дружини.
5. Ведучий нагадує обов'язкові принципи під час зустрічей:
 - на початку зустрічі представляємося і говоримо один до одного по імені;
 - Немає примусу – кожен говорить за бажанням;
 - Говоримо від власного імені і про себе, свою ситуацію, ділимося особистим досвідом, не говоримо ані «проповідей», ані теорій;

- Не перериваємо відповідей одне одного, не задаємо питань, не оцінюємо, не сперечаємось з попередніми відповідями, не даємо порад;
 - Намагаємося уважно і терпеливо слухати одне одного, даючи можливість кожному висловитися і назвати свою проблему;
 - Усі присутні на зустрічі зобов'язані зберігати анонімність осіб, почутих справ і подій. Створюємо атмосферу безпеки і довіри;
 - Особи, які на зустрічі вперше, мають більше часу на висловлення;
 - У випадку порушення принципів, занадто довгого висловлювання або з метою роз'яснення відповідь може бути перервана ведучим зустрічі або священиком;
6. Після представлення учасників зустрічі хтось з присутніх представляє коротку тему, що стосується віри, подружжя (наприклад якийсь уривок Святого Письма, книги, свідцтво тему з цієї брошури або заготовлених тем). Можна використати мультимедійну презентацію, фільм тощо.
 7. Далі учасники можуть поділитися своїми роздумами щодо цього питання. Ділення може відбутися в менших групах, їх проводитимуть визначені ведучі. Завчасно визначаємо час на цю частину зустрічі і намагаємося його не перевищити.
 8. Перед закінченням робимо оголошення та інформації про діяльність спільноти. Можемо підкріпити слова презентацією, роздати інформацію на картках, подати інформацію про духовного опікуна, особу, що займається набором на семінари «12 кроків». Вказуємо дату наступної зустрічі, найближчих реколекцій, просимо допомогти в організації запланованих подій тощо. Також запрошуємо скористатися бібліотекою (після молитви).
 9. Зустріч закінчуємо молитвою «Про Відродження Подружжя» (що знаходиться у брошурі та на візитках) і благословінням священика.

Кожну зустріч у спільноті супроводжує Свята Меса (якщо це можливо для подружжя в умовах кризи). Кожен з учасників зустрічей отримує безкоштовну брошуру Сихар, візитки та пропозицію підписатися на новини (**newslettera**) сайта Вогнища, аби своєчасно отримувати інформації електронною поштою, у тому числі і про найближчі зустрічі.

Інформатор «Сихар»

Сайти Спільноти:

www.sychar.org – головний сайт Спільноти Подружжів у Кризі «Сихар»

www.kryzys.org – Форум Допомоги

www.rekolekcje.sychar.org – сайт реколекцій

www.12krow.org – сайт семінарів 12 кроків «Нарешті жити»

www.rws.sychar.org – сайт Вірних Сердечь (PBC)

www.galeria.sychar.org – благословіння, репортажі, фото т.д.

www.kronika.sychar.org – найважливіші події з життя Спільноти

www.skype.sychar.org – скуре молитовної групи, зустрічі «12 кроків»

www.wymagania.sychar.org – вимоги для лідерів, модераторів

Сайт «Вогнищ вірної любові» (43):

Білосток (Польща) – www.bialystok.sychar.org

Белхатув (Польща) – www.belchatow.sychar.org

Бонн (Німеччина) – www.niemcy.sychar.org

Бидгощ (Польща) – www.bydgoszcz.sychar.org

Чикаго (США) – www.usa.sychar.org

Гданськ (Польща) – www.trojmiasto.sychar.org

Голдап (Польща) – www.goldap.sychar.org

Ґожув-Велькопольський (Польща). – www.gorzowwlkp.sychar.org

Годишево (Польща) – www.hodyszewo.sychar.org
Картузи (Польща) – www.kartuzy.sychar.org
Катовіце (Польща) – www.katowice.sychar.org
Кендзежин-Козьле (Польща) – www.kedzierzynkozle.sychar.org
Кельце (Польща) – www.kielce.sychar.org
Краків (Польща) – www.krakow.sychar.org
Кошалін (Польща) – www.koszalin.sychar.org
Ключборк (Польща) – www.kluczbork.sychar.org
Легніца (Польща) – www.legnica.sychar.org
Люблін (Польща) – www.lublin.sychar.org
Лодзь (Польща) – www.lodz.sychar.org
Луків (Польща) – www.lukow.sychar.org
Маркі (Польща) – www.marki.sychar.org
Ополе (Польща) – www.opole.sychar.org
Пясечно (Польща) – www.piaseczno.sychar.org
Плоцьк (Польща) – www.plock.sychar.org
Познань (Польща) – www.poznan.sychar.org
Пулави (Польща) – www.pulawy.sychar.org
Пшасниш (Польща) – www.przasnysz.sychar.org
Радомськ (Польща) – www.radomsko.sychar.org
Рихвальд (Польща) – www.rychwald.sychar.org
Ридултови (Польща) – www.rydultowy.sychar.org
Жешів (Польща) – www.rzeszow.sychar.org
Сім'ятиче (Польща) – www.siemiatycze.sychar.org
Скерневіці (Польща) – www.skierniewice.sychar.org
Струмень (Польща) – www.strumien.sychar.org
Шидловець (Польща) – www.szydlowiec.sychar.org
Тарнув (Польща) – www.tarnow.sychar.org
Валбжих (Польща) – www.walbrzych.sychar.org
Варшава (Польща) – www.warszawa.sychar.org
Вроцлавек (Польща) – www.wloclawek.sychar.org
Вроцлав (Польща) – www.wroclaw.sychar.org
Зелена Гура (Польща) – www.zielonagora.sychar.org
Жори (Польща) – www.zory.sychar.org

(Footnotes)

1. Якщо подружжя до встановлення режиму окремого проживання не поділило спільне сумісне майно, придбане в шлюбі, до встановлення режиму окремого проживання, то воно залишається і при окремому проживанні спільним майном подружжя. Право користування, володіння і розпорядження цим майном є рівним для подружжя, ніхто з них немає права одноособово розпоряджатися ним (продавати, дарувати, міняти, віддавати в заставу тощо), тобто правовий режим цього майна окреслений статтею 65 СК для обох членів подружжя і він є для них обов'язковим.
2. Лише за рішенням суду. Аліменти сплачуються тому з батьків, з ким мешкає дитина.
3. Лише за рішенням суду, якщо існує така потреба.
4. Під час сепарації чоловік чи дружина залишаються надалі спадкоємцями з першої черги.
5. Як під час цивільного розлучення так і сепарації, дитина, яка народилася після спливу 10 місяців, не вважається такою, яка походить від батька.
6. Позов до суду про припинення сепарації
7. Необхідний повторний шлюб у РАЦСі.

Назва оригіналу:

Wspólnota Trudnych Małżeństw SYCHAR (broszura).

Wydanie 18/2017. ISBN 978-83-945202-1-2

© Спільнота Подружжів у Кризі “Сихар”
(брошура). 1/2018р.

**Брошура видана за згодою Комісії
у справах Душпастирства Родин
при Конференції Єпископів України РКЦ**

Редактор:

Т. Андрущишина

Переклад та літературний редактор:

Любов Гнатюк, Надія Мітіна

Комп'ютерна верстка:

Юлія Главацька

МОЛИТВА ПРО ВІДРОДЖЕННЯ ПОДРУЖЖЯ

Господи, представляю Тобі наше подружжя – мого чоловіка (мою дружину) й мене. Дякую, що Ти поєднав нас, що подарував нас одне одному і зміцнив наш зв'язок своїм таїнством. Господи, у цей момент наше подружжя не є таким, яким Ти б його хотів бачити. Воно потребує зцілення. Однак для Тебе, який любиш нас обох, немає нічого неможливого. Тому я прошу Тебе:

- **про дар щирої молитви;**
- **про «промиття очей», аби ми поглянули одне на одного очима Твоєї любові, яка «не пам'ятає злого» і «в усьому покладає надію»;**
- **про відкриття – серед безлічі відмінностей – того добра, яке нас єднає, довкола якого можна щось збудувати, згідно з порадою Апостола «перемагай зло добром»;**
- **про з'ясування і пробачення давніх образ, про зцілення ран і всього, що хворе, про звільнення від поганих звичок і навичок. Нехай у нашому подружжі сповниться воля Твоя.**

Нехай наш зв'язок відродиться й оживе, приносячи плоди нам самим і всім довкола. Уповаю на Тебе, Господи Ісусе, і вже тепер дякую Тобі за все, що Ти для нас зробиш. Прославляю Тебе у серці й благословляю в усьому моєму житті. Амінь.

Святий Йосифе, праведний муже й чоловіку, який із такою відданістю опікувався Ісусом і Марією, – заступися за нас. Візьми в опіку наше подружжя. Довіряємо тобі також інші подружжя, особливо ті, які переживають свої труднощі. Просимо: молися за нас усіх! Амінь.

*За згодою Курії Варшавсько-Празької дієцезії з 28.06.2010, nr 1243(K)2010
(для індивідуального читання)*

«Будь вірний аж до смерті, і дам тобі вінець життя» (Од 2, 10)